

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
KRAJOWEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI 2010
ZA OKRES
OD DNIA 1 STYCZNIA 2007 R. DO DNIA 31 GRUDNIA 2008 R.**

Warszawa, grudzień 2009

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Zmiany stanu gospodarki odpadami w Polsce.....	5
2.1. Odpady komunalne.....	5
2.1.1. Odpady komunalne ulegające biodegradacji	13
2.2. Odpady niebezpieczne.....	15
2.2.1. Odpady zawierające PCB.....	15
2.2.2. Oleje odpadowe.....	17
2.2.3. Zużyte baterie i akumulatory	20
2.2.4. Odpady zawierające azbest	22
2.2.5. Przeterminowane środki ochrony roślin	27
2.2.6. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	30
2.2.7. Pojazdy wycofane z eksploatacji	35
2.2.8. Odpady medyczne i weterynaryjne.....	38
2.2.9. Odpady materiałów wybuchowych.....	42
2.3. Pozostałe odpady	43
2.3.1. Zużyte opony.....	43
2.3.2. Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej.....	45
2.3.3. Odpady opakowaniowe.....	47
2.3.4. Komunalne osady ściekowe.....	49
2.3.5. Odpady z wybranych gałęzi gospodarki, których zagospodarowanie stwarza problemy.....	52
2.3.5.1. Składowanie odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w górotworze.....	57
2.3.5.2. Osady ściekowe z przemysłowych oczyszczalni ścieków	58
3. Zmiany przepisów prawnych z zakresu gospodarki odpadami i ich wpływ na gospodarowanie tymi odpadami	60
3.1. Zmiany przepisów prawnych dokonane w latach 2005 – 2006 i ich wpływ na gospodarkę odpadami	61
3.1.1. Odpady komunalne	61
3.1.2. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	62
3.1.3. Pojazdy wycofane z eksploatacji	64
3.1.4. Odpady opakowaniowe.....	65
3.1.5. Składowiska odpadów.....	66
3.2. Zmiany przepisów prawnych dokonane w latach 2007-2008	66
3.2.1. Odpady komunalne	66
3.2.2. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	67
3.2.3. Zużyte baterie i akumulatory	68
3.2.4. Pojazdy wycofane z eksploatacji	69
3.2.5. Odpady wydobywcze	70
4. Stan i ocena wykonania zadań wynikających z Krajowego planu gospodarki odpadami 2010...70	70
4.1. Zadania legislacyjne	70
4.2. Zadania pozalegisłacyjne	72
5. Podsumowanie i wnioski	74
6. Załączniki	76
Załącznik 1. Wykaz aktów prawnych wydanych w latach 2007-2008 w zakresie gospodarki odpadami	76
Załącznik 2. Wykaz zadań wynikających z Krajowego planu gospodarki odpadami 2010	81
Tabela 1. Zestawienie informacji na temat stanu realizacji zadań legislacyjnych – stan na dzień 31 grudnia 2008 r.	81

Tabela 2. Zestawienie informacji na temat stanu realizacji zadań pozalegisłacyjnych – stan na dzień 31 grudnia 2008 r.	86
---	----

Spis tabel

Tabela 1. Ilości odpadów komunalnych zebranych według województw Dane GUS 2007 - 2008....	7
Tabela 2. Ilość składowanych odpadów komunalnych w 2007 r. na składowiskach spełniających i niespełniających wymagań dyrektywy 1999/31/WE.....	11
Tabela 3. Ilość składowanych odpadów w 2008 r. na składowiskach odpadów komunalnych spełniających i niespełniających wymagań dyrektywy 1999/31/WE.....	12
Tabela 4. Masa zlikwidowanych urządzeń zawierających PCB wg Centralnego Systemu Odpadowego (CSO).....	15
Tabela 5. Zestawienie GUS według danych Ministerstwa Środowiska: Oleje smarowe wprowadzone na rynek oraz osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu w latach 2006-2008.....	19
Tabela 6. Zinventaryzowane wyroby zawierające azbest – usunięte i unieszkodliwione w latach 2007-2008. Dane z Centralnego Systemu Odpadowego	22
Tabela 7. Wykaz istniejących i przygotowywanych składowisk odpadów zawierających azbest....	23
Tabela 8. Mogilniki i magazyny	27
Tabela 9. Zestawienie wg GIOŚ: „Spalarnie odpadów medycznych i weterynaryjnych, w tym spalarnie, w których unieszkodliwiane są także inne rodzaje odpadów”	38
Tabela 10. Ilość odpadów z grupy 18, wytworzonych w ciągu roku w poszczególnych województwach, wygenerowana z wykorzystaniem Centralnego Systemu Odpadowego, na podstawie danych z baz wojewódzkich.....	40
Tabela 11. Zestawienie GUS według danych Ministerstwa Środowiska: Opony wprowadzone na rynek oraz osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu w latach 2007-2008.....	44
Tabela 12. Zestawienie GUS według danych Ministerstwa Środowiska: Opakowania wprowadzone na rynek oraz osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu w latach 2007-2008.....	48
Tabela 13. Osady z komunalnych oczyszczalni ścieków według Głównego Urzędu Statystycznego wytworzone w latach 2000, 2005 i 2007 – 2008	51
Tabela 14. Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone, zagospodarowane i dotychczas nagromadzone na składowiskach według województw na podstawie danych GUS.....	53
Tabela 15. Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone, zagospodarowane i dotychczas nagromadzone na składowiskach według województw na podstawie danych GUS.....	55
Tabela 16. Osady z przemysłowych oczyszczalni ścieków według Głównego Urzędu Statystycznego wytworzone w latach 2000, 2005, 2007 i 2008.....	58

1. Wstęp

Krajowy plan gospodarki odpadami 2010 (Kpgo 2010), przyjęty w dniu 29 grudnia 2006 r. przez Radę Ministrów uchwałą Nr 233 (M.P. Nr 90, poz. 946), obowiązuje od dnia 1 stycznia 2007 r. i obejmuje okres 2007-2010 z perspektywą na lata 2011-2018. Dokument przedstawia cele do osiągnięcia, zadania do wykonania oraz rodzaj przedsięwzięć i harmonogram ich realizacji. Wskazane działania mają zapewnić zintegrowany system gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska przy jednoczesnym uwzględnieniu obecnych oraz przyszłych możliwości i uwarunkowań ekonomicznych, a także poziomu technologicznego istniejącej infrastruktury.

Niniejsze sprawozdanie z realizacji Kpgo 2010 stanowi podsumowanie działań prowadzonych w zakresie gospodarki odpadami w kraju w okresie od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. W dokumencie dokonano analizy stanu gospodarki odpadami, w tym zmian prawnych, jak również oceniono realizację zadań i osiągnięcie celów określonych w Kpgo 2010.

Opracowanie niniejszego sprawozdania stanowi realizację art. 14 ust. 12b i 13 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), zgodnie z którym Minister Środowiska przygotowuje i przedkłada Radzie Ministrów sprawozdanie z realizacji krajowego planu gospodarki odpadami, obejmujące okres dwóch lat kalendarzowych, tj. w obecnym przypadku lata 2007 – 2008, według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach nie określa wymagań dotyczących formy i struktury sprawozdania z realizacji krajowego planu gospodarki odpadami. Wobec tego przyjęto, że sprawozdanie będzie odnosić się do poszczególnych elementów Kpgo 2010 i zawierać będzie:

- opis i analizę zmian (w tym zmian prawnych) w zakresie gospodarki odpadami,
- stan i ocenę realizacji zadań wynikających z Kpgo 2010, jak również osiągnięcie założonych celów,
- wnioski i rekomendacje odnośnie niezbędnych działań i przyszłej aktualizacji krajowego planu gospodarki odpadami.

Sprawozdanie opracowano w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego, informacje uzyskane z resortów, jednostek certyfikujących, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz urzędów marszałkowskich. Część informacji, przede wszystkim w odniesieniu do zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także instalacji służących zagospodarowaniu odpadów, pochodzi z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Wykorzystano także dane pochodzące z prowadzonej przez Ministerstwo Środowiska bazy Centralnego Systemu Odpadowego, a także raporty składane

do Komisji Europejskiej – na temat transpozycji i działań mających na celu zapewnienie wykonania poszczególnych aktów prawnych Unii Europejskiej, głównie dyrektyw.

Do resortów oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej przekazano zestawienie zadań z prośbą o przedstawienie stanu ich realizacji. Do jednostek certyfikujących zostało wystosowane pism z prośbą o podanie informacji dotyczącej wdrożonych systemów zarządzania środowiskowego ISO 14001 w przedsiębiorstwach i instytucjach gospodarki odpadami. Łącznie skierowano pisma do 6 resortów, 16 wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz 19 jednostek certyfikujących. Uzyskano informacje od wszystkich resortów, wszystkich wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, ale tylko od 9 jednostek certyfikujących (Ośrodek Badań Atestacji i Certyfikacji, Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, DQS Polska, Euronis Certification, Polskie Centrum Badań i Certyfikacji, Polska Akademia Jakości Cert, Germanischer Lloyd Industrial Services, Polska Izba Handlu Zagranicznego Certyfikacja, Główny Instytut Górnictwa).

Zgodnie z art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach zarząd województwa jest obowiązany w terminie do końca III kwartału po upływie okresu sprawozdawczego przedłożyć ministrowi właściwemu do spraw środowiska sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami. W terminie ustawowym wpłynęło do Ministra Środowiska jedynie 7 sprawozdań.

Sprawozdanie obejmuje odrębnie zagadnienia gospodarki odpadami komunalnymi, gospodarki odpadami niebezpiecznymi oraz gospodarki pozostałymi odpadami, zamiennie dla potrzeb sprawozdania określanymi jako odpady z działalności gospodarczej.

2. Zmiany stanu gospodarki odpadami w Polsce

2.1. Odpady komunalne

Ilość oraz skład morfologiczny odpadów komunalnych w bardzo dużym stopniu zależą od miejsca ich powstawania, a w tym przede wszystkim od zamożności społeczności lokalnej. Czas, jaki upłynął od przygotowywania założeń do Kpgo 2010, spowodował, że nastąpiły istotne zmiany w zwyczajach konsumentów, co wywarło również wpływ na źródła powstawania i jakość odpadów komunalnych. Bardzo dynamicznie wzrasta konsumpcja żywności przetworzonej, opakowanej, zmienia się także charakter infrastruktury, obsługującej szeroko rozumiane żywienie zbiorowe. Wszystko to powoduje, że zmieniają się także właściwości odpadów komunalnych. W ciągu kilku lat nastąpił spadek ilości odpadów komunalnych odbieranych

od właścicieli nieruchomości. Można to wiązać ze zmianami charakteru konsumpcji poprzez coraz częstsze i powszechniejsze korzystanie z usług żywienia zbiorowego w miejscu pracy czy też np. tzw. „jedzenie na mieście”, ale także zaistniałym kryzysem (mniejsza konsumpcja dóbr). Z drugiej strony występuje również zjawisko nielegalnego pozbywania się odpadów, co wpływa na spadek ilości zebranych w sposób zorganizowany odpadów.

W roku 2008 odsetek odpadów komunalnych zebranych poza gospodarstwami domowymi był o 1,3 % wyższy niż w 2007 r. Wyraźnie wzrasta ilość odpadów zbieranych selektywnie, co również wpływa na zmniejszenie ilości zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych. Ilość odpadów komunalnych zebranych, w przeliczeniu na jednego mieszkańca, bardzo wyraźnie zależy od kondycji ekonomicznej poszczególnych regionów naszego kraju.

Według prognoz Kpgo 2010, w roku 2010 nastąpi wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów komunalnych do wysokości 289 kg /mieszkańca /rok.

Prognozowane zmiany to także rozwój selektywnego zbierania i segregowania odpadów komunalnych oraz budowa regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów.

Przyjęte cele to zwiększenie odzysku energii z odpadów, zmniejszenie ilości odpadów kierowanych do składowania, zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich składowisk, które nie będą spełniać obowiązujących wymagań.

Jednym z celów jest też stworzenie kompleksowej bazy danych o produktach wprowadzanych na rynek oraz o gospodarce odpadami w Polsce. Celem stworzenia bazy o produktach wprowadzanych na rynek i odpadach jest konieczność pozyskiwania rzetelnych i szczegółowych danych o ilościach wprowadzanych na rynek produktów i wytwarzanych odpadów oraz o sposobach zagospodarowania tych odpadów. Rzetelne dane pozwolą na kontrolowanie stanu gospodarki odpadami w Polsce oraz ułatwią sprawozdawczość zarówno na poziomie krajowym, w tym wojewódzkim, jak i na poziomie europejskim (sprawozdawczość dla KE i Eurostatu).

Zalecane działania to zwiększenie zaangażowania gmin w realizację ustawowego obowiązku nadzoru nad właściwą gospodarką odpadami komunalnymi w gminie, w tym prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania od właścicieli nieruchomości wydzielonych rodzajów odpadów komunalnych. W miarę upływu czasu, podstawą gospodarki odpadami komunalnymi powinny stawać się regionalne zakłady zagospodarowania odpadów komunalnych.

Według Kpgo 2010, w roku 2005 w Polsce było 59 sortowni odpadów zbieranych selektywnie, 19 sortowni odpadów zmieszanych oraz 25, w których segregowano zarówno odpady zmieszane, jak i zebrane selektywnie. Ponadto w kraju działało 58 kompostowni, 6 zakładów fermentacji odpadów komunalnych, 20 zakładów mechaniczno – biologicznego przekształcania odpadów oraz 1 spalarnia zmieszanych odpadów komunalnych.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w roku 2007 w Polsce zostało zebranych ogółem 10 083 tys. Mg odpadów komunalnych, natomiast w roku 2008 w Polsce zebrano 10 036 tys. Mg odpadów komunalnych.

Wytworzone odpady komunalne stanowiły 7,5 – 8% wszystkich odpadów wytworzonych w kraju.

Ilość odpadów komunalnych zebranych w ocenianych latach 2007 – 2008 utrzymuje się niemal na tym samym poziomie. Daje się zaobserwować znaczne zróżnicowanie w ilości odpadów zebranych, przypadających na jednego mieszkańca: od 161,9 kg w województwie świętokrzyskim do 338,8 kg w województwie dolnośląskim, przy średniej dla całego kraju 264,5 kg na jednego mieszkańca w roku 2007 oraz 162,3 kg w województwie świętokrzyskim do 323,8 kg w województwie mazowieckim, przy średniej dla całego kraju 263,3 kg na jednego mieszkańca w roku 2008 (tabela 1).

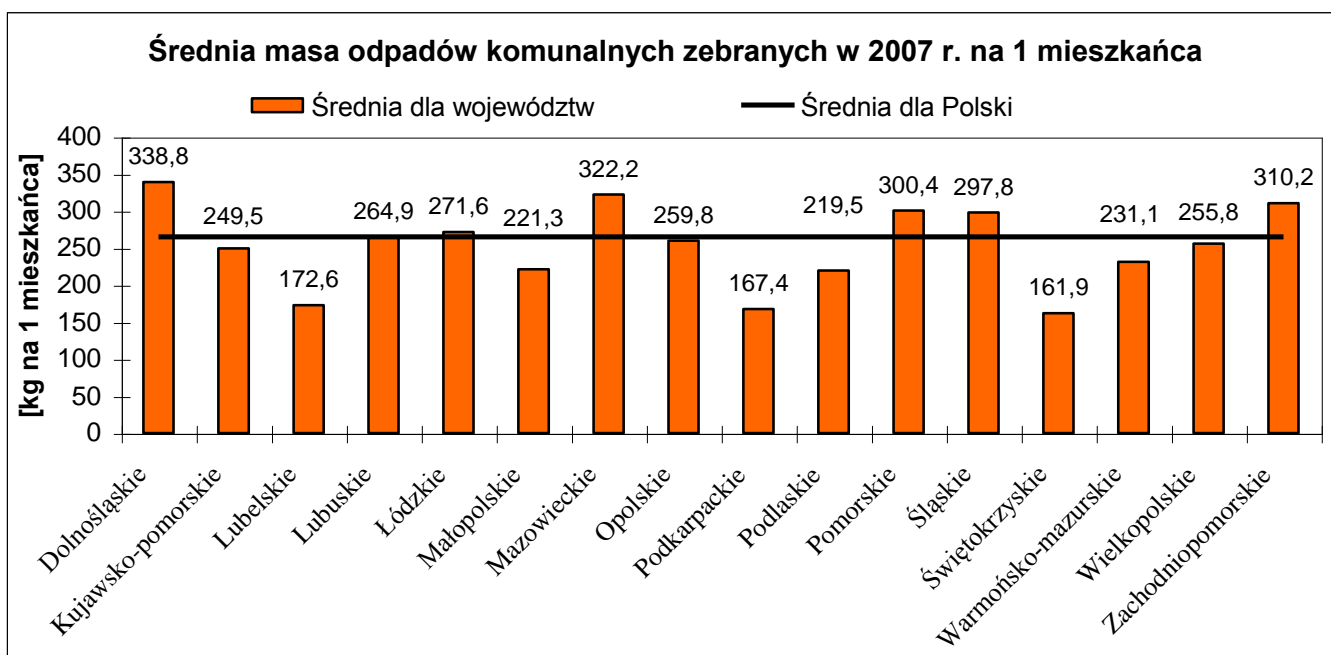
Tabela 1. Ilości odpadów komunalnych zebranych według województw Dane GUS 2007 - 2008

Lp.	Województwo	2007			2008		
		Masa odpadów zebranych [tys. Mg]	Ogółem na 1 mieszkańca [kg]	Gospodarstwa domowe na 1 mieszkańca [kg]	Masa odpadów zebranych [tys. Mg]	Ogółem na 1 mieszkańca [kg]	Gospodarstwa domowe na 1 mieszkańca [kg]
1.	Dolnośląskie	976	338,8	240,4	928	322,7	224,4
2.	Kujawsko-pomorskie	515	249,5	185,8	512	247,8	178,4
3.	Lubelskie	374	172,6	125,8	372	172,1	130,8
4.	Lubuskie	267	264,9	180,9	310	306,9	214,7
5.	Łódzkie	696	271,6	173,1	626	245,4	169,2
6.	Małopolskie	725	221,3	142,6	735	223,9	143,8
7.	Mazowieckie	1 669	322,2	227,5	1 682	323,8	207,3
8.	Opolskie	270	259,8	205,0	250	241,6	186,6
9.	Podkarpackie	351	167,4	119,0	364	173,5	124,3
10.	Podlaskie	262	219,5	155,8	247	207,2	148,2
11.	Pomorskie	663	300,4	187,4	681	307,3	197,6
12.	Śląskie	1 388	297,8	212,2	1 356	292,1	207,7
13.	Świętokrzyskie	207	161,9	116,9	207	162,3	113,0
14.	Warmińsko - mazurskie	330	231,1	168,2	343	240,1	174,0
15.	Wielkopolskie	865	255,8	180,7	889	262,1	178,7
16.	Zachodniopomorskie	525	310,2	217,6	533	314,9	208,3
	POLSKA	10 083	264,5	184,7	10 036	263,3	180,5

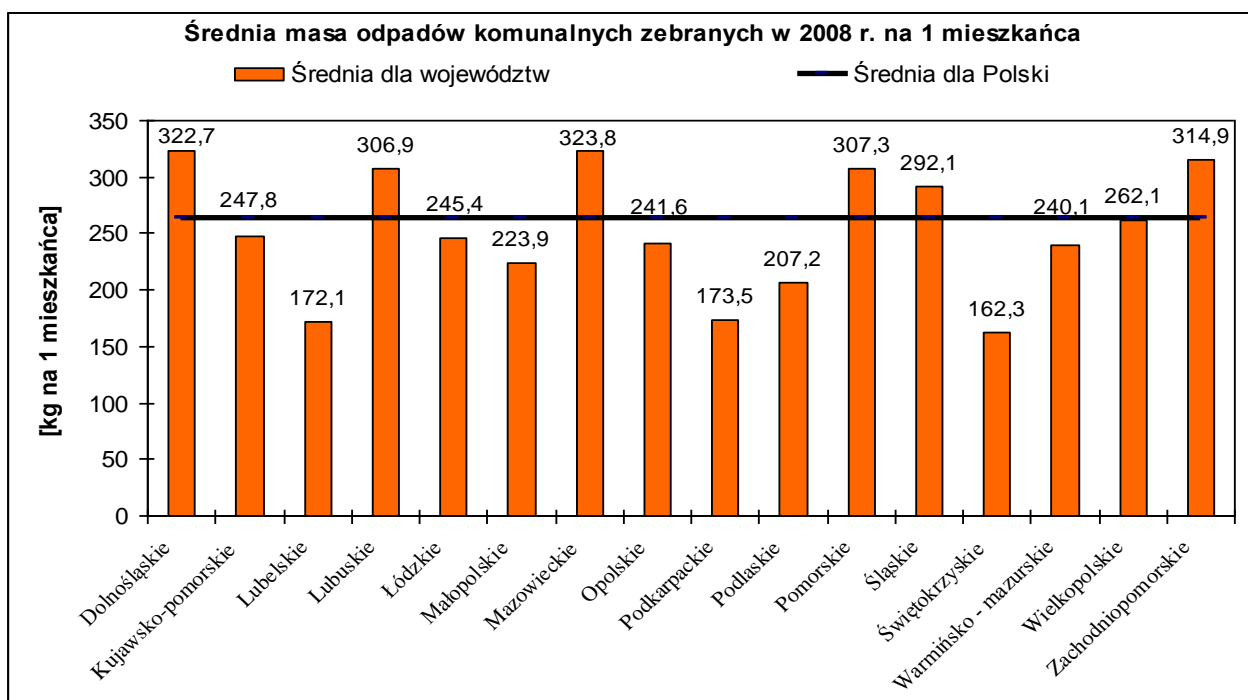
Największe ilości odpadów komunalnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca w roku 2007 zebrano w województwach: dolnośląskim, mazowieckim, zachodniopomorskim. Najmniejsze ilości odpadów komunalnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca w roku 2007 zebrano w województwach: świętokrzyskim, podkarpackim, lubelskim.

Największe ilości odpadów komunalnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca w roku 2008 zebrano w województwach: mazowieckim, dolnośląskim, zachodniopomorskim. Najmniejsze ilości odpadów komunalnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca w roku 2008 zebrano w województwach: świętokrzyskim, lubelskim, podkarpackim.

Ilości odpadów komunalnych zebranych od właścicieli nieruchomości zależą w pewnym stopniu od dochodu gospodarstw domowych czy wielkości wskaźnika PKB, ale są także powiązane z charakterem regionu, co ilustrują zamieszczone poniżej wykresy. W województwach uprzemysłowionych, o przewadze ludności miejskiej, ilości wytworzonych odpadów są wyraźnie większe.

Rysunek nr 1. Średnia masa odpadów komunalnych zebranych w Polsce - w przeliczeniu na 1 mieszkańca - w 2007 r.

Rysunek nr 2. Średnia masa odpadów komunalnych zebranych w Polsce - w przeliczeniu na 1 mieszkańca - w 2008 r.

Z ilości 9 570 tys. Mg zebranych w roku 2007 ogółem zmieszanych odpadów komunalnych, 6 695 tys. Mg (70%) pochodziło z gospodarstw domowych, 2 348 tys. Mg (24,5 %) pochodziło z handlu, małego biznesu, biur i instytucji, zaś 527 tys. Mg (5,5%) z usług komunalnych. Z terenu miast zebrano 82,36% odpadów, a z terenu wsi 17,64 %, przy czym odpady odebrane z gospodarstw domowych w mieście stanowiły 80,93 % zebranych zmieszanych odpadów komunalnych.

Na składowiskach zdeponowano 9 098 tys. Mg (90,23%) zebranych zmieszanych odpadów komunalnych, biologicznie unieszkodliwiono 278 tys. Mg (2,76%), zaś termicznie tylko 41 tys. Mg (0,41%). Z zebranych zmieszanych odpadów komunalnych wysegregowano 153 tys. Mg (1,52%) odpadów i przekazano do dalszego wykorzystania.

Pozostałe odpady komunalne zebrano jako wyselekcjonowane „u źródła”. Tych ostatnich w roku 2007 selektywnie zebrano 513 tys. Mg odpadów komunalnych, co stanowiło 5,08% wszystkich odpadów zebranych. Wśród wyselekcjonowanych odpadów komunalnych największą ilość stanowiły: szkło (26,5%), papier i tektura (21,8%) oraz odpady wielkogabarytowe (14%). Najwięcej odpadów wyselekcjonowano w województwach: mazowieckim, śląskim, dolnośląskim, a najmniej w województwach: podlaskim, świętokrzyskim, lubuskim.

Z ilości 9 354 tys. Mg zebranych w roku 2008 ogółem zmieszanych odpadów komunalnych, 6 428 tys. Mg (68,72%) pochodziło z gospodarstw domowych, 2 405 tys. Mg (25,7%) pochodziło z handlu, małego biznesu, biur i instytucji, zaś 521 tys. Mg (5,6%) z usług komunalnych. Z terenu miast zebrano 82,27% odpadów, a z terenu wsi 17,73%, przy czym odpady odebrane z gospodarstw domowych w mieście stanowiły 80,23 % zebranych stałych odpadów komunalnych.

Na składowiskach zdeponowano 8 693 tys. Mg (86,62%) zebranych zmieszanych odpadów komunalnych, biologicznie unieszkodliwiono 262 tys. Mg (2,6%), zaś termicznie tylko 63 tys. Mg (0,63%). Ze zmieszanych odpadów komunalnych wysegregowano 336 tys. Mg (3,35%) odpadów i przekazano do dalszego wykorzystania.

Pozostałe odpady komunalne zostały wyselekcjonowane „u źródła” i selektywnie zebrane – w roku 2008 selektywnie zebrano 682 tys. Mg odpadów komunalnych, co stanowiło 6,79% wszystkich odpadów komunalnych zebranych. Wśród wyselekcjonowanych odpadów stałych największą ilość stanowiły: szkło (25,7%), papier i tektura (21,3%) oraz odpady wielkogabarytowe (14,2%). Najwięcej odpadów wyselekcjonowano w województwach: śląskim, mazowieckim, małopolskim, a najmniej w województwach: świętokrzyskim i podlaskim.

W porównaniu do roku 2007, w roku 2008 zwiększył się udział odpadów zebranych selektywnie z 5,08% do 6,79% i zmalała ilość odpadów deponowanych na składowiskach odpadów z 90,23% do 86,62%.

Instalacje do zagospodarowania odpadów komunalnych

Realizując postanowienia Traktatu Akcesyjnego określone w dziale „Środowisko naturalne” lit. B „Gospodarka Odpadami” pkt 3, w 2008 r. został przekazany do Komisji Europejskiej raport pt.: „Informacja na temat dostosowania składowisk odpadów komunalnych w Polsce do wymagań dyrektywy Rady 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów za rok 2007”.

Zgodnie z celem pośrednim na rok 2007, na składowiskach odpadów, które nie spełniają technicznych i organizacyjnych wymagań dyrektywy 1999/31/WE, dopuszczono składowanie maksymalnie 4 600 000 Mg odpadów, tj. 36% całości 12 800 000 Mg składowanych odpadów.

Jak wynika z raportu, który został przygotowany w oparciu o dane uzyskane od marszałków województw, opracowane przy udziale wojewodów oraz wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska, w roku 2007 na składowiskach odpadów komunalnych było składowanych 9 227 826 Mg odpadów, z tego:

- 7 411 425 Mg na składowiskach spełniających wymagania dyrektywy 1999/31/WE,
- 1 816 401 Mg na składowiskach niespełniających wymagań dyrektywy 1999/31/WE.

Z danych tych wynika, że na składowiskach spełniających wymagania dyrektywy, w roku 2007 składowano 80,3% wszystkich składowanych odpadów komunalnych oraz, że cel pośredni na rok 2007 został osiągnięty.

Ilość odpadów komunalnych, składowanych w poszczególnych województwach, przedstawiono w tabeli 2. W przypadku składowisk, które nie spełniają wymagań dyrektywy, trwa proces ich dostosowywania, a jeśli dostosowanie jest niemożliwe, ustalono terminy ich zamknięcia.

Tabela 2. Ilość składowanych odpadów komunalnych w 2007 r. na składowiskach spełniających i niespełniających wymagań dyrektywy 1999/31/WE

Województwo	Masa odpadów zdeponowanych na składowiskach spełniających wymagania [Mg]	Masa odpadów zdeponowanych na składowiskach niespełniających wymagań[Mg]	Łączna ilość składowanych odpadów komunalnych w 2007 r. [Mg]
Dolnośląskie	800 039,81	84 924,00	884 963,81
Kujawsko-pomorskie	324 148,48	175 110,90	499 259,38
Lubelskie	247 909,67	59 858,72	307 768,39
Lubuskie	174 154,87	56 033,12	230 187,99
Łódzkie	679 236,73	12 465,17	691 701,90
Małopolskie	705 794,68	342 882,50	1 048 677,18
Mazowieckie	832 474,84	258 651,68	1 091 126,52
Opolskie	281 712,81	34 469,83	316 182,64
Podkarpackie	283 233,01	46 672,75	329 905,76
Podlaskie	260 058,65	27 079,27	287 137,92
Pomorskie	274 337,31	301 651,11	575 988,42
Śląskie	1 218 708,34	28 921,08	1 247 629,42
Świętokrzyskie	163 582,03	39 388,94	202 970,97
Warmińsko-mazurskie	131 492,26	122 779,84	254 272,10
Wielkopolskie	622 024,31	163 021,95	785 046,26
Zachodniopomorskie	412 517,24	62 490,29	475 007,53
Ogółem	7 411 425,03	1 816 401,15	9 227 826,18

Zgodnie z Traktatem Akcesyjnym, ustanowiono następujący cel pośredni na rok 2008. Na składowiskach odpadów, które nie spełniają technicznych i organizacyjnych wymagań dyrektywy 1999/31/WE dopuszcza się składowanie maksymalnie 4 000 000 Mg odpadów, tj. 32% całości 12 500 000 Mg składowanych odpadów.

Jak wynika z danych zamieszczonych w raporcie pt.: „Informacja na temat dostosowania składowisk odpadów komunalnych w Polsce do wymagań dyrektywy Rady 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów za rok 2008”, przekazany Komisji Europejskiej, a uzyskanych przez Ministerstwo Środowiska od marszałków województw i opracowanych przy udziale wojewódzkich

inspektorów ochrony środowiska, w roku 2008 na składowiskach odpadów komunalnych składowanych było 8 947 193 Mg odpadów, z tego:

- 7 584 807 Mg na składowiskach spełniających wymagania dyrektywy 1999/31/WE,
- 1 362 386 Mg na składowiskach niespełniających wymagań dyrektywy 1999/31/WE.

Z zebranych danych wynika, że na składowiskach odpadów komunalnych spełniających wymagania dyrektywy, w roku 2008 składowano 84,8% wszystkich składowanych odpadów komunalnych oraz, że cel pośredni na rok 2008 został osiągnięty. Tylko 15,2% odpadów składowanych było niezgodnie z dyrektywą (cel pośredni – nie więcej niż 32% odpadów składowanych niezgodnie z dyrektywą).

Ilość składowanych odpadów na składowiskach odpadów komunalnych w poszczególnych województwach w 2008 r. przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3. Ilość składowanych odpadów w 2008 r. na składowiskach odpadów komunalnych spełniających i niespełniających wymagań dyrektywy 1999/31/WE

Województwo	Masa odpadów zdeponowanych na składowiskach spełniających wymagania [Mg]	Masa odpadów zdeponowanych na składowiskach nie spełniających wymagań [Mg]	Łączna ilość składowanych odpadów komunalnych w 2008 r. [Mg]
Dolnośląskie	507 000,99	188 346,26	695 347,25
Kujawsko-pomorskie	693 180,53	56 901,83	750 082,36
Lubelskie	258 450,01	58 778,46	317 228,47
Lubuskie	211 096,76	20 813,15	231 909,91
Łódzkie	738 139,02	15 274,36	753 413,38
Małopolskie	838 968,40	7 669,10	846 637,50
Mazowieckie	579 981,54	217 592,12	797 573,66
Opolskie	266 417,14	28 238,93	294 656,07
Podkarpackie	290 072,55	7 224,24	297 296,79
Podlaskie	117 742,20	20 704,49	138 446,69
Pomorskie	293 880,37	310 435,48	604 315,85
Śląskie	1 341 100,29	2 271,02	1 343 371,31
Świętokrzyskie	162 208,20	42 427,60	204 635,80
Warmińsko-mazurskie	139 523,70	207 615,40	347 139,10
Wielkopolskie	728 100,18	119 972,74	848 072,92
Zachodniopomorskie	418 945,00	58 121,00	477 066,00
Ogółem	7 584 806,88	1 362 386,18	8 947 193,05

Wnioski:

1. Zauważalny jest postęp w gospodarowaniu odpadami komunalnymi, jednak nie został osiągnięty cel związany z objęciem 100% mieszkańców systemem zbierania odpadów komunalnych.
2. Ilość zebranych odpadów komunalnych w latach 2007 – 2008 w przeliczeniu na 1 mieszkańca była niższa od ilości prognozowanej w Kpgo 2010 o ponad 20 kg/M/rok.
3. Najwięcej odpadów zebrano selektywnie w województwach: śląskim, mazowieckim, małopolskim; a najmniej w województwach: świętokrzyskim i podlaskim. Nie został osiągnięty cel związany z objęciem 100% mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych.
4. Sukcesywnie są wyłączone z eksploatacji składowiska, które nie spełniają obowiązujących wymogów, natomiast w niewystarczającym stopniu jest realizowany obowiązek ograniczania ilości odpadów składowanych bez przetworzenia.
5. Realizowane są inwestycje w zakresie nowych instalacji do zagospodarowania odpadów. Po ich uruchomieniu powinien nastąpić spadek ilości składowanych bez przetworzenia odpadów komunalnych.

2.1.1. Odpady komunalne ulegające biodegradacji

Dla potrzeb określenia postępów w gospodarowaniu odpadami ulegającymi biodegradacji przyjęto, że w roku 1995, jako roku odniesienia, zostało wytworzonych 4,38 mln Mg tych odpadów, przy czym na mieszkańca miasta przypadało 155 kg/rok, zaś na mieszkańca wsi – 47 kg/rok. W roku 2004 w kraju zostało wytworzonych 5,52 mln Mg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. W Kpgo 2010 przyjęto, że około 70% odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych na wsiach oraz około 15% tych odpadów wytworzonych w małych miastach, jest zagospodarowane we własnym zakresie przez mieszkańców. Oszacowano, że około 4 mln Mg, to jest 91% wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji kierowano na składowiska. Według zawartej w Kpgo 2010 prognozy, w roku 2010 zostanie wytworzonych około 5,777 mln Mg odpadów ulegających biodegradacji, z czego ilość odpadów składowanych nie powinna przekraczać 3,29 mln Mg.

Cele w zakresie gospodarki odpadami ulegającymi biodegradacji:

- zmniejszenie ilości tych odpadów, kierowanych na składowiska tak, aby nie było składowanych:

- ✓ w 2010 r. więcej niż 75%,
- ✓ w 2013 r. więcej niż 50%,

✓ w 2020 r. więcej niż 35%,

masy tych odpadów, wytworzonych w 1995 r.

Założone cele będą realizowane poprzez zorganizowanie regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów, w których znajdują się między innymi sortownie odpadów selektywnie zebranych oraz kompostownie, a także instalacje do mechaniczno-biologicznego lub termicznego przekształcania zmieszanych odpadów komunalnych.

Do odpadów ulegających biodegradacji zalicza się:

- ✓ papier i tektura zbierane selektywnie,
- ✓ odzież i tekstylia z materiałów naturalnych zbierane selektywnie,
- ✓ odpady zielone z parków i ogrodów,
- ✓ odpady ulegające biodegradacji w strumieniu zmieszanych odpadów komunalnych, w tym odpady kuchenne, oleje i tłuszcze jadalne,
- ✓ odpady z targowisk.

Pozbawienie odpadów zawartości materii organicznej może następować poprzez przekształcenie termiczne, przetworzenie mechaniczno – biologiczne lub przetworzenie biologiczne (kompostowanie, fermentacja). Warunkiem efektywnego ograniczania ilości kierowanych do składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji jest zorganizowanie i wdrożenie systemu selektywnego zbierania tych odpadów oraz budowa i eksploatacja odpowiedniej liczby instalacji do ich przetwarzania. Według materiałów, opracowanych na zlecenie Ministerstwa Środowiska, w roku 2007 w kraju było 135 sortowni odpadów zmieszanych i pochodzących z selektywnego zbierania, 65 kompostowni odpadów zielonych i selektywnie zebranych odpadów organicznych, 6 zakładów fermentacji odpadów komunalnych, 22 zakłady mechaniczno – biologicznego przekształcania zmieszanych odpadów komunalnych oraz 1 spalarnia zmieszanych odpadów komunalnych. Suma mocy przerobowych sortowni wynosiła 2 366 tys. Mg, zaś pozostałych instalacji 1 237,4 tys. Mg/rok.

Liczba i wydajność instalacji do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych jest wysoce niewystarczająca, szczególnie w przypadku dużych ośrodków miejskich.

Jednym z możliwych sposobów ograniczenia ilości odpadów, kierowanych bez przetworzenia do składowania, jest ich współspalanie w cementowniach. Warunkiem jest tutaj zapewnienie, odpowiednich do wymogów technologicznych, parametrów odpadów kierowanych do pieców cementowych.

Wnioski:

1. Osiągnięcie celów związanych z ograniczeniem ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania, wymaga wdrożenia selektywnego zbierania wybranych frakcji tych odpadów u źródła oraz podjęcia inwestycji, związanych z przetwarzaniem odpadów ulegających biodegradacji.
2. Osiągnięcie celów w zakresie redukcji składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wydaje się być zagrożone.

2.2. Odpady niebezpieczne

2.2.1. Odpady zawierające PCB

Według Kpgo 2010, w roku 2004 łącznie zebrano około 160 Mg odpadów zawierających PCB, z czego unieszkodliwieniu poddano 149 Mg oraz zmagazynowano 11 Mg. W 2004 r. została przeprowadzona inwentaryzacja, w oparciu o którą oszacowano istnienie 44,5 tys. sztuk urządzeń zawierających PCB w 661 obiektach przemysłowych.

Masę odpadów zawierających PCB oszacowano na poziomie 39,2 tys. Mg odpadów. Oceniono, że 90 % urządzeń zawierających PCB znajduje się w dobrym stanie technicznym.

Ze względu na prawny obowiązek całkowitego usunięcia urządzeń zawierających PCB w terminie do dnia 30 czerwca 2010 r., przedsiębiorcy zaplanowali na lata 2007 – 2008 usunięcie 2 628 sztuk urządzeń zawierających PCB, natomiast na lata 2009 – 2010 usunięcie 39 032 sztuk tych urządzeń.

Wśród kierunków działań w Kpgo 2010 przewidziano, oprócz usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających PCB, także zorganizowanie i prowadzenie bazy danych na temat PCB oraz systemu gromadzenia i unieszkodliwiania odpadów zawierających PCB.

Tabela 4. Masa zlikwidowanych urządzeń zawierających PCB wg Centralnego Systemu Odpadowego (CSO)

Lp.	Województwo	2007	2008
		[Mg]	[Mg]
1.	Dolnośląskie	54,156	3,265
2.	Kujawsko-pomorskie	3,912	13,033
3.	Lubelskie	6,520	189,149
4.	Lubuskie	1,586	0,697
5.	Łódzkie	23,438	54,805
6.	Małopolskie	33,380	31,959

7.	Mazowieckie	147,396	231,047
8.	Opolskie	11,877	7,719
9.	Podkarpackie	27,914	14,593
10.	Podlaskie	9,355	5,289
11.	Pomorskie	14,062	14,704
12.	Śląskie	37,200	72,644
13.	Świętokrzyskie	25,190	20,747
14.	Warmińsko – mazur.	4,851	0,608
15.	Wielkopolskie	32,129	12,484
16.	Zachodniopomorskie	2,593	3,062
	Razem w kraju	435,559	675,805

Jak wynika z danych Ministerstwa Środowiska pochodzących Centralnego Systemu Odpadowego (CSO) i zamieszczonych w roczniku GUS „Ochrona środowiska 2008” Tabl. 1 (339) - aneksu „Odpady wg rozporządzenia WE 2150/2002 w sprawie statystyk odpadów” w roku 2006 w Polsce wytworzonych zostało razem 0,356 tysięcy Mg (356 Mg) odpadów zawierających PCB.

Według Centralnego Systemu Odpadowego (CSO), w roku 2007 zinwentaryzowano w Polsce 435,559 Mg zlikwidowanych urządzeń zawierających polichlorowane bifenyly i polichlorowane trifenyly (tabela 4).

W roku 2008 masa zinwentaryzowanych urządzeń wzrosła i w bazie CSO wykazano 675,805 Mg zlikwidowanych urządzeń zawierających PCB. Z informacji, jakie gromadzą w swoich bazach danych urzędy marszałkowskie wynika, że większość tych urządzeń wykazuje dobry stan techniczny i znajduje się w użyciu w zakładach przemysłowych, szczególnie w energetyce zawodowej. Niemniej jednak do dnia 30 czerwca 2010 r. powinny one zostać usunięte i poddane dekontaminacji.

Obecnie w Polsce nie istnieje instalacja przystosowana do niszczenia kondensatorów zawierających PCB i muszą być one unieszkodliwiane za granicą. Usługą w zakresie zbierania i transportu zajmują się dwie spółki: POFRABAT Sp. z o.o. z Warszawy, która przekazuje odpady do francuskiej firmy TREDI, oraz INTEREKO Sp. z o.o. z Opola przekazująca kondensatory do belgijskiej firmy INDAVER.

Oleje, ciecze zawierające polichlorowane bifenyle są unieszkodliwiane przez trzy polskie instalacje: ANWIL S.A. we Włocławku, Zakłady Chemiczne Rokita S.A. w Brzegu Dolnym oraz przedsiębiorstwo CHEMEKO z Włocławka, oferujące usługi dekontaminacji.

Możliwości przerobowe istniejących w kraju instalacji do unieszkodliwiania olejów i cieczy zanieczyszczonych PCB są wystarczające w stosunku do potrzeb. Ze względu na zmniejszającą się sukcesywnie liczbę kondensatorów zawierających związki PCB, nie ma konieczności budowy instalacji do ich unieszkodliwiania w Polsce.

Wnioski:

1. W roku 2004 w wyniku inwentaryzacji oszacowano masę urządzeń zawierających PCB na poziomie 39,2 tys. Mg.
2. W roku 2007 zlikwidowano ok. 0,4 tys. Mg odpadów zawierających PCB, natomiast w roku 2008 zlikwidowano ok. 0,7 tys. Mg tych odpadów.
3. W poszczególnych województwach funkcjonują systemy gromadzenia danych o PCB, które są podstawą bazy danych w Centralnym Systemie Odpadowym. Jest to realizacja jednego z zadań, zawartych w Kpgo 2010.
- 4. Zagadnienie likwidacji odpadów z PCB powinno stać się priorytetem na rok 2010 zarówno dla przemysłu, jak i dla administracji – ze względu na zakaz wykorzystywania PCB w użytkowanych urządzeniach lub instalacjach po dniu 30 czerwca 2010 r.**
5. Wydajność trzech krajowych instalacji do unieszkodliwiania cieczy zawierających PCB jest wystarczająca.
6. Wobec zanikowego charakteru problemu, nie ma konieczności budowy instalacji do unieszkodliwiania kondensatorów z PCB w Polsce.

2.2.2. Oleje odpadowe

Oleje odpadowe powinny być w pierwszej kolejności poddawane procesom odzysku przez regenerację, będącą procesem, w którym oleje bazowe mogą być produkowane przez rafinowanie olejów odpadowych, a w szczególności przez usunięcie z nich zanieczyszczeń, produktów utleniania i dodatków zawartych w tych olejach.

Według Kpgo 2010, w 2004 r. zebrano około 84,5 tys. Mg olejów odpadowych, z czego około 50% poddano procesowi regeneracji. Prognozuje się, w miarę upływu czasu, spadek ilości olejów odpadowych, możliwych do zebrania na terenie kraju:

- 2010 – 94,2 tys. Mg,

- 2014 – 90,4 tys. Mg,
- 2018 – 86,8 tys. Mg.

Zakładane w Kpgo 2010 cele to utrzymanie odzysku olejów odpadowych na poziomie 50%, a recyklingu, rozumianego jako regeneracja, na poziomie 35 %. Warunkiem osiągnięcia tych celów jest rozwój systemu zbierania olejów odpadowych.

Zamierzone w Kpgo 2010 działania to rozwój systemów zbierania olejów odpadowych, kontrola instalacji oraz właściwe zagospodarowanie odpadów z rozlewów olejowych.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 39 ust. 1a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, prowadzi powszechnie dostępny wykaz prowadzących instalacje do regeneracji olejów odpadowych, spełniające wymagania określone dla tych instalacji. Wykaz jest umieszczony na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska pod adresem www.bip.gios.gov.pl w sekcji „Prowadzone rejestry, ewidencje i archiwum GIOŚ”.

W 2007 r. w wykazie znajdowały się trzy podmioty: Rafineria Nafty Jedlicze S.A., Rafineria Jasło S.A. oraz Oiler Sp. z o.o., natomiast na koniec 2008 r. wykaz obejmował trzy podmioty: Rafinerię Nafty Jedlicze S. A., Oiler Sp. z o.o. oraz Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Rafineryjnego „Petroil” Sp. z o.o. Z dniem 31 grudnia 2008 r. prowadzenia działalności w zakresie regeneracji olejów odpadowych zaprzestała Rafineria Jasło S. A.

Przez organizacje odzysku, dla instalacji do regeneracji olejów odpadowych Rafineria Nafty Jedlicze S.A. oraz dla Oiler Sp. z o.o., funkcjonuje ogólnopolska sieć zbierania olejów odpadowych.

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Rafineryjnego „Petroil” Sp. z o.o. prowadzi instalację do procesu R9 (powtórna rafinacja oleju lub inne sposoby ponownego wykorzystania oleju), której wydajność dla paliw płynnych i olejów napędowych 13 07 018* - wynosi 350 Mg/rok, a dla innych paliw 13 07 03* - 500 Mg/rok, natomiast dla innych odpadów olejowych wymienionych pod kodem 13 08 99* – 2500 Mg/rok.

Działające na terenie kraju trzy instalacje do regeneracji olejów odpadowych, posiadają łącznie moce przerobowe 145 tys. Mg w skali roku, które nie są w pełni wykorzystane.

Na rynku polskim działają obecnie cztery organizacje odzysku (EKOLA, ENERGA, OILER, KONSORCJUM JEDLICZE), które organizują zbieranie i zagospodarowanie olejów odpadowych.

Tabela 5. Zestawienie GUS według danych Ministerstwa Środowiska: Oleje smarowe wprowadzone na rynek oraz osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu w latach 2006-2008

Lata	Wielkość wprowadzonych olejów [tys. Mg]		Odpady poddane [tys. Mg]		Osiągnięty poziom [%]		
	Ogółem	Podlegających obowiązkowi		odzyskowi	recyklingowi	odzysku	recyklingu
		odzysku	recyklingu				
2006	185,6	185,6	179,5	96,6	69,7	52,1	38,8
2007	181,6	181,6	179,2	102,8	76,0	56,6	42,4
2008	166,7	166,7	166,7	85,9	65,0	51,5	39,0

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska

Według danych Ministerstwa Środowiska zamieszczonych w publikacji GUS „Ochrona środowiska 2008” tabl. 32 (315), w roku 2007 na rynek krajowy wprowadzono 181,6 tys. Mg olejów smarowych, podlegających obowiązkowi odzysku. Z tej ilości procesom odzysku poddano 102,8 tys. Mg olejów odpadowych, zaś procesom recyklingu 76,0 tys. Mg. Osiągnięty dla olejów smarowych w roku 2007 poziom odzysku wynosił 56,6%, zaś poziom recyklingu 42,4% (tabela 5).

Jak wynika z danych Ministerstwa Środowiska prezentowanych przez GUS w publikacji GUS „Ochrona środowiska 2009” tabl. 21 (277), w roku 2008 na rynek krajowy wprowadzono 166,7 tys. Mg olejów smarowych podlegających obowiązkowi odzysku. Procesom odzysku poddano 85,9 tys. Mg, zaś procesom recyklingu 65,0 tys. Mg. Osiągnięty w roku 2008 poziom odzysku wyniósł 51,5%, natomiast poziom recyklingu 39,0%.

W miarę upływu lat, zmniejsza się ilość olejów smarowych wprowadzanych na rynek. W roku 2003 było to 201,7 tys. Mg, natomiast w roku 2008 – 166,7 tys. Mg.

Wnioski:

1. Istniejące w kraju instalacje do regeneracji olejów odpadowych podlegają nadzorowi Inspekcji Ochrony Środowiska. W ocenie IOŚ instalacje te spełniają obowiązujące wymagania.
2. Moce przerobowe instalacji funkcjonujących w Polsce dwukrotnie przewyższają ilości olejów odpadowych zbieranych w skali roku.
3. Osiągnięty w 2007 roku poziom odzysku wynosił 56,6%, natomiast w 2008 roku - 51,5%. Uzyskany poziom odzysku był wyższy od zakładanego w Kpgo 2010, w 2007 r. o 6,6%, zaś w 2008 r. o 1,5%.

4. Osiągnięty w 2007 roku poziom recyklingu wynosił 42,4%, natomiast w 2008 roku - 39%. Uzyskany poziom recyklingu był wyższy od zakładanego w Kpgo 2010, w 2007 r. o 7,4%, zaś w 2008 r. o 4%.

2.2.3. Zużyte baterie i akumulatory

Według Kpgo 2010, w 2004 r. poddano recyklingowi około 79 tys. Mg zużytych akumulatorów kwasowo – ołowiowych, z czego około 56 tys. Mg związane było z wymianą zużytych akumulatorów na nowe.

Oszacowano, że w odniesieniu do baterii i akumulatorów niklowo – kadmowych rocznie wycofywanych jest z eksploatacji około 2 tys. Mg tego typu baterii i akumulatorów.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2005 r. na terenie kraju działało 6 instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów z podgrupy 16 06 o łącznej mocy przerobowej około 180 tys. Mg na rok, w tym 2 zajmujące się recyklingiem akumulatorów kwasowo - ołowiowych.

W najbliższych latach Kpgo 2010 prognozuje tendencję wzrostową w zakresie wytwarzania zużytych baterii i akumulatorów.

Przyjęte cele to rozbudowa systemu zbierania, odzysku i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów, a w szczególności osiągnięcie od 2007 r. do 2009 r. zdefiniowanych w ustawie poziomów odzysku i recyklingu.

Ponadto w Kpgo 2010 zaplanowano, od 2008 r. zakaz wprowadzania do obrotu baterii i akumulatorów o określonej zawartości rtęci (z pewnymi wyłączeniami) oraz kadmu (z pewnymi wyłączeniami).

Przewidywane kierunki działań to transpozycja dyrektywy 2006/66/WE, rozwinięcie systemu zbierania zużytych baterii i akumulatorów ze źródeł rozproszonych oraz wdrażanie innowacyjnych technologii przetwarzania tego rodzaju odpadów.

Według danych Ministerstwa Środowiska zamieszczonych w publikacji GUS „Ochrona środowiska 2008” Tabl. 1 (339) - „Odpady wg rozporządzenia WE 2150/2002 w sprawie statystyk odpadów”, w roku 2006 w Polsce wytworzonych zostało razem 9,946 tysięcy Mg odpadów baterii i akumulatorów, w tym 9,709 tysięcy Mg odpadów niebezpiecznych.

Według danych Ministerstwa Środowiska zamieszczonych w publikacji GUS „Ochrona środowiska 2008” Tabl. 32 (315), w roku 2007 na rynek krajowy zostało wprowadzonych:

- 4 531 476 sztuk akumulatorów niklowo-kadmowych podlegających obowiązkowi odzysku i recyklingu. Osiągnięty poziom odzysku wyniósł - 59,5% zaś recyklingu - 58,2%;
- 262 491 780 sztuk baterii i ogniw galwanicznych, podlegających obowiązkowi odzysku i recyklingu. Osiągnięto poziom odzysku w wysokości - 29,2% oraz recyklingu w wysokości - 32,4%.

Według danych Ministerstwa Środowiska zamieszczonych w publikacji GUS „Ochrona środowiska 2009” Tabl. 21 (277), w roku 2008 na rynek krajowy zostało wprowadzonych:

- 5 849 758 sztuk akumulatorów niklowo-kadmowych podlegających obowiązkowi odzysku i recyklingu. Osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu wyniosły odpowiednio 35,4% oraz 35,3%;
- 307 089 999 sztuk baterii i ogniw galwanicznych podlegających obowiązkowi odzysku i recyklingu. Osiągnięto poziom odzysku w wysokości - 13,8% oraz zaś recyklingu - 11,2%.

Instalacje, którym Główny Inspektor Ochrony Środowiska udzielił zezwolenia wstępnego na odzysk baterii i akumulatorów (uprawniającego do wwozu na teren kraju zużytych baterii i akumulatorów)

1) Wydział Hutniczy Orzeł Biały S.A., ul. Roździeńskiego 24, Piekary Śląskie, województwo śląskie,

Rodzaje i ilości odpadów:

- 160601* - Baterie i akumulatory ołowiowe, ilość 24 000 Mg/rok,
- 191211* - Płytki akumulatorów kwasowo - ołowiowych, ilość 10 000 Mg/rok,
- 170403 - Złom ołowiu, ilość 12 000 Mg/rok.

2) BATERPOL Sp. z o.o., ul. Obrońców Westerplatte 108, 40-335 Katowice, województwo śląskie,

Rodzaje i ilości odpadów:

- 160601* - Baterie i akumulatory ołowiowe, ilość 30 000 Mg/rok,
- 170403 - Złom ołowiu, ilość 1 200 Mg/rok.

Łącznie w obu tych instalacjach istnieje możliwość przetworzenia 54 tys. Mg baterii i akumulatorów ołowiowych pochodzących z zagranicy. Jest to ilość znacznie przekraczająca możliwości pozyskania na rynku krajowym, dlatego też Główny Inspektor Ochrony Środowiska

wydał decyzje, udzielające zezwoleń wstępnych na odzysk baterii i akumulatorów, pozyskanych w wyniku obrotu międzynarodowego.

System zbierania i odzysku zużytych baterii oraz akumulatorów małowabarytowych organizuje spółka, założona przez pięciu największych producentów baterii obecnych na polskim rynku. Spółka ta w zakresie tworzenia i obsługi systemu zbierania małowabarytowych baterii i akumulatorów współpracuje z samorządami, placówkami oświatowymi, jest współzałożycielem fundacji EKOLOGIK.

Wnioski:

1. Zgromadzone dotychczas dane statystyczne są niewystarczające do określenia stopnia realizacji celów cząstkowych dotyczących poziomu odzysku i poziomu recyklingu poszczególnych rodzajów baterii i akumulatorów.
2. Dalszego doskonalenia wymaga system zbierania przenośnych baterii i akumulatorów.
3. Istniejące w kraju instalacje do prowadzenia odzysku baterii i akumulatorów ołowiowych mają znacznie niewykorzystane moce przerobowe.

2.2.4. Odpady zawierające azbest

Według Kpgo 2010, w 2004 r. w Polsce zebrano i unieszkodliwiono przez składowanie około 141 tys. Mg odpadów zawierających azbest. Pozostało jeszcze około 15 mln Mg materiałów zawierających azbest. Ta ilość powinna zostać usunięta do 2032 r., z tym że do 2018 r. prognozuje się usunięcie 60 % ilości odpadów zawierających azbest. Zakłada się, że cele te będą osiągnięte sukcesywnie, w miarę upływu czasu. Założone jest monitorowanie poprawności postępowania z odpadami azbestowymi oraz budowa lub modernizacja odpowiednich składowisk. W tabeli 6 przedstawiono ilości usuniętych i unieszkodliwionych w latach 2007-2008 wyrobów zawierających azbest.

Tabela 6. Zinventaryzowane wyroby zawierające azbest – usunięte i unieszkodliwione w latach 2007-2008. Dane z Centralnego Systemu Odpadowego

Lp.	Województwo	2007 [Mg]	2008 [Mg]
1.	Dolnośląskie	92,615	14,704
2.	Kujawsko-pomorskie	858,644	88,260
3.	Lubelskie	514,613	1485,330
4.	Lubuskie	235,233	103,680
5.	Łódzkie	5620,157	7926,310

6.	Małopolskie	990,990	1431,010
7.	Mazowieckie	2587,523	5198,770
8.	Opolskie	296,268	562,620
9.	Podkarpackie	341,004	1370,720
10.	Podlaskie	601,094	778,730
11.	Pomorskie	1790,130	836,650
12.	Śląskie	2840,822	3113,750
13.	Świętokrzyskie	387,658	947,940
14.	Warmińsko – mazur.	2703,822	932,600
15.	Wielkopolskie	2336,553	3767,980
16.	Zachodniopomorskie	569,051	1037,550
	Razem w kraju	22766,18	29596,6

www.mg.gov.pl

Tabela 7. Wykaz istniejących i przygotowywanych składowisk odpadów zawierających azbest

Lp	Nazwa składowiska Lokalizacja	Nazwa i adres zarządzającego składowiskiem	Wolna pojemność składowiska [m ³]
Województwo dolnośląskie			
1	Składowisko Odpadów Przemysłowych, ul. Górnicza 1 58-303 Wałbrzych	Mo-Bruk Korzenna 214 33-322 Korzenna	105 796
2	Składowisko odpadów przemysłowych – Zakład w Godzikowicach ul. Stalowa 12 55-200 Oława	Dolnośląska Korporacja Ekologiczna ul. Kopalniana 7 59-101 Polkowice	500
3	Składowisko odpadów w Marcinowie, gm. Trzebnica	Urząd Miasta Trzebnica, ul. Piłsudskiego 1 55-100 Trzebnica	10 000
4	Teren KGHM „Polska Miedź” w Lubinie Oddział Huta Miedzi Głogów ul. Żukowicka 1 67-200 Głogów	KGHM „Polska Miedź” S.A. w Lubinie Oddział Huta Miedzi Głogów	Wykorzystywane przez właściciela
Województwo kujawsko-pomorskie			
5	Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Małociechowo, gm. Pruszcz	„ECO-POL” Sp. z o.o. ul. Św. Jana 18 D 87-140 Chełmża	13 840
Województwo lubelskie			
6	Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Poniatowa Wieś gm. Poniatowa	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Młodzieżowa 4	1 500

		24-320 Poniatowa	
7	Składowisko Piaski Zarzecze II Kraśnik	WOD-BUD Sp. z o.o. ul. Piłsudskiego 14 23-200 Kraśnik	149 930
Województwo lubuskie			
8	Składowisko Odpadów Azbestowych ul. Małazyńska 180 Chróścik gm. Gorzów Wielkopolski	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o., ul. Teatralna 49 66-400 Gorzów Wielkopolski	29 320
Województwo łódzkie			
9	Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Jadwinówka gm. Radomsko	Metalurgia S.A. ul. Reymonta 62 97-500 Radomsko	28 960
10	„Bagno-Lubień” – teren Elektrowni Bełchatów S.A.	Elektrownia Bełchatów S.A. z/s w Rogowcu ul. Wyzwolenia 30 97-406 Rogowiec	Wykorzystywane przez właściciela
Województwo małopolskie			
11	Składowisko Komunalne w Ujkwie Starym gm. Bolesław	Zakład Gospodarki Komunalnej „Bolesław” Sp. z o.o., ul. Osadowa 1 32-329 Bolesław	60 540
12	Składowisko odpadów „Za rzeką Białą” ul. Kwiatkowskiego 8 33-101 Tarnów	Jednostka Ratownictwa Chemicznego Sp. z o.o. ul. Kwiatkowskiego 8 33-101 Tarnów	13 780
Województwo mazowieckie			
13	Składowisko odpadów komunalnych w Rachocinie	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej ul. Traugutta 33 09-200 Sierpc	45 000
Województwo opolskie			
B r a k s k ł a d o w i s k			
Województwo podkarpackie			
14	Składowisko Odpadów w Młynach gm. Radymno	Zakład Gospodarki Komunalnej Gminy Radymno z/s w Skołoszowie 341 37-550 Radymno	36 828
15	Składowisko Odpadów Pysznic gm. Pysznic	Gminny Zakład Komunalny ul. Wolności 295 37-403 Pysznic	969
P	Kozodrza gm. Ostrów	Zakład Usług Komunalnych w Ostrowie	[17 740]
Województwo podlaskie			
16	Składowisko Odpadów Miastkowo pow. Łomża	MPGKiM ul. Poznańska 141 18-400 Łomża	700
P	Składowisko odpadów budowlanych zawierających azbest na terenie składowiska odpadów komunalnych w m. Korytki gm. Jedwabne	Komunalny Zakład Budżetowy ul. Mickiewicza 4 18-420 Jedwabne	[I etap - 20 000] [II etap - 21 500]
Województwo pomorskie			
17	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Bierkowie Bierkowo 120 76-261 Bruszkowo Wielkie gm. Słupsk	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Słupsku, ul. Szczecińska 112 76-200 Słupsk	14 380
18	Składowisko Odpadów w Gilwie Małej Gilwa Mała 8	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.	58 360

	82-500 Kwidzyn	Gilwa Mała 8 82-500 Kwidzyn	
P	Kwatera na odpady zawierające azbest	Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o. w Gdańsku ul. Jabłoniowa 55 80-180 Gdańsk Szadółki	
Województwo śląskie			
19	Sektor III na odpady azbestowe, wydzielony w ramach składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Knurowie Szybowa 44 Knurów	PPHU „Komart” Sp. z o.o. ul. Szpitalna 7 44-194 Knurów	284 740
P	Składowisko odpadów komunalnych Świętochłowice – teren po eksploatacji haldy Huty „Florian”	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Łagiewnicka 76 41-608 Świętochłowice	[30 000]
20	Kwatera X na odpady azbestowe w ramach składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Dąbrowie Górniczej	Koksownia „Przyjaźń” Sp. z o.o. ul. Koksownicza 1 42-523 Dąbrowa Górnicza	186
21	Składowisko odpadów azbestowych na terenie Oczyszczalni Ścieków Deszczowo-Przemysłowych Huty Katowice Dąbrowa Górnicza	ARCELOR MITTAL POLAND S.A. Oddział w Dąbrowie Górniczej, ul. J. Piłsudskiego 92 41-308 Dąbrowa Górnicza	Wykorzystywane przez właściciela
22	Wydzielona subkwateryna na odpady zawierające azbest w ramach sektora III składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Jastrzębiu Zdroju	Cofinco-Poland Sp. z o.o. ul. Graniczna 29 40-956 Katowice	16 000
Województwo świętokrzyskie			
23	Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Dobrów gm. Tuczępy	Środowisko i Innowacje Sp. z o.o. Dobrów 8 28-142 Tuczępy	163 440
Województwo warmińsko-mazurskie			
24	Składowisko odpadów zawierających azbest Półwieś gm. Zalewo	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. 3-go Maja 8 14-100 Ostróda	19 500
25	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. ul. Szańcowa 1 82-300 Elbląg	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. ul. Szańcowa 1 82-300 Elbląg	3 984
Województwo wielkopolskie			
26	Składowisko odpadów niebezpiecznych, ul. Sulańska 11 62-510 Konin	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. ul. Sulańska 11 62-510 Konin	162 990
Województwo zachodniopomorskie			
27	Zakład odzysku odpadów ul. Łubuszan 80 Sianów	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Komunalna 75-724 Koszalin	15 685
28	Składowisko odpadów Dalsze gm. Myślibórz	„Eko-Mysł” Sp. z o.o. Dalsze 36 74-300 Myślibórz	1 800
RAZEM – ISTNIEJĄCE			1 258 728
RAZEM - PRZYGOTOWYWANE			69 240

Według danych Ministerstwa Gospodarki (tabela 7), na terenie kraju działa 28 składowisk, na których mogą być deponowane odpady zawierające azbest. Przygotowywane są 4 kolejne składowiska. Razem, według resortu gospodarki, możliwości składowania odpadów zawierających azbest w roku 2009 i latach najbliższych wynoszą: $1\,258\,728\text{ [m}^3\text{]} + 69\,240\text{ [m}^3\text{]} = 1\,327\,968\text{ [m}^3\text{]} \times 0,89\text{ [Mg/m}^3\text{]} = 1\,181\,891,52\text{ Mg}$, czyli około 1,2 mln Mg. Jest to wielkość wystarczająca w stosunku do dotychczas wytwarzanych w skali roku ilości tego rodzaju odpadów.

Oszacowana ilość odpadów do usunięcia do 2032 r. wynosi 14,5 mln Mg, przede wszystkim wyrobów azbestowo – cementowych, w tym eternitu. Jeżeli trend, dotyczący pojemności składowisk planowanych do budowy w kolejnych latach zostanie zachowany, należy sądzić, że założenia Kpgo 2010 w tym obszarze zostaną zrealizowane.

Zagrożeń należy natomiast upatrywać w braku środków finansowych na usuwanie materiałów zawierających azbest (eternitu) z posesji prywatnych, niedostatku ekip wyspecjalizowanych w bezpiecznym usuwaniu odpadów materiałów budowlanych zawierających azbest oraz nadmiernym i przesadnym ekspozowaniu zagrożeń w mediach, co może zaowocować protestami społecznymi przy lokalizacji kolejnych obiektów unieszkodliwiania odpadów materiałów budowlanych zawierających azbest.

Wnioski:

1. Istniejące składowiska posiadają pojemność zapewniającą możliwość przyjęcia wytworzonych odpadów zawierających azbest, biorąc pod uwagę obecne tempo usuwania pokryć dachowych zawierających azbest.
2. W przypadku przyspieszenia procesu usuwania azbestu konieczna będzie budowa odpowiednich składowisk.
3. Kontrolowanie poprawności postępowania z odpadami azbestowymi realizowane jest przez Państwową Inspekcję Pracy oraz Inspekcję Ochrony Środowiska.
4. Centralny System Odpadowy umożliwia gromadzenie danych na temat ilości wytwarzanych odpadów zawierających azbest.
5. Sukcesywna realizacja Kpgo 2010 w odniesieniu do usuwania założonych ilości odpadów zawierających azbest może być utrudniona, ze względu na rozproszony charakter źródeł oraz brak odpowiednich zasobów finansowych na realizację tego celu.

2.2.5. Przeterminowane środki ochrony roślin

Przez wiele lat w Polsce sprawa czasowego magazynowania i docelowego unieszkodliwiania przeterminowanych środków ochrony roślin była rozwiązywana w sposób stwarzający realne zagrożenie dla środowiska, przede wszystkim dla wód powierzchniowych i podziemnych, ale także dla powierzchni ziemi. Wybierane na miejsce docelowego deponowania stare budowle, kręgi betonowe czy zakopywanie odpadów wprost do ziemi, rodziło możliwość rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, w tym środków ochrony roślin zakazanych do stosowania, takich jak np. DDT. Według Kpgo 2010, na dzień 30 września 2006 r. na terenie kraju istniało 129 mogilników, w których znajdowało się około 4,2 tys. Mg przeterminowanych środków ochrony roślin. Były to oszacowania przybliżone, gdyż nigdy nie prowadzono rzetelnej dokumentacji postępowania z nieprzydatnymi do dalszego użycia środkami chemicznymi ochrony roślin.

Według prognozy Kpgo 2010, do końca 2010 r. powinny zostać zlikwidowane wszystkie istniejące na terenie kraju mogilniki.

Przewiduje się także rozpoczęcie likwidacji zagrożeń, powodowanych przez składowiska odpadów pochodzących z produkcji pestycydów.

W kierunkach działań, obok przewidzianych wyżej zamierzeń, zawarto także monitorowanie terenów po likwidacji mogilników, prowadzenie prac poszukiwawczych ewentualnych mogilników oraz rozbudowę systemu zbierania opakowań po pestycydach.

Na terenie kraju funkcjonują dwie instalacje do termicznego unieszkodliwiania odpadów pestycydowych o łącznej mocy przerobowej 6 tys. Mg/rok.

Tabela 8. Mogilniki i magazyny

Dane Ministerstwa Środowiska, przygotowane w uzgodnieniu z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, urzędami marszałkowskimi oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska

Lp.	Województwo	Mogilniki		Magazyny	
		Zlikwidowane/ ilość odpadów [Mg]	Do likwidacji/ ilość odpadów [Mg]	Zlikwidowane/ ilość odpadów [Mg]	Do likwidacji ilość odpadów [Mg]
1.	Dolnośląskie	4 /186,92	8/293	-	-
2.	Kujawsko-pomorskie	6 /483,41	16/1906,65	-	-
3.	Lubelskie	17/1 477,71	0	32/54,545	-
4.	Lubuskie	6 /153,36	0	6/9,32	-

5.	Łódzkie	7 /72,49	17/173,5	-	-
6.	Małopolskie	6 /260,1	0	-	
7.	Mazowieckie	2 /117,21	9/315,2	2/6,38	1 /2,5
8.	Opolskie	3 /157,96	2/50	-	2/1,2
9.	Podkarpackie	11 /153,73	0	2/24,24	-
10.	Podlaskie	5/430,04	3/3,42	-	-
11.	Pomorskie	6/914,76	2/73	-	-
12.	Śląskie	7/146,64	4/10	9/18,6	-
13.	Świętokrzyskie	22/1331,12	0	1 /2,691	-
14.	Warmińsko – mazurskie	17/1527,33	0	10/64,161	-
15.	Wielkopolskie	27/5 845,2	1/ *)	-	-
16.	Zachodniopomorskie	14/1325,56	25/1225,9	2/357,2	-
	Razem	160/13 182,867	87/4 050,74	64/537,142	3/3,7

* w trakcie likwidacji.

UWAGA: w zestawieniu wykazane zostały tylko ilości odpadowych pestycydów. W trakcie likwidacji mogilników w wielu przypadkach zachodziła konieczność unieszkodliwienia zanieczyszczonego gruzu oraz ziemi. Dane szczegółowe na ten temat gromadzone są w Ministerstwie Środowiska.

Do końca 2008 r. zlikwidowano łącznie 160 mogilników zawierających około 13 182,867 Mg pestycydów oraz 64 magazyny zawierające 537,142 Mg pestycydów. W sześciu województwach: lubelskim, podkarpackim, świętokrzyskim, lubuskim, małopolskim i warmińsko-mazurskim zostały zlikwidowane wszystkie mogilniki, a w województwie wielkopolskim jest w trakcie likwidacji ostatni mogilnik. Najwięcej przeterminowanych środków ochrony roślin usunięto z województw: wielkopolskiego, warmińsko – mazurskiego, lubelskiego, świętokrzyskiego i zachodniopomorskiego.

Do likwidacji pozostało 87 mogilników zawierających około 4 050,74 Mg pestycydów oraz 3 magazyny, zawierające 3,7 Mg przeterminowanych środków ochrony roślin. Największe ilości

pestycydów pozostały jeszcze w województwach: kujawsko – pomorskim, zachodniopomorskim i mazowieckim (tabela 8).

We wszystkich wojewódzkich planach gospodarki odpadami zaplanowano likwidację mogilników do końca 2010 roku.

Stan systemu zbierania opakowań po środkach ochrony roślin:

Producenci i importerzy środków chemicznych ochrony roślin mają obowiązek odbioru i unieszkodliwiania opakowań po zużytych środkach. Zakłady Chemiczne Organika Azot S.A. w Jaworznie, najstarszy producent środków ochrony roślin w Polsce, sfinansowały utworzenie systemu zbierania opakowań kaucjonowanych SZOK.

System zapewnia nieodpłatnie wszystkim koncesjonowanym punktom sprzedaży detalicznej środków chemicznych ochrony roślin niezbędne wyposażenie do gromadzenia zużytych opakowań i gwarantuje ich odbiór. Do systemu przystąpiło dziesięciu producentów i importerów środków ochrony roślin. Pokrywają oni bieżące koszty funkcjonowania systemu, proporcjonalnie do ilości opakowań wprowadzanych na rynek. Detaliści nie ponoszą żadnych kosztów uczestnictwa. Zwrócone przez rolników opakowania gromadzone są w punktach sprzedaży w specjalnych, oznakowanych workach i pojemnikach, ograniczających niebezpieczeństwo skażenia czy zatrucia. Odpady odbierane są systematycznie przez operatora lokalnego, firmę posiadającą uprawnienia do ich transportu i gromadzenia, a następnie przewożone do ostatecznego unieszkodliwienia z wykorzystaniem najnowszych, dozwolonych technologii.

SZOK współpracuje z Systemem Odbioru i Unieszkodliwiania Opakowań, zorganizowanym przez Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin PSOR. Dzięki temu w punktach sprzedaży detalicznej odbierane są opakowania wszystkich producentów, niezależnie od systemu, w którym uczestniczą. Warunkiem jest zgłoszenie punktu sprzedaży środków ochrony roślin, posiadającego zezwolenie na zbieranie odpadów o kodzie: 15 01 10 do Polskiego Stowarzyszenia Ochrony Roślin (PSOR). Wtedy sprzedawca otrzymuje pocztą worek (worki), o pojemności 500 litrów, służący jako opakowanie zbiorcze zwracanych przez rolników kaucjonowanych opakowań po środkach ochrony roślin. Po wypełnieniu worków wystarczy telefoniczne zgłoszenie do operatora. System odbioru opakowań zrzesza 32 producentów i importerów środków chemicznych ochrony roślin i obejmuje teren całego kraju. Natomiast SZOK świadczy usługi w następujących województwach: dolnośląskim, lubuskim, małopolskim (z wyjątkiem powiatów miechowskiego i olkuskiego), podkarpackim, podlaskim oraz w mieście Jaworzno.

Stan likwidacji zagrożeń powodowanych przez składowiska odpadów pochodzących z produkcji środków ochrony roślin:

Według dotychczasowych analiz, jedyne realne zagrożenie może stanowić składowisko zakładowe Zakładów Chemicznych Organika Azot S.A. w Jaworznie. Pozostałe składowiska odpadów pochodzących z produkcji środków ochrony roślin nie wywierają negatywnego wpływu na środowisko.

Wnioski:

1. Cele, przewidziane w Kpgo 2010, w zasadzie są realizowane, mimo, że nadal nie ma całkowitej pewności, co do liczby mogilników oraz ilości przeterminowanych środków ochrony roślin pozostałych do zlikwidowania.
2. Postępuje likwidacja mogilników w poszczególnych województwach, jednak zagrożeniem może być brak możliwości dofinansowania ze strony funduszy ochrony środowiska wskutek rodzących się wątpliwości związanych z interpretacją przepisów o pomocy publicznej,
3. Istniejące w kraju dwie spalarnie mają wystarczające moce przerobowe w stosunku do ilości odpadowych pestycydów, jakie jeszcze pozostały do zlikwidowania.
4. Z wykonanych ekspertyz składowisk pestycydowych odpadów przemysłowych wynika, że jedyne realne zagrożenie dla środowiska może stanowić składowisko zakładowe Zakładów Chemicznych Organika Azot S.A. w Jaworznie.

2.2.6. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Według Kpgo 2010, w roku 2004 zebrano około 4 tys. Mg zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Procesom unieszkodliwiania poddano około 1,5 tys. Mg (37,5%), do odzysku przekazano około 0,7 tys. Mg (17,5%), zaś w magazynach złożono ok. 1,7 tys. Mg (42,5%). Około 0,1 tys. Mg odpadów unieszkodliwiono poprzez składowanie.

Według Kpgo 2010, w latach 2004 - 2005 głównym sposobem postępowania ze zużytym sprzętem było jego magazynowanie lub deponowanie na składowiskach odpadów. Od roku 2006, w oparciu o ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, rozpoczęło się wdrażanie nowego systemu gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym, w tym tworzenie systemu finansowania zbierania i przetwarzania odpadów tego rodzaju.

Ważną rolę w systemie odgrywają zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Według stanu na dzień 31 października 2006 r., do rejestru prowadzonego przez

Głównego Inspektora Ochrony Środowiska wprowadzonych było 58 zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Wśród zidentyfikowanych problemów w Kpgo 2010 wyróżniono:

- ✓ brak danych o polskim rynku sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- ✓ brak wystarczającej liczby zakładów przetwarzania,
- ✓ brak wtórnego obiegu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Prognozy zawarte w Kpgo 2010 przewidują, że w skali rocznej ilość zużytego sprzętu będzie sukcesywnie wzrastać na poziomie 3 - 5% w skali roku. Prognozowane ilości wytwarzanego zużytego sprzętu:

- 2010 r. – 465 tys. Mg,
- 2014 r. – 524 tys. Mg,
- 2018 r. – 590 tys. Mg,

natomiast dla gospodarstw domowych będzie to odpowiednio:

- 2008 r. – 172 tys. Mg,
- 2010 r. – 175 tys. Mg,
- 2014 r. – 180 tys. Mg,
- 2018 r. – 182 tys. Mg.

W okresie 2007 – 2018 w Kpgo 2010 założono osiągnięcie następujących celów cząstkowych:

- ✓ dla zużytego wielkogabarytowego sprzętu gospodarstwa domowego i automatów: poziom odzysku w wysokości 80% masy zużytego sprzętu, poziom recyklingu 75% masy zużytego sprzętu,
- ✓ dla zużytego sprzętu teleinformatycznego, telekomunikacyjnego i audiowizualnego: poziom odzysku w wysokości 75% masy zużytego sprzętu, poziom recyklingu 65% masy zużytego sprzętu,
- ✓ dla zużytego małogabarytowego sprzętu gospodarstwa domowego, sprzętu oświetleniowego, narzędzi elektrycznych i elektronicznych itp: poziom odzysku w wysokości 70% masy zużytego sprzętu, poziom recyklingu 50% masy zużytego sprzętu,
- ✓ dla zużytych gazowych lamp wyładowczych poziom recyklingu 80% masy tych zużytych lamp.

Ponadto założono uzyskanie od dnia 1 stycznia 2008 r. poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych w ilości 4 kg na mieszkańca w skali roku.

Warunkiem osiągnięcia zamierzonych celów jest, według Kpgo 2010, rozbudowa infrastruktury technicznej do zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu oraz wytworzenie odpowiednich

mechanizmów finansowych i organizacyjnych, sprzyjających zorganizowaniu wtórnego obiegu zużytego sprzętu.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi „bazę danych o sprzęcie i zużytym sprzęcie” na podstawie:

- ✓ informacji zawartych w przesyłanych do GIOŚ przez przedsiębiorców kwartalnych i rocznych sprawozdaniach dotyczących wprowadzanego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz gospodarowania tym sprzętem,
- ✓ zbiorczych raportów przekazywanych przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska z kontroli zakładów przetwarzania.

Od dnia 1 lipca 2006 r. Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi rejestr:

- ✓ przedsiębiorców wprowadzających sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- ✓ zbierających zużyty sprzęt,
- ✓ prowadzących zakład przetwarzania,
- ✓ prowadzących działalność w zakresie recyklingu,
- ✓ prowadzących działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku,
- ✓ organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Wpis do rejestru dokonywany jest na wniosek przedsiębiorcy i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Dane zawarte w rejestrze są udostępniane na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, pod adresem: <http://rzseie.gios.gov.pl> oraz w siedzibie GIOŚ.

Jak wynika z opracowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska „Raportu o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym w 2007 roku”, na dzień 31 grudnia 2007 r. do rejestru wpisanych było:

- ✓ 2 677 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wprowadzania sprzętu,
- ✓ 6 413 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu,
- ✓ 99 przedsiębiorców prowadzących zakłady przetwarzania,
- ✓ 65 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie recyklingu lub innych niż recykling procesów odzysku,
- ✓ 5 organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Na podstawie złożonych wniosków przez przedsiębiorców w roku 2007 z rejestru wykreślonych zostało ogółem 85 podmiotów:

- ✓ 51 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie zbierania,
- ✓ 22 wprowadzających sprzęt,
- ✓ 10 wprowadzających sprzęt / zbierających zużyty sprzęt,
- ✓ 1 przedsiębiorcę prowadzącego zakład przetwarzania,
- ✓ 1 przedsiębiorcę prowadzącego zakład przetwarzania / zbierającego zużyty sprzęt.

W roku 2008 Główny Inspektor Ochrony Środowiska dopisał do prowadzonego przez siebie rejestru przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego 1085 przedsiębiorców i 2 organizacje odzysku.

Jak wynika z „Raportu o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużyтым sprzętem elektrycznym i elektronicznym w 2008 roku”, według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. w rejestrze wpisanych było:

- ✓ 3 178 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wprowadzania sprzętu,
- ✓ 7 264 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu,
- ✓ 123 przedsiębiorców prowadzących zakłady przetwarzania,
- ✓ 82 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie recyklingu lub innych niż recykling procesów odzysku,
- ✓ 7 organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Na podstawie złożonych przez przedsiębiorców wniosków o wykreślenie z rejestru, w związku z zakończeniem działalności gospodarczej podlegającej obowiązkowi wpisu do rejestru prowadzonego przez Głównego Inspektora, w roku 2008 z rejestru wykreślonych zostało 159 podmiotów. Wśród przedsiębiorców wykreślonych z rejestru najliczniejszą grupę stanowili prowadzący działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu (83 podmioty).

Także w roku 2008 Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadził „bazy danych o sprzęcie i zużyтым sprzęcie” na podstawie informacji zawartych w przesyłanych przez przedsiębiorców kwartalnych i rocznych sprawozdaniach, dotyczących wprowadzanego sprzętu elektrycznego i elektronicznego i gospodarowania tym sprzętem, oraz zbiorczych raportów przekazywanych przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska z kontroli zakładów przetwarzania.

Jak wynika z raportu GIOŚ, w roku 2007 na terytorium Polski wprowadzono łącznie 556,470 tys. Mg sprzętu elektrycznego i elektronicznego, łącznie zebrano 27,173 tys. Mg zużytego sprzętu, w tym 10,28 tys. Mg z gospodarstw domowych.

Z w/w raportu wynikało, że w 2007 roku osiągnięto poziom zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w wysokości 4,88%, w tym poziom zbierania sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych wynosił 1,85%.

W przeliczeniu na jednego mieszkańca w roku 2007 z gospodarstw domowych zebrano 0,27 kg zużytego sprzętu.

W 2007 r. przetworzono 25,154 tys. Mg odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Całkowita masa odpadów powstałych z zużytego sprzętu, poddanych recyklingowi wynosiła 15,085 tys. Mg.

Na koniec 2008 r. w rejestrze GIOŚ zarejestrowane były 123 podmioty prowadzące działalność w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W stosunku do 2007 roku liczba zakładów przetwarzania wzrosła o 24.

Kilku przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przetwarzania, zarejestrowanych w rejestrze GIOŚ, posiada dwa zakłady przetwarzania zużytego sprzętu, co zwiększa liczbę tych zakładów. Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska, na których ustawa nakłada obowiązek corocznych kontroli tej grupy przedsiębiorców, skontrolowali łącznie 121 zakładów przetwarzania. W skontrolowanych zakładach przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego jedynie w 18 nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Najczęściej były to uchybienia natury formalnej. Natomiast spośród wszystkich skontrolowanych podmiotów, 108 (89,3%) spełnia wymogi techniczne określone w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami w pozostałych 13 zakładach przetwarzania były: brak urządzeń do usuwania wycieków, separatora cieczy oraz odstoju i odolejacza, nieprzepuszczalnego podłoża czy zadaszenia, pojemników na zdemontowane części składowe przeznaczone do ponownego użycia oraz urządzenia ważące przeznaczone do ustalenia masy odpadów.

Jak wynika z raportu GIOŚ, w roku 2008 na terytorium Polski wprowadzono łącznie 564,179 tys. Mg sprzętu elektrycznego i elektronicznego, łącznie zebrano 56,425 tys. Mg zużytego sprzętu, w tym 36,488 tys. Mg z gospodarstw domowych.

W 2008 r. osiągnięty został poziom zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w wysokości 10%, w tym poziom zbierania z gospodarstw domowych 6,46%.

W przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2008 r. z gospodarstw domowych zebrano 0,96 kg zużytego sprzętu.

W 2008 r. przetworzono 49,79 tys. Mg odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Całkowita masa odpadów powstałych z zużytego sprzętu, poddanych recyklingowi wynosiła 22,137 tys. Mg.

Wnioski:

1. Obowiązki wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, są dużą nowością zarówno dla społeczeństwa, jak też dla przedsiębiorców.
2. Z założeń ujętych w Kpgo 2010, z sukcesem realizowane jest tylko jedno, dotyczące rozwoju zakładów przetwarzania. Ich liczba wzrosła z 58 w roku 2006 do 123 w roku 2008. Zakłady te pozostają pod nadzorem Inspekcji Ochrony Środowiska. Spośród wszystkich skontrolowanych w 2008 r. zakładów przetwarzania, 108 (89,3%) spełnia wymogi techniczne określone w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.
3. Nie została osiągnięta, prognozowana w Kpgo 2010, masa odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zebranego z gospodarstw domowych. Prognoza dla 2008 r. wynosiła 172 tys. Mg, natomiast rzeczywiście zebrano 36,488 tys. Mg zużytego sprzętu z gospodarstw domowych.

W 2007 roku poziom selektywnego zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych wyniósł 1,85%, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca w roku 2007 oznacza 0,71 kg zużytego sprzętu.

W roku 2008 osiągnięto poziom selektywnego zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 6,46%, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca w roku 2008 oznacza 1,48 kg zużytego sprzętu. Tym samym nie zostało zrealizowane założenie uzyskania od 1 stycznia 2008 r. poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych w ilości 4 kg na mieszkańca w skali roku.

Masa zebranego zużytego sprzętu w 2008 r. jest dwukrotnie wyższa od masy zebranej w roku 2007. Wskazuje to na rozwój systemu zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

5. Należy sądzić, że część zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, szczególnie odpady wielkogabarytowe, takie jak pralki, lodówki czy zamrażarki trafia do punktów skupu złomu i nie jest odpowiednio unieszkodliwiana, a także nie podlega rejestracji i zgłoszeniu.

2.2.7. Pojazdy wycofane z eksploatacji

Według Kpgo 2010, w roku 2004 do stacji demontażu trafiło około 400 tys. sztuk pojazdów wycofanych z eksploatacji (376 tys. Mg), zaś w roku 2005 około 660 tys. sztuk pojazdów

(624 tys. Mg). Według stanu na dzień 31 października 2006 r. w Polsce funkcjonowało 81 punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz 445 stacji demontażu o łącznej zdolności przetwarzania około 580 tys. Mg/rok.

Zinwentaryzowane w Kpgo 2010 problemy to brak wiarygodnych informacji o przepływie samochodów, niewystarczająca sieć zbierania pojazdów, masowy napływ używanych, znacznie wyeksploatowanych pojazdów.

Prognoza Kpgo 2010 co do ilości samochodów, jakie zostaną wycofane z eksploatacji w kolejnych latach, jest następująca:

- 2010 r. – 1 005 tys. Mg,
- 2014 r. – 1 222 tys. Mg,
- 2018 r. – 1 485 tys. Mg.

Zaplanowane cele w Kpgo 2010 są następujące:

1. od dnia 1 stycznia 2006 r. poziom odzysku 75%, poziom recyklingu 70% dla pojazdów wyprodukowanych przed dniem 1 stycznia 1980 r. oraz odpowiednio 85% i 80% dla pozostałych pojazdów,
2. od dnia 1 stycznia 2015 r. poziom odzysku 95% i poziom recyklingu 85%, niezależnie od daty produkcji pojazdu.

Warunkiem osiągnięcia zamierzonych celów jest rozwój sieci zbierania i przetwarzania pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz usprawnienie Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców (bazy danych CEPIK) w zakresie wiarygodności danych zawartych w systemie. Występują bardzo duże różnice pomiędzy liczbą pojazdów zarejestrowanych w kraju a liczbą pojazdów, dla których baza CEPIK odnotowała jakiegokolwiek czynności zmieniające (np. wymiana dowodu rejestracyjnego, wydanie polisy OC, zmian tablicy rejestracyjnej). Należy przypuszczać, że znaczna liczba tych pojazdów nie istnieje.

W roku 2007 wyrejestrowano 12 710 pojazdów z powodu wywozu za granicę. Baza CEPIK nie gromadzi informacji, do jakiego kraju pojazd był wywieziony, nie jest więc możliwe podanie liczby pojazdów wywiezionych do krajów Unii Europejskiej i krajów spoza Unii Europejskiej.

Liczba pojazdów wycofanych z eksploatacji przyjętych do stacji demontażu w 2007 r. wyniosła 171 258 sztuk. Liczba ta wynika z rocznych sprawozdań o pojazdach wycofanych z eksploatacji przekazywanych przez przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu.

W 2007 r. w Polsce nie odnotowano żadnego przypadku wywożenia poza kraj odpadów w postaci pojazdów wycofanych z eksploatacji, dla których zostało wydane zaświadczenie o demontażu.

Poziomy odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji osiągnięte w 2007 r. wyniosły odpowiednio 76,99% i 72,79%.

Oznacza to, że cele założone w Kpgo 2010 nie zostały osiągnięte zarówno w zakresie odzysku, jak i recyklingu odpadów pochodzących z pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Według danych GUS, w roku 2007 zarejestrowano po raz pierwszy w Polsce 1 376 656 pojazdów, zaś w 2008 r. 1 553 910 pojazdów.

Liczba używanych pojazdów, sprowadzonych w omawianych latach do Polski, wynosiła odpowiednio 993 736 oraz 1 103 970.

Według danych GUS, w Polsce w roku 2007 było 19 471 836 pojazdów, zaś w roku 2008 - 21 336 913.

Wnioski:

1. Informacje na temat ilości pojazdów wprowadzanych na rynek oraz wycofanych z eksploatacji gromadzone są przez różne podmioty. Uzyskane dane różnią się, niekiedy w znaczny sposób. Niezbędne jest w związku z tym doskonalenie bazy danych CEPIK, która powinna stać się jedynym, wiarygodnym źródłem danych o pojazdach wprowadzanych na rynek oraz wycofanych z eksploatacji.

2. Istniejąca sieć zbierania pojazdów oraz stacji demontażu jest wystarczająca. Zgodnie z ustawą, obiekty te pozostają pod stałym nadzorem Inspekcji Ochrony Środowiska.

3. Jak wynika z założeń Kpgo 2010, od dnia 1 stycznia 2006 r. poziom odzysku powinien wynosić 75%, poziom recyklingu 70% dla pojazdów wyprodukowanych przed dniem 1 stycznia 1980 r. oraz odpowiednio 85% i 80% dla pozostałych pojazdów. W 2007 r. w odniesieniu do ww. pojazdów poziomy te wynosiły odpowiednio 76,99% oraz 72,79%, co oznacza, że cele zapisane w Kpgo 2010 nie zostały osiągnięte.

Według Sprawozdania Rzeczypospolitej Polskiej na temat osiągniętych poziomów ponownego użycia i odzysku oraz ponownego użycia i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, poziomy odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji osiągnięte w 2006 r. wyniosły odpowiednio 85,8% i 84,74%. Są to wielkości spełniające cele założone w Kpgo 2010.

4. nierozwiązany pozostaje problem „szarej strefy” i stacji demontażu pojazdów, działających nielegalnie. Można sądzić, że przydatne części z nielegalnie rozmontowanych samochodów,

np. poprzez giełdy samochodowe, trafiają do ponownego użycia, natomiast pozostałe odpady do punktów skupu złomu.

2.2.8. Odpady medyczne i weterynaryjne

Według Kpgo 2010, w 2004 r. we wszystkich placówkach medycznych i weterynaryjnych zebrano łącznie około 20 tys. Mg odpadów medycznych i weterynaryjnych.

Według stanu na dzień 31 października 2006 r. funkcjonowało w kraju 37 spalarni odpadów medycznych oraz 9 innych instalacji, które przyjmowały do spalania odpady medyczne i weterynaryjne.

Prognoza w odniesieniu do lecznictwa otwartego przewiduje powstanie w 2010 r. około 8,4 tys. Mg odpadów medycznych, w tym 2,5 tys. Mg odpadów niebezpiecznych, zaś w 2014 r. odpowiednio 8,8 tys. Mg i 2,6 tys. Mg.

Natomiast w lecznictwie zamkniętym prognozuje się powstawanie około 72 tys. Mg odpadów rocznie, w tym 30 % stanowiąc będą odpady niebezpieczne.

Łączna ilość odpadów niebezpiecznych tego rodzaju, według prognozy Kpgo 2010, będzie w latach 2007 – 2018 wynosić 24 - 25 tys. Mg.

Opadów weterynaryjnych niebezpiecznych powstawać będzie około 2,4 – 2,5 tys. Mg rocznie.

Cele na lata 2007 – 2018 to podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych.

Planowane działania to między innymi wdrożenie jednolitego systemu postępowania z odpadami w placówkach medycznych, inwentaryzacja i ustalenie faktycznej mocy przerobowej funkcjonujących spalarni odpadów medycznych.

Tabela 9. Zestawienie wg GIOŚ: „Spalarnie odpadów medycznych i weterynaryjnych, w tym spalarnie, w których unieszkodliwiane są także inne rodzaje odpadów”

Lp.	Województwo	2007		2008	
		Liczba spalarni	Zdolność przerobowa instalacji do termicznego przekształcania odpadów [Mg/rok]	Liczba spalarni	Zdolność przerobowa instalacji do termicznego przekształcania odpadów [Mg/rok]
1.	Dolnośląskie	3	791	3	291
2.	Kujawsko-pomorskie	3	690	4	2 090

3.	Lubelskie	1	700	1	700
4.	Lubuskie	2	1 658	2	1 658
5.	Łódzkie	1	4 140	1	4 140
6.	Małopolskie	3	2 849	3	2 849
7.	Mazowieckie	2	403	2	403
8.	Opolskie	2	2 961	2	2 961
9.	Podkarpackie	2	3 648	3	5 057
10.	Podlaskie	3	752	3	752
11.	Pomorskie	2	5390	3	5 594
12.	Śląskie	4	8 608	5	9 286
13.	Świętokrzyskie	5	1 405	5	1 479
14.	Warmińsko – mazur.	1	340	1	340
15.	Wielkopolskie	3	767	3	732
16.	Zachodniopomorskie	4	2 111	4	2 111
	Razem w kraju	41	37213	45	40443

W roku 2007 działało w Polsce 41 spalarni, mogących przyjmować do unieszkodliwienia odpady medyczne i weterynaryjne. Ich łączna wydajność wynosiła 37,213 tys. Mg, natomiast w roku 2008 funkcjonowało 45 spalarni o łącznej mocy przerobowej 40,443 tys. Mg (tabela 9).

Ze względu na znaczne rozproszenie i rozdrobnienie źródeł odpadów medycznych i weterynaryjnych, uzyskanie wiarygodnych i powtarzalnych informacji, co do ilości odpadów wytwarzanych, może dostarczać pewnych trudności.

Źródłem danych o tych odpadach są wojewódzkie bazy odpadowe, dostępne poprzez CSO działający w Ministerstwie Środowiska. Niestety informacje te przed przekazaniem do Centralnego Systemu Odpadowego nie są wystarczająco weryfikowane na poziomie wojewódzkim.

W świetle przedstawionych zestawień ilości odpadów medycznych z grupy 18 (tabela 10), można stwierdzić, że roczna wydajność istniejących w Polsce spalarni, przyjmujących do termicznego

unieszkodliwiania odpady medyczne, jest w skali kraju wystarczająca. Mankamentem jest nierównomierne rozmieszczenie instalacji w kraju.

Niewystarczającą wydajność, w stosunku do ilości powstających odpadów, posiadają spalarnie w województwach: lubelskim, małopolskim, mazowieckim, podlaskim, warmińsko – mazurskim, wielkopolskim. Szczególnie zwraca uwagę całkowity brak spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych w Warszawie i stosunkowo mała przepustowość dwóch spalarni istniejących w województwie mazowieckim.

Możliwości znacznie przewyższające potrzeby występują w tych województwach, gdzie duże spalarnie przemysłowe mogą również przyjmować odpady medyczne, tj. w województwach: podkarpackim, pomorskim, śląskim.

Tabela 10. Ilość odpadów z grupy 18, wytworzonych w ciągu roku w poszczególnych województwach, wygenerowana z wykorzystaniem Centralnego Systemu Odpadowego, na podstawie danych z baz wojewódzkich

Lp.	Województwo	2007		2008	
		Ilość odpadów medycznych [tys. Mg]	Zdolność przerobowa instalacji do termicznego przekształcania odpadów [tys. Mg/rok]	Ilość odpadów medycznych [tys. Mg]	Zdolność przerobowa instalacji do termicznego przekształcania odpadów [tys. Mg/rok]
1.	Dolnośląskie	0,809	0,791	0,347	0,291
2.	Kujawsko-pomorskie	2,716	0,690	3,035	2,090
3.	Lubelskie	1,380	0,700	1,292	0,700
4.	Lubuskie	0,299	1,658	0,349	1,658
5.	Łódzkie	2,298	4,140	2,044	4,140
6.	Małopolskie	3,467	2,849	6,153	2,849
7.	Mazowieckie	13,933	0,403	5,619	0,403
8.	Opolskie	0,514	2,961	1,106	2,961
9.	Podkarpackie	1,104	3,648	1,806	5,057
10.	Podlaskie	0,727	0,752	1,322	0,752

11.	Pomorskie	2,168	5,390	2,775	5, 594
12.	Śląskie	2,563	8, 608	3,134	9, 286
13.	Świętokrzyskie	1,100	1, 405	1,374	1,479
14.	Warmińsko – mazur.	1,707	0,340	0,873	0,340
15.	Wielkopolskie	2,007	0,767	1,970	0,732
16.	Zachodniopomorskie	1,680	2, 111	2,343	2,111
	Razem w kraju	38,472	37,213	35,542	40,443

Uzyskane z CSO, na podstawie wojewódzkich baz danych, ilości odpadów medycznych, wytworzonych w 2007 r. na poziomie 38,472 tys. Mg (w tym 28,043 tys. Mg odpadów niebezpiecznych) oraz w 2008 r. na poziomie 35,542 tys. Mg (w tym 29,394 tys. Mg odpadów niebezpiecznych) są porównywalne z danymi CSO z lat ubiegłych. W przeliczeniu na jednego mieszkańca (wg GUS w 2007 r. liczba ludności wynosiła 38 116 tys.) w roku 2007 zostało wytworzonych 1,01 kg odpadów z grupy 18, natomiast w roku 2008 (wg GUS w 2008 r. liczba ludności wynosiła 38 135 tys.) zostało wytworzonych 0, 93 kg odpadów z grupy 18 w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Zinwentaryzowane w bazie CSO ilości wytwarzanych odpadów znacząco przekraczają ilości prognozowane w Kpgo 2010, określane na poziomie 24 – 25 tys. Mg w skali roku.

Wnioski:

1. Można uznać, że cele, założone do osiągnięcia w gospodarowaniu odpadami medycznymi, w wyniku działań kontrolnych i dyscyplinujących, podejmowanych między innymi przez NIK oraz Inspekcję Ochrony Środowiska, są realizowane.
2. O ile liczebność oraz wydajność spalarni odpadów medycznych w skali kraju jest wystarczająca, to ich rozmieszczenie na poziomie wojewódzkim nie gwarantuje możliwości przestrzegania zasady bliskości, jak również zasady unieszkodliwiania odpadów medycznych w tym województwie, na terenie którego zostały wytworzone. W związku z tym niezbędna wydaje się kontynuacja działań w celu zapewnienia wystarczającej liczby instalacji unieszkodliwiania odpadów medycznych, przede wszystkim na terenie województwa mazowieckiego.

2.2.9. Odpady materiałów wybuchowych

Według Kpgo 2010, odpady materiałów wybuchowych powstają w wyniku działalności wojska w czasie szkoleń, jak również w policji, straży granicznej oraz w wyniku działalności przedsiębiorstw produkcyjnych. Oszacowano, że w roku 2004 wytworzono w kraju około 62 tys. Mg odpadów amunicji, odpadowych wyrobów pirotechnicznych, jak również innych materiałów wybuchowych. Jako problem zdefiniowano w Kpgo 2010 brak programu zagospodarowania tego rodzaju odpadów. Prognozy przewidują wytwarzanie w skali roku 150 Mg odpadów zbędnych środków bojowych. Jako cel nadrzędny na lata 2007 – 2018 w Kpgo 2010 przewidziano rozbudowę systemu zagospodarowania odpadów wybuchowych. Cel ten zostanie osiągnięty przez opracowanie planu gospodarki odpadami materiałów wybuchowych oraz wdrożenie kompleksowego programu zagospodarowania odpadowej amunicji i likwidacji nagromadzonych zasobów do 2014 r.

GUS w tabeli odpadów wytworzonych i nagromadzonych według grup, podgrup, rodzajów odpadów oraz województw nie zamieszcza danych na temat podgrupy *16 04 Odpady materiałów wybuchowych*. Zakłady objęte badaniami GUS z zakresu odpadów nie wytwarzają odpadów z tej podgrupy. Dla badania określone jest kryterium sprawozdawcze i tylko te zakłady w Polsce, które spełniają kryterium, składają sprawozdania. Kryterium wynosi 1 tys. ton odpadów wytworzonych rocznie lub 1 mln ton odpadów składowanych (nagromadzonych). Wśród zakładów spełniających ww. kryterium sprawozdawcze nie było takich zakładów, które wytworzyły odpady z podgrupy 16 04.

Jedynym źródłem informacji o gospodarowaniu tymi odpadami jest opracowanie przygotowane przez resort obrony narodowej pt.: Informacja nt. realizacji przez resort obrony narodowej zadań wynikających z „Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2010” w okresie od dnia 1 stycznia 2007 do dnia 31 grudnia 2008 r.

Zgodnie z tą informacją zmiany organizacyjne w Siłach Zbrojnych RP, w konsekwencji wycofanie części uzbrojenia i sprzętu wojskowego, skutkują w niektórych sytuacjach gromadzeniem zbędnych środków bojowych, do których zalicza się głównie amunicję do ww. uzbrojenia. W nomenklaturze wojskowej pojęcie „*zbędne środki bojowe*” nie jest tożsame z pojęciem „*odpady materiałów wybuchowych*”. Siły Zbrojne RP oceniają przydatność danego środka bojowego do użycia według pięciu kategorii użytkowych, przy czym tylko fakt zakwalifikowania do ostatniej - V kategorii (*środki bojowe niebezpieczne lub zabronione na podstawie wyników badań, przeznaczone do unieszkodliwienia*) może stanowić podstawę do uznania tych materiałów za odpad. Z tego względu resort obrony narodowej może w niektórych sytuacjach nie wytwarzać odpadów

materiałów wybuchowych w rozumieniu ustawy o odpadach. Taka sytuacja miała miejsce w latach 2007-2008.

Wnioski:

1. Brak jest danych GUS na temat podgrupy *16 04 Odpady materiałów wybuchowych* (wśród zakładów spełniających kryterium sprawozdawcze GUS, nie było takich zakładów, które wytworzyły odpady z podgrupy 1604), natomiast zgodnie z informacją resortu obrony narodowej w latach 2007-2008 nie wytworzono tego rodzaju odpadów,
2. W związku ze zmianą strategii postępowania ze zbędnymi środkami bojowymi, zdecydowanej redukcji uległa ilość powstających materiałów wybuchowych i w tej sytuacji stwierdzono brak potrzeby opracowania planu gospodarki odpadami materiałów wybuchowych.

2.3. Pozostałe odpady

2.3.1. Zużyte opony

Według Kpgo 2010, w roku 2004 w Polsce wytworzono około 131 tys. Mg zużytych opon, przy czym procesom odzysku poddano około 88,7 tys. Mg (58,8%), w tym procesom recyklingu 17,3 tys. Mg (11,45 %).

System zbierania rozwija się przez stacje obsługi oraz stacje demontażu. Istotną rolę odgrywa tutaj również działalność organizacji odzysku oraz punktów regeneracji/bieżnikowania opon, a także instalacji przetwarzania odpadów gumowych. Ważny aspekt to możliwość wykorzystania zużytych opon jako paliwa alternatywnego w cementowniach.

Problemem jest spalanie części opon poza instalacjami do tego przystosowanymi, natomiast coraz bardziej skutecznie wdrażany jest zakaz składowania opon.

Prognoza przewiduje stały wzrost ilości zużytych opon: od 135 tys. Mg odpadów w roku 2010 do 165 tys. Mg w roku 2018.

Przyjęte cele to osiągnięcie coraz wyższych poziomów odzysku i recyklingu zużytych opon:

- 2007 r. - odzysk 75%, recykling 15%,
- 2010 r. - odzysk 85%, recykling 15%,
- 2018 r. - odzysk 100%, recykling 20%.

Warunkiem realizacji założonych celów jest rozbudowa infrastruktury zbierania zużytych opon, rozwój zakładów bieżnikowania opon oraz rozbudowa instalacji przetwarzania odpadów gumowych.

Tabela 11. Zestawienie GUS według danych Ministerstwa Środowiska: Opony wprowadzone na rynek oraz osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu w latach 2007-2008

Lata	Ilość wprowadzonych opon [tys. Mg]			Odpady poddane [tys. Mg]		Osiągnięty poziom [%]	
	Ogółem	Podlegających obowiązkowi		odzyskowi	recyklingowi	odzysku	recyklingu
		odzysku	recyklingu				
2007	195,5	195,5	195,5	178,3	46,3	91,2	23,7
2008	188,5	184,4	184,4	151,6	42,4	82,2	22,0

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska

Według danych Ministerstwa Środowiska prezentowanych przez GUS w publikacji „Ochrona środowiska 2008” Tabl. 32 (315) w roku 2007, na rynek krajowy zostało wprowadzonych 195,5 tys. Mg opon, z tego cała ilość podlegała obowiązkowi odzysku i recyklingu. Zebrano i poddano procesom odzysku 178,3 tys. Mg opon, zaś procesom recyklingu 46,3 tys. Mg opon. Uzyskany w 2007 roku poziom odzysku opon wyniósł 91,2%, zaś poziom recyklingu 23,7% (tabela 11). Tym samym zostały osiągnięte i przekroczone w 2007 r., założone w Kpgo 2010 dla tego rodzaju odpadów cele: odzysk 75%, recykling 15%.

Według danych Ministerstwa Środowiska prezentowanych przez GUS „Ochrona środowiska 2009” Tabl. 21 (277), w roku 2008 na rynek krajowy zostało wprowadzonych 188,5 tys. Mg opon, z tego 184,4 tys. Mg podlegało obowiązkowi odzysku. Zebrano i poddano procesom odzysku 151,6 tys. Mg odpadów opon, zaś procesom recyklingu 42,4 tys. Mg odpadów opon.

Według danych Ministerstwa Środowiska, a prezentowanych przez GUS w 2008 roku poziom odzysku wyniósł 82,2%, zaś poziom recyklingu 22%. W roku 2008 osiągnięty poziom odzysku był o niemal 10% niższy od roku poprzedniego, zaś poziom recyklingu był niższy o około 2%.

W 2008 roku został osiągnięty i znacznie przekroczony cel wyznaczony w Kpgo 2010, dotyczący poziomu odzysku, a także poziomu recyklingu.

Zdaniem organizacji odzysku, którą tworzą najwięksi producenci i importerzy opon działający na polskim rynku, prognozowany kierunek zagospodarowania zużytych opon, to wykorzystanie ich jako paliwa alternatywnego w cementowniach. Za takim właśnie

rozwiązaniem przemawia aspekt ekonomiczny (tańsze źródło energii) oraz środowiskowy (zachowanie zasobów nieodnawialnych, całkowite unieszkodliwienie odpadu, podczas gdy z procesów przetwarzania pozostają jeszcze kolejne odpady metalowe i tekstylne). Warunkiem powodzenia jest stworzenie sprawnej sieci wymiany i zbierania zużytych opon oraz motywacji dla użytkowników pojazdów mechanicznych, aby użyte opony były przekazywane do odpowiednich punktów zbierania.

Wnioski:

1. Zebrane ilości odpadów opon w sposób istotny przekraczają ilości prognozowane w Kpgo 2010.
2. Wzrasta wykorzystanie opon jako źródła paliwa alternatywnego w cementowniach.
3. W ciągu analizowanych lat 2007 – 2008, poziom odzysku odpadowych opon utrzymuje się w wysokości powyżej zakładanych poziomów, podobnie jak poziom recyklingu.
4. Istniejące w kraju instalacje są wystarczające do zagospodarowania wytwarzanych odpadów z opon.

2.3.2. Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

Według Kpgo 2010, w roku 2004 wytworzonych zostało około 1,8 mln Mg odpadów innych niż niebezpieczne z grupy 17. Było to 1,5% odpadów wytworzonych w Polsce.

Do niwelacji terenów, rekultywacji oraz innych podobnych procesów odzysku wykorzystano około 1,5 mln Mg. Procesom unieszkodliwiania poddano około 0,3 mln Mg. Pozostałe ilości były magazynowane bądź deponowane na składowiskach.

Według Kpgo 2010, w roku 2005 w kraju funkcjonowało 236 instalacji i obiektów do odzysku odpadów z grupy 17. Ich moc przerobowa wynosiła około 540 tys. Mg w skali roku i nie była w pełni wykorzystana.

Zidentyfikowane problemy to brak selektywnego zbierania tych odpadów, niewystarczający system zbierania oraz zbyt duży odsetek odpadów unieszkodliwianych poprzez składowanie bez przetworzenia.

Prognozowane ilości do wytworzenia odpadów z tej grupy w budownictwie, drogownictwie i kolejnictwie były następujące:

- 2010 r. – 2 mln Mg,
- 2014 r. – 2,2 mln Mg,
- 2018 r. – 2,4 mln Mg.

Cele do osiągnięcia to rozbudowa systemu selektywnego zbierania tak, aby osiągnąć w 2010 r. poziom odzysku w wysokości 50%, zaś w 2018 r. – 80%.

Warunkiem osiągnięcia założonych celów jest rozbudowa infrastruktury technicznej selektywnego zbierania, przetwarzania i odzysku, w tym recyklingu tych odpadów, a także kontrola.

Wśród zakładów objętych badaniami GUS (w 2007 r. – 1822 zakłady wytwarzające rocznie powyżej 1 tys. ton odpadów) w roku 2007 zostało wytworzonych ogółem 3 095 tys. Mg odpadów z grupy 17 *Odpady z budowy, remontów i demontażu*. Procesom odzysku poddano 2 036,1 tys. Mg – 65,8%, zaś procesom unieszkodliwiania 167,5 tys. Mg – 5,4%. Dominującym sposobem unieszkodliwiania było deponowanie na składowiskach własnych zakładów – 136,9 tys. Mg – 4,4%. Inne sposoby unieszkodliwiania dotyczyły 28,5 tys. Mg. Termicznie unieszkodliwiono 2,1 tys. Mg. Na koniec okresu sprawozdawczego – 31 grudnia 2007 r. czasowo magazynowano 891,4 tys. Mg, zaś na składowiskach własnych zakładów zgromadzono 28 923,4 tys. Mg odpadów z budowy, remontów i demontażu. Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 r. GUS zarejestrował 528 zakładów wytwarzających odpady z grupy 17 - *Odpady z budowy, remontów i demontażu*.

Wśród zakładów objętych badaniami GUS (w 2008 r. – 1794 zakłady wytwarzające rocznie powyżej 1 tys. ton odpadów) w roku 2008 zostało wytworzonych 3 508 tys. Mg odpadów z grupy 17 *Odpady z budowy, remontów i demontażu*. Z tego procesom odzysku poddano 2 831,5 tys. Mg - 80,7%, zaś procesom unieszkodliwiania 341 tys. Mg – 9,72%. Dominującym sposobem unieszkodliwiania było deponowanie na składowiskach własnych zakładów - 315,7 tys. Mg – 9%. Inne sposoby unieszkodliwiania dotyczyły 22,5 tys. Mg. Termicznie unieszkodliwiono 2,8 tys. Mg. Na koniec okresu sprawozdawczego – 31 grudnia 2008 r. czasowo magazynowano 335,5 tys. Mg, na składowiskach własnych zakładów zgromadzono 28 718 tys. Mg odpadów z budowy, remontów i demontażu.

Osiągnięty w 2008 r. poziom odzysku (80,7 %) ma wartość, jaką zaplanowano dopiero na rok 2018 (80 %).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. GUS zarejestrował 503 zakłady wytwarzające odpady z grupy 17 - *Odpady z budowy, remontów i demontażu*.

Wytworzone w roku 2008 ilości odpadów z remontów i demontażu (3,5 mln Mg) są zdecydowanie większe, od prognozowanych w Kpgo 2010 (2 mln Mg).

Wnioski:

1. Realizacja dużych projektów z zakresu infrastruktury drogowej i kolejowej powoduje znaczący wzrost ilości wytwarzanych odpadów z grupy 17. Jednocześnie, dzięki licznie prowadzonym

pracom budowlanym i modernizacyjnym, znacząco wzrosło ponowne wykorzystanie odpadów, co spowodowało, że osiągnięty w 2008 roku poziom odzysku tych odpadów ma już wartość, jaką zaplanowano do osiągnięcia dopiero w roku 2018.

2. Wykorzystywane są również odpady budowlano-remontowe, które uprzednio zostały zdeponowane na składowiskach odpadów.

2.3.3. Odpady opakowaniowe

Według Kpgo 2010, w roku 2004 wytworzono w Polsce 3 413 tys. Mg odpadów opakowaniowych. Z tej ilości w wyniku selektywnego zbierania samorządy gminne zebrały 132,5 tys. Mg odpadów opakowaniowych. Niezależnie jednak od tego, osiągnięty poziom recyklingu był wysoki i wyniósł 28,3 %, zaś poziom odzysku 42,2 %. Wśród problemów zdefiniowanych w Kpgo 2010 znalazły się: niewystarczający system selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych, niewystarczająca liczba instalacji dla niektórych rodzajów opakowań, brak wiarygodnego rejestru przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przetwarzania, odzysku oraz recyklingu odpadów opakowaniowych. Ze względu na istotne zmiany w technologii wytwarzania opakowań, w Kpgo 2010 nie przewiduje się znaczącego wzrostu ilości tego rodzaju odpadów. Prognozowane ilości odpadów opakowaniowych wynoszą w:

- 2010 r. – 5 017 tys. Mg,
- 2014 r. – 5 243 tys. Mg,
- 2018 r. – 5 392 tys. Mg.

Zakłada się także znaczący rozwój instalacji do przetwarzania zebranych odpadów opakowaniowych, przede wszystkim zaś wzrost możliwości odzysku energii z odpadów opakowaniowych nieprzydatnych do recyklingu.

Jako cel nadrzędny w obszarze gospodarowania odpadami opakowaniowymi przyjęto w Kpgo 2010 taką rozbudowę systemu, aby ogółem dla opakowań uzyskać co najmniej w:

- 2007 r. – 50% odzysku, 25% recyklingu,
- 2010 r. - 60% odzysku, 38% recyklingu,
- 2014 r. - 60% odzysku, 55 - 60% recyklingu.

Aby osiągnąć zamierzone cele, w Kpgo 2010 przewidziano między innymi rozbudowę infrastruktury w zakresie sortowania i recyklingu odpadów opakowaniowych, kontrolę przedsiębiorców wprowadzających produkty w opakowaniach oraz opracowanie i wdrożenie instrumentów w celu monitorowania przepływu odpadów opakowaniowych.

Z raportu pt.: „Sprawozdanie Rzeczypospolitej Polskiej dotyczące masy odpadów opakowaniowych wytworzonych i poddanych odzyskowi lub spalaniu z odzyskiem energii w spalarniach odpadów w okresie od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2007 r.” wynika, że cel pośredni na rok 2006, określony w Traktacie Akcesyjnym, został osiągnięty, gdyż całkowity poziom odzysku wyniósł 47,8% (cel pośredni – 43%).

Według w/w raportu, w roku 2007 w Polsce wytworzono 3 133 718 Mg odpadów opakowaniowych, z czego następujące ilości odpadów poddano:

- recyklingowi razem – 1 509 099 Mg,
 - ✓ w tym recyklingowi materiałowemu - 1 464 706 Mg,
 - ✓ innym formom recyklingu – 41 819 Mg,
- odzyskowi energii - 320 766 Mg,
- innym formom odzysku - 34 237 Mg,
- spalaniu w spalarniach odpadów z odzyskiem energii – 17 352 Mg,
- całkowitemu odzyskowi i spalaniu w spalarniach odpadów z odzyskiem energii – 1 881 484 Mg.

Osiągnięty w roku 2007 całkowity poziom odzysku odpadów opakowaniowych wyniósł 60%, zaś poziom recyklingu - 48,2% (tabela 12). Tym samym zostały przekroczone zamierzenia określone w Kpgo 2010 dla roku 2007 na poziomie 50% w przypadku odzysku i 25% w odniesieniu do recyklingu.

Tabela 12. Zestawienie GUS według danych Ministerstwa Środowiska: Opakowania wprowadzone na rynek oraz osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu w latach 2007-2008

Lata	Wielkość wprowadzonych opakowań [tys. Mg]			Odpady poddane [tys. Mg]		Osiągnięty poziom [%]	
	Ogółem	Podlegających obowiązkowi		odzyskowi	recyklingowi	odzysku	recyklingu
		odzysku	recyklingu				
2007	3133,7	3122,5	2561,1	1874,8	1235,5	60,0	48,2
2008	4181,9	3655,4	4173,6	2216,0	1794,4	60,6	43,0

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska

Z roku na rok znacząco wzrasta ilość wprowadzanych na rynek opakowań, w tym podlegających obowiązkowi odzysku i recyklingu. Zwiększa się także masa odpadów opakowaniowych poddawanych odzyskowi i recyklingowi. W roku 2008 według danych

Ministerstwa Środowiska opublikowanych przez GUS, na rynek wprowadzono 4 181,9 tys. Mg opakowań, czyli ponad 1 tys. Mg więcej, niż rok wcześniej.

Osiągnięty w roku 2008, według danych Ministerstwa Środowiska opublikowanych przez GUS, całkowity poziom odzysku w odniesieniu do odpadów opakowaniowych wyniósł 60,6%, zaś poziom recyklingu wyniósł 43%.

Tym samym zostały już przekroczone poziomy odzysku odpadów opakowaniowych założone według Kpgo 2010 do osiągnięcia w 2010 r. w wysokości - 60% dla odzysku oraz 38% dla recyklingu.

Należy jednak zauważyć, że osiągnięte dotychczas poziomy odzysku i recyklingu uzyskano dzięki przetwarzaniu odpadów z działalności gospodarczej, w tym sektora handlu. Niestety nie ma to znaczącego wpływu na zmianę gospodarki odpadami komunalnymi.

Wnioski:

1. W świetle raportów Ministra Środowiska do Komisji Europejskiej i danych Ministerstwa Środowiska prezentowanych przez GUS, w zakresie postępowania z odpadami opakowaniowymi zostały osiągnięte cele zawarte w Kpgo 2010.
2. Jednakże dotychczas poziomy odzysku i recyklingu zostały osiągnięte dzięki odpadom opakowaniowym pochodzącym z działalności gospodarczej.
3. Niezbędna jest dalsza kontrola tego sektora gospodarki odpadami w zakresie sprawozdawczości i sposobu potwierdzania realizacji obowiązków.

2.3.4. Komunalne osady ściekowe

Rozwój infrastruktury komunalnej, w tym coraz większa liczba mieszkańców objętych systemem oczyszczania ścieków komunalnych, powoduje nieuchronnie wzrost ilości wytwarzanych komunalnych osadów ściekowych. Im bardziej wyszukane metody oczyszczania ścieków, tym większe ilości osadu. W zależności od technologii stosowanych w oczyszczalniach, wytworzone osady ściekowe posiadają inny stopień uwodnienia, różnią się także zawartością substancji organicznych czy składników odżywczych. Powoduje to trudności we wdrożeniu jednolitych metod postępowania z tymi odpadami. Dodatkowo, skłonność osadów do stosunkowo szybkiego zagniwania, czemu towarzyszy emisja odorów, powoduje natychmiastowe protesty społeczne w przypadku podejmowania działań inwestycyjnych.

Według Kpgo 2010, w roku 2004 w 2 875 komunalnych oczyszczalniach ścieków powstało około 476 tys. Mg suchej masy osadów. Najwięcej osadów ściekowych (44%) powstaje w aglomeracjach o RLM powyżej 100 000, około 40% z aglomeracji o RLM 15 000 – 100 000.

W 2004 r. dominującym kierunkiem unieszkodliwiania osadów ściekowych było składowanie (41,4 %), następnie stosowanie do rekultywacji terenów (28,1%), stosowanie w rolnictwie (17%), stosowanie do upraw roślin przeznaczonych do kompostowania (7,6%) oraz przekształcanie termiczne (0,3%). W 2005 r. na terenie kraju działało 35 kompostowni. Unieszkodliwianie termiczne osadów stosowane było marginalnie – współspalanie w jednej cementowni.

Prognozy, co do ilości komunalnych osadów ściekowych, jakie zostaną wytworzone w Polsce w najbliższych latach, są ściśle powiązane z realizacją Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). Zakłada się, że w miarę budowy sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków w aglomeracjach, w poszczególnych latach powstaną następujące ilości osadów w:

- 2010 r. – 612, 8 tys. Mg,
- 2015 r. – 642, 4 tys. Mg,
- 2018 r. – 706, 6 tys. Mg .

Zakładane cele to ograniczenie składowania osadów, zwiększenie przetwarzania osadów przed wprowadzeniem do środowiska, a w szczególności większe wykorzystanie unieszkodliwiania termicznego oraz zwiększenie stopnia biologicznego wykorzystania osadów.

Proponowane w Kpgo 2010 kierunki działań to zwiększenie liczby inwestycji w instalacje przetwarzania osadów ściekowych przy okazji budowy lub rozbudowy oczyszczalni ścieków, kontrola jakości oraz ilości komunalnych osadów ściekowych stosowanych na powierzchni ziemi.

Jak wynika z danych GUS, w 2007 r. wytworzonych zostało 533,4 tys. Mg suchej masy komunalnych osadów ściekowych. Stanowiło to niemal 49% osadów z oczyszczalni ścieków, jakie zostały ogółem wytworzone w kraju (tabela13).

W 2008 r. wytworzonych zostało 567,3 tys. Mg suchej masy komunalnych osadów ściekowych. Stanowiło to blisko 58% osadów z oczyszczalni ścieków, jakie zostały ogółem wytworzone w kraju.

Tabela 13. Osady z komunalnych oczyszczalni ścieków według Głównego Urzędu Statystycznego wytworzone w latach 2000, 2005 i 2007 – 2008

Lp.	Wyszczególnienie	2000	2005	2007	2008
1.	Osady wytworzone w ciągu roku [tys. Mg suchej masy]	359,8	486,1	533,4	567,3
2.	Osady stosowane w rolnictwie [tys. Mg suchej masy]	-	66,0	98,2	112,0
3.	Osady stosowane do rekultywacji [tys. Mg suchej masy]	-	120,6	118,5	105,8
4.	Osady stosowane do uprawy roślin [tys. Mg suchej masy]	25,5	27,4	25,5	27,5
5.	Osady przekształcone termicznie [tys. Mg suchej masy]	5,9	6,2	1,7	6,0
6.	Osady składowane [tys. Mg suchej masy]	151,6	150,7	124,5	91,6
7.	Odsetek osadów składowanych [%]	42,1	31,0	23,3	16,1
8.	Osady nagromadzone na terenie oczyszczalni [tys. Mg suchej masy]	675,0	782,7	753,3	598,8

Jak wynika z danych GUS, w miarę realizacji KPOŚK, budowy sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków w aglomeracjach, sukcesywnie w kolejnych latach wzrasta ilość komunalnych osadów ściekowych. W widoczny sposób wzrasta ilość komunalnych osadów ściekowych stosowanych w rolnictwie. Ilości stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne, oraz stosowane do uprawy roślin przeznaczonych na produkcję kompostu, pozostają na porównywalnym poziomie.

W roku 2007 niemal trzykrotnie zmniejszyła się ilość osadów przekształcanych termicznie, natomiast w roku 2008 ilość ta ponownie osiągnęła poziom, odnotowany w 2000 i w 2005 r.

W porównaniu do roku 2000, w roku 2007 niemal o 20% zmniejszył się odsetek osadów z komunalnych oczyszczalni ścieków unieszkodliwianych poprzez składowanie. W roku 2008 na terenach oczyszczalni składowano już tylko 16,1% wytworzonych osadów ściekowych.

W porównaniu do lat ubiegłych sukcesywnie zmniejsza się ilość komunalnych osadów ściekowych nagromadzonych na terenie oczyszczalni.

Wnioski:

1. Prognozowane w Kpgo 2010 ilości osadów z komunalnych oczyszczalni ścieków to 612, 8 tys. Mg suchej masy w roku 2010. Wykazana przez GUS ilość komunalnych osadów ściekowych na poziomie 533,4 tys. Mg suchej masy w roku 2007 oraz w roku 2008 - 567,3 tys. Mg suchej masy, potwierdza trafność tej prognozy.
2. Realizowane są, zapisane w Kpgo 2010, cele dotyczące zwiększenia stopnia biologicznego wykorzystania osadów; w tym przypadku jest to wykorzystanie w rolnictwie.
3. Zrealizowany został cel związany z ograniczeniem składowania osadów.
4. Dotychczas nie powiodła się realizacja celu sformułowanego jako zwiększenie stopnia unieszkodliwiania termicznego komunalnych osadów ściekowych.

2.3.5. Odpady z wybranych gałęzi gospodarki, których zagospodarowanie stwarza problemy

W odniesieniu do odpadów powstających w wyniku działalności gospodarczej, nie nastąpiły istotne zmiany, w stosunku do sytuacji przedstawionej w Kpgo 2010. Dotyczy to zarówno ilości i rodzajów wytwarzanych odpadów, jak też miejsc ich powstawania i zagospodarowania. W roku 2004 zinventaryzowano około 121 mln Mg odpadów wytworzonych w wyniku działalności gospodarczej. Prognozowane zmiany to wahania, co do ilości powstających odpadów rzędu 3 -5% w skali roku, z tendencją zniżkową. Zamierzone cele to zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku do 82% w roku 2010 oraz zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych w sposób inny niż składowanie do 5% w 2010 r.

Według GUS, w roku 2007 w Polsce zostało wytworzonych 124 414 tys. Mg odpadów z działalności gospodarczej (tzw. odpadów z wyłączeniem odpadów komunalnych), natomiast w roku 2008 - 114 938 tys. Mg tych odpadów. Obciążenie terenu kraju ilością wytworzonych oraz składowanych odpadów innych niż komunalne, było nierównomierne (tabela 14).

Tabela 14. Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone, zagospodarowane i dotychczas nagromadzone na składowiskach według województw na podstawie danych GUS

ROK 2007

Lp.	Województwo	Wytworzone w stosunku do ilości w kraju [%]	Poddane odzyskowi w stosunku do wytworzonych [%]*	Unieszkodliwione w stosunku do wytworzonych [%]*	Nagromadzone w stosunku do ilości w kraju [%]
	POLSKA	100	76,38	20,06	100
1.	Dolnośląskie	27,57	72,95	25,07	32,96
2.	Kujawsko-pomorskie	2,08	81,96	10,66	1,17
3.	Lubelskie	4,12	88,00	10,49	0,88
4.	Lubuskie	0,58	70,45	21,88	0,17
5.	Łódzkie	3,13	26,42	72,60	2,66
6.	Małopolskie	7,26	82,65	14,50	8,80
7.	Mazowieckie	5,46	49,68	40,01	2,71
8.	Opolskie	1,23	86,12	5,85	1,34
9.	Podkarpackie	1,03	81,58	8,30	0,03
10.	Podlaskie	0,85	88,47	6,53	0,14
11.	Pomorskie	1,98	85,00	12,26	1,33
12.	Śląskie	33,28	91,75	4,08	37,69
13.	Świętokrzyskie	1,32	85,27	13,55	1,00
14.	Warmińsko – mazur.	0,72	87,41	5,12	0,08
15.	Wielkopolskie	3,90	63,27	33,46	2,81
16.	Zachodniopomorskie	5,50	34,61	64,21	6,23

*Pozostałe wytworzone odpady były magazynowane

W 2007 r. ponad połowa odpadów z działalności gospodarczej została wytworzona w dwóch województwach: śląskim (33,28%) i dolnośląskim (27,57%). W trzech kolejnych województwach: małopolskim, zachodniopomorskim i mazowieckim powstało łącznie niemal 20% odpadów w stosunku do ilości wytworzonej w całym kraju. Najmniej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych), w ilości około 1%, zostało wytworzonych w województwach lubuskim, warmińsko – mazurskim, podlaskim i podkarpackim.

Średnio w skali kraju w roku 2007 procesom odzysku poddano 95 025,9 tys. Mg, czyli 76,38% wytworzonych odpadów z działalności gospodarczej. Największy odsetek odpadów poddanych odzyskowi stanowiły odpady wytworzone w województwie śląskim (91,75%), a najmniejszy (26,42%) w łódzkim.

Średnio w skali kraju w roku 2007 procesom unieszkodliwiania poddano 24 962,9 tys. Mg, czyli 20,06% wytworzonych odpadów z działalności gospodarczej. Największy odsetek odpadów poddanych procesom unieszkodliwiania stanowiły odpady wytworzone w województwie w łódzkim (72,6%), a najmniejszy (4,08%) w województwie śląskim.

Na składowiskach zakładowych, według stanu w końcu roku 2007, nagromadzono 1 735 207,9 tys. Mg odpadów, z wyłączeniem odpadów komunalnych. Ponad połowa dotychczas nagromadzonych i składowanych odpadów z działalności gospodarczej znajduje się w dwóch województwach: śląskim (37,69%) i dolnośląskim (32,96%), zajmując powierzchnię ziemi oraz potencjalnie powodując emisje do wód i powietrza atmosferycznego. Kolejne obciążone składowaniem odpadów województwo to małopolskie (8,8%).

W odniesieniu do ilości odpadów wytworzonych w poszczególnych gałęziach gospodarki narodowej, GUS podaje dane według Polskiej Klasyfikacji Działalności - PKD. W roku 2007 ogółem we wszystkich zakładach objętych statystyką GUS zostało wytworzonych 124 414,1 tys. Mg odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Najwięcej odpadów zostało wytworzonych w zakładach ujętych w Sekcji D - przetwórstwo przemysłowe: 58 728,7 tys. Mg (47,2% odpadów wytworzonych w kraju), a w tym produkcja metali - 37 702,8 tys. Mg (30,3%) oraz produkcja wyrobów chemicznych (w tym nawozy sztuczne) - 5 981, 9 tys. Mg (4,8%).

Kolejną branżą to zakłady ujęte w Sekcji C – górnictwo: 39 327,4 tys. Mg (31,6%), w tym górnictwo węgla kamiennego i brunatnego oraz wydobywanie torfu - 36 837,5 tys. Mg (29,6% odpadów wytworzonych w kraju).

Na trzecim miejscu pod względem ilości wytworzonych odpadów znalazły się zakłady ujęte w Sekcji E – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę: 22 190,2 tys. Mg (17,8%), w tym wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej - 15 997,2 tys. Mg (12,8%).

W odniesieniu do ilości odpadów dotychczas nagromadzonych, wg stanu na koniec 2007 roku, na składowiskach własnych zakładów, najczęściej należy do zakładów ujętych w Sekcji D - przetwórstwo przemysłowe: 757 553,7 tys. Mg (43,65%). Na drugim miejscu co do ilości odpadów nagromadzonych znajdują się zakłady, ujęte w Sekcji C – górnictwo: 587 595,3 tys. Mg (33,86%), w tym między innymi górnictwo surowców energetycznych (węgla kamiennego i brunatnego) - 506 468,0 tys. Mg (29,18%) oraz górnictwo rud metali - 60 096,2 tys. Mg (3,46%). Natomiast na składowiskach własnych zakładów w Sekcji E – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę dotychczas nagromadzono 233 084,1 tys. Mg (13,43%) tych odpadów.

Natomiast według danych GUS, w roku 2008 w Polsce zostało wytworzonych 114 938,2 tys. Mg (92,5%) odpadów z działalności gospodarczej (odpady z wyłączeniem odpadów komunalnych). W stosunku do roku poprzedniego, ilość wytworzonych odpadów innych, niż odpady komunalne, zmalała o 9 476 tys. Mg (9,1%), co mogło być wynikiem pogarszającej się sytuacji przedsiębiorstw w wyniku kryzysu (tabela 15).

Tabela 15. Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone, zagospodarowane i dotychczas nagromadzone na składowiskach według województw na podstawie danych GUS ROK 2008

Lp.	Województwo	Wytworzone w stosunku do ilości w kraju [%]	Poddane odzyskowi w stosunku do wytworzonych [%]*	Unieszkodliwione w stosunku do wytworzonych [%]*	Nagromadzone w stosunku do ilości w kraju [%]
	POLSKA	100,00	74,93	21,65	100,00
1.	Dolnośląskie	29,35	70,79	26,80	33,22
2.	Kujawsko-pomorskie	1,95	87,18	10,90	1,10
3.	Lubelskie	3,87	83,75	15,06	0,90
4.	Lubuskie	0,61	64,58	26,10	0,16
5.	Łódzkie	3,36	32,02	66,00	2,80
6.	Małopolskie	7,44	78,66	14,40	8,38
7.	Mazowieckie	6,02	60,23	35,50	2,74
8.	Opolskie	0,74	86,89	11,20	1,34
9.	Podkarpackie	0,94	83,31	12,60	0,03
10.	Podlaskie	0,73	87,03	5,98	0,14
11.	Pomorskie	2,16	81,71	15,30	1,33
12.	Śląskie	30,71	90,65	6,10	37,56
13.	Świętokrzyskie	1,86	86,70	12,20	1,00
14.	Warmińsko – mazur.	0,73	80,70	5,20	0,07
15.	Wielkopolskie	4,34	58,75	37,75	2,88
16.	Zachodniopomorskie	5,18	35,52	58,68	6,36

*Pozostałe wytworzone odpady były magazynowane

Podobnie jak w latach ubiegłych, obciążenie terenu kraju ilością wytworzonych oraz składowanych odpadów innych niż komunalne było nierównomierne. Tak jak w roku 2007, także w roku 2008 ponad połowa odpadów pochodzących z działalności gospodarczej została wytworzona w dwóch województwach: śląskim (30,71%) i dolnośląskim (29,35%). W czterech kolejnych: małopolskim, mazowieckim, zachodniopomorskim i wielkopolskim powstało łącznie niewiele ponad 20% odpadów, w stosunku do ilości wytworzonej w całym kraju. Najmniej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych), w ilości około 1% lub poniżej, wytworzonych zostało w województwach: lubuskim, podlaskim, warmińsko – mazurskim i podkarpackim.

Według danych GUS, średnio w skali kraju w roku 2008 procesom odzysku poddano 86 124,8 tys. Mg, czyli 74,93% wytworzonych odpadów pochodzenia przemysłowego. Największy odsetek odpadów poddanych odzyskowi stanowiły odpady wytworzone w województwie śląskim (90,65%), a najmniejszy (32,02%) w łódzkim.

Według danych GUS, średnio w skali kraju w roku 2008 procesom unieszkodliwiania poddano 24 890,8 tys. Mg (w tym 20 289,7 tys. Mg poprzez składowanie), czyli 21,65% wytworzonych odpadów z działalności gospodarczej (17,65% odpadów składowano). Największy odsetek

odpadów poddanych procesom unieszkodliwiania stanowiły odpady wytworzone w województwie łódzkim (66%), a najmniejszy (5,20%) w województwie warmińsko - mazurskim.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na składowiskach zakładowych według stanu w końcu roku 2008 nagromadzono 1 731 586,5 tys. Mg odpadów, z wyłączeniem odpadów komunalnych. Jest to o ponad 3 620 tys. Mg mniej niż w roku 2007. Ponad połowa dotychczas nagromadzonych i składowanych odpadów z działalności gospodarczej znajduje się w dwóch województwach: śląskim (37,56%) i dolnośląskim (33,22%). Kolejne obciążone składowaniem odpadów województwo to małopolskie (8,38%). W pozostałych województwach ilości składowanych odpadów są rzędu kilku procent, a w czterech nie przekraczają jednego procenta.

Analogicznie jak w roku poprzednim, najwięcej odpadów zostało wytworzonych w zakładach ujętych w Sekcji D - przetwórstwo przemysłowe: 54 333,5 tys. Mg (47,27% odpadów wytworzonych w kraju), a w tym produkcja metali - 35 844,7 tys. Mg (31,18%) oraz produkcja wyrobów chemicznych (w tym nawozy sztuczne) - 5 390,0 tys. Mg (4,7%).

Kolejną branżą to zakłady ujęte w Sekcji C – górnictwo: 33 939,6 tys. Mg (29,52%), w tym górnictwo węgla kamiennego i brunatnego oraz wydobywanie torfu - 30 911,0 tys. Mg (26,89% odpadów wytworzonych w kraju).

Na trzecim miejscu pod względem ilości wytworzonych odpadów znalazły się zakłady ujęte w Sekcji E – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę: 18 244,3 tys. Mg (15,87%), w tym wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej - 14 759,6 tys. Mg (12,84%).

Według danych GUS, w odniesieniu do ilości odpadów dotychczas nagromadzonych, wg stanu na koniec 2008 roku, na składowiskach własnych zakładów, najwięcej należy do zakładów ujętych w Sekcji C – górnictwo: 734 830,4 tys. Mg (42,44%), w tym między innymi górnictwo surowców energetycznych (węgla kamiennego i brunatnego) - 600 500,0 tys. Mg (34,68%), górnictwo rud metali - 119 499,0 tys. Mg (6,9%). Na drugim miejscu co do ilości odpadów nagromadzonych znajdują się zakłady, ujęte w Sekcji D - przetwórstwo przemysłowe: 695 999,1 tys. Mg (40,19%). Natomiast na składowiskach własnych zakładów w Sekcji E – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę dotychczas nagromadzono 234 855,1 tys. Mg (13,56%) tych odpadów.

Wnioski:

1. Ilości odpadów wytwarzanych w wyniku działalności gospodarczej pozostają w ścisłym związku z aktualną sytuacją ekonomiczną przedsiębiorstw i utrzymują się na poziomie 110 – 120 mln Mg w skali roku.

2. Procesom odzysku poddano w 2007 r. 76,38%, a w 2008 r. 74,93% wytworzonych odpadów, przy założonej wartości docelowej 82% w roku 2010.
3. Procesom unieszkodliwiania poddano w 2007 r. 20,06%, a w 2008 r. 21,65% wytworzonych odpadów.
4. W sposób inny niż składowanie, unieszkodliwionych zostało 4% wytworzonych odpadów. Docelowo zakłada się zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych w sposób inny niż składowanie do 5% w 2010 r.
5. Konieczne wydaje się zintensyfikowanie działań prowadzących do zwiększenia stopnia odzysku wytwarzanych odpadów przemysłowych oraz dalszego ograniczania ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie.

2.3.5.1. Składowanie odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w górotworze

W latach 2007 - 2008 obowiązywało pięć koncesji udzielonych przez Ministra Środowiska na prowadzenie działalności polegającej na podziemnym składowaniu odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych.

Koncesje określały warunki prowadzenia w/w działalności na złożach: „Borzęcin”, „Świdnik”, „Husów – Albigowa – Krasne”, „Otyń” oraz „Podborze – Partynia”.

W roku 2007 w wyżej wymienionych składowiskach, z wyjątkiem „Podborze – Partynia”, zdeponowano łącznie 42 476,68 Mg odpadów oznaczonych kodem 01 01 02 *Odpady z wydobywania kopalin innych niż rudy metali – wody złożowe pochodzące z różnych złóż węglowodorów* i 05 07 99 *Inne niewymienione odpady (dotyczy wyłącznie cieczy stosowanych do osuszania gazu jak: nienadające się do regeneracji metanol, dwuetyloglikol (DEG))*

W roku 2008 całkowita ilość składowanych odpadów oznaczonych kodem 01 01 02 *Odpady z wydobywania kopalin innych niż rudy metali – wody złożowe pochodzące z różnych złóż węglowodorów* i 01 05 08 *Pluczki wiertnicze zawierające chlorki i odpady inne niż wymienione w 01 05 05 i 01 05 06* oraz 05 07 99 *Inne niewymienione odpady (dotyczy wyłącznie cieczy stosowanych do osuszania gazu jak nienadające się do regeneracji metanol, dwuetyloglikol (DEG))* wyniosła 15 764,09 Mg. Wszystkie odpady były składowane metodą zatłaczania do złoża przystosowanymi do tego celu otworami wiertniczymi.

Wnioski:

Składowanie odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w górotworze stanowi niszową metodę zagospodarowania tych odpadów.

2.3.5.2. Osady ściekowe z przemysłowych oczyszczalni ścieków

Osady ściekowe z przemysłowych oczyszczalni ścieków, w zależności od branży, w której zostały wytworzone, mogą mieć bardzo różne właściwości, determinujące możliwości ich dalszego zagospodarowania. Osady z przetwórstwa rolno – spożywczego na ogół nadają się do kompostowania i następnie wykorzystania bezpośrednio w rolnictwie lub do rekultywacji terenów, w tym na cele rolne. Osady z przemysłu metalurgicznego, przetwórstwa ropy naftowej, galwanizerni, garbarni itp. w żadnym razie nie mogą być wykorzystywane na powierzchni ziemi. Zagrożeniem jest tutaj obecność metali ciężkich oraz wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA). W przypadku takich osadów jedyną metodą ich unieszkodliwienia jest przekształcanie termiczne. Podawane w zestawieniach ilości osadów ściekowych są zawsze prezentowane w przeliczeniu na suchą masę, stąd dane w Mg suchej masy mogą być mylące w odniesieniu do faktycznej ilości nagromadzonych osadów. W zależności od stopnia uwodnienia, rzeczywista ilość osadów jest najczęściej kilkakrotnie większa. Jednak nawet po uwzględnieniu stopnia uwodnienia można uznać, że składowane osady ściekowe z przemysłowych oczyszczalni ścieków to zaledwie kilka procent w stosunku do innych rodzajów odpadów, nagromadzonych przez zakłady przemysłowe.

Tabela 16. Osady z przemysłowych oczyszczalni ścieków według Głównego Urzędu Statystycznego wytworzone w latach 2000, 2005, 2007 i 2008

Lp.	Wyszczególnienie	2000	2005	2007	2008
1.	Osady wytworzone w ciągu roku [tys. Mg suchej masy]	703,3	638,2	555,4	411,6
2.	Osady stosowane w rolnictwie [tys. Mg suchej masy]	-	32,3	36,2	39,7
3.	Osady stosowane do rekultywacji [tys. Mg suchej masy]	-	204,4	216,7	126,9
4.	Osady stosowane do uprawy roślin [tys. Mg suchej masy]	2,5	2,2	4,1	0,6
5.	Osady przekształcone termicznie [tys. Mg suchej masy]	28,2	31,1	32,0	38,5
6.	Osady składowane [tys. Mg suchej masy]	322,9	248,4	172,6	117,1

7.	Odsetek osadów składowanych [%]	45,9	38,9	31,1	28,4
8.	Osady nagromadzone na terenie oczyszczalni [tys. Mg suchej masy]	-	8 560,1	7 541,8	6 433,9

Jak wynika z danych GUS, sukcesywnie w kolejnych latach zmniejsza się ilość osadów ściekowych z przemysłowych oczyszczalni ścieków (tabela 16). W odniesieniu do 2005 r. nieco wzrosła ilość przemysłowych osadów ściekowych, stosowanych w rolnictwie. Ilości stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne oraz stosowane do uprawy roślin przeznaczonych na produkcję kompostu, pozostają na porównywalnym poziomie. Pewien wzrost nastąpił w odniesieniu do ilości osadów przekształcanych termicznie. W porównaniu do roku 2000, niemal o połowę zmniejszyła się ilość osadów z przemysłowych oczyszczalni ścieków, unieszkodliwianych poprzez składowanie.

Zgodnie z danymi GUS, największe ilości osadów z przemysłowych oczyszczalni ścieków w 2007 r. zostały wytworzone w województwach: zachodniopomorskim (16,5%), dolnośląskim (12,8%) i pomorskim (12,6%). Z ogólnej ilości osadów, wytworzonych w 2007 r., 39 % zostało zastosowane do rekultywacji terenów. Największe ilości osadów wykorzystano do takiego celu w województwach: zachodniopomorskim (38%), pomorskim (24,7%) i wielkopolskim (19,5%).

Z ogólnej ilości osadów, wytworzonych w 2007 r., 6,5% zostało zastosowane w rolnictwie, rozumianym jako uprawa wszystkich płodów rolnych, wprowadzanych do obrotu handlowego, w tym uprawy przeznaczane do produkcji pasz. Największe ilości osadów wykorzystano do takiego celu w województwach: łódzkim (28,2%), wielkopolskim (16,9%) i kujawsko-pomorskim (15,7%).

Z ogólnej ilości osadów z oczyszczalni ścieków przemysłowych wytworzonych w 2007 r., 5,8% zostało przekształconych termicznie. Największe ilości osadów przekształcono termicznie w województwach: pomorskim (34,4%), zachodniopomorskim (23,8%) i śląskim (19,7%).

Spośród odpadów nagromadzonych na terenach własnych zakładów, największe ilości znajdowały się w województwach: małopolskim (55,5%), kujawsko – pomorskim (20,1%) oraz śląskim (10,1%).

Zgodnie z danymi GUS, największe ilości osadów z przemysłowych oczyszczalni ścieków w 2008 r. zostały wytworzone w województwach: zachodniopomorskim (19,6%), wielkopolskim (12,8%) i małopolskim (10,9%). Z ogólnej ilości osadów, wytworzonych w 2008 r., 30,8 % zostało zastosowane do rekultywacji terenów. Największe ilości osadów wykorzystano do takiego celu w województwach: zachodniopomorskim (58,3%) i wielkopolskim (29,9%).

Z ogólnej ilości osadów, wytworzonych w 2008 r., 9,6 % zostało zastosowane w rolnictwie, rozumianym jako uprawa wszystkich płodów rolnych, wprowadzanych do obrotu handlowego, w tym uprawy przeznaczone do produkcji pasz. Największe ilości osadów wykorzystano do takiego celu w województwach: łódzkim (21%), wielkopolskim (20,9%) i kujawsko-pomorskim (15,2%).

Z ogólnej ilości osadów z oczyszczalni ścieków przemysłowych wytworzonych w 2008 r., 9,4% zostało przekształconych termicznie. Największe ilości osadów przekształcono termicznie w województwach: pomorskim (32,8%), śląskim (29,3%) i zachodniopomorskim (12,9%).

Spośród odpadów nagromadzonych na terenach własnych zakładów, największe ilości znajdowały się w województwach: małopolskim (65,3%), kujawsko – pomorskim (13,5%) oraz śląskim (6,8%).

Wnioski:

1. Znacząca ilość osadów z oczyszczalni ścieków przemysłowych jest wykorzystywana do rekultywacji terenu.
2. Porównywalne ilości są wykorzystywane w rolnictwie i przekształcane termicznie.
3. Znacząca ilość osadów jest magazynowana na terenie zakładów, choć ich ogólna masa ulega zmniejszeniu.

3. Zmiany przepisów prawnych z zakresu gospodarki odpadami i ich wpływ na gospodarowanie tymi odpadami

Zasadniczą intencją zmian w przepisach prawnych jest usprawnienie systemu gospodarki odpadami. Podstawowym celem wprowadzania zmian jest taka organizacja działań i wyznaczanie celów, aby zapobiegać powstawaniu odpadów oraz poddawać odzyskowi jak największą ich ilość, w wyniku czego zostanie ograniczona masa odpadów kierowanych na składowiska odpadów.

Poniżej omówiono najważniejsze zmiany, jakich dokonano w przepisach prawnych dotyczących gospodarki odpadami w latach 2005 – 2006, a które miały wpływ na gospodarowanie tymi odpadami w latach następnych, oraz najważniejsze zmiany przepisów prawnych dokonane w latach 2007 – 2008.

3.1. Zmiany przepisów prawnych dokonane w latach 2005 – 2006 i ich wpływ na gospodarkę odpadami

3.1.1. Odpady komunalne

W dniu 13 października 2005 r. weszła w życie ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 175, poz. 1458, z późn. zm), która wprowadziła m.in. zmiany w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach dotyczące:

- 1) wprowadzenia nowych obowiązków gmin z zakresu ewidencji umów zawartych między przedsiębiorcami a właścicielami nieruchomości na odbieranie odpadów komunalnych;
- 2) zmiany zakresu regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy;
- 3) wprowadzenia obowiązku sporządzania i przekazywania wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, szczegółowych sprawozdań zawierających następujące informacje:
 - a) masę poszczególnych rodzajów odebranych odpadów komunalnych z obszaru danej gminy w terminie do końca pierwszego kwartału za poprzedni rok kalendarzowy,
 - b) sposoby zagospodarowania poszczególnych rodzajów odebranych odpadów komunalnych,
 - c) masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowisku odpadów,
 - d) masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji nieskladowanych na składowiskach odpadów i sposobów lub sposobu ich zagospodarowania;
- 4) uszczegółowienia obowiązków nałożonych na właściciela nieruchomości, związanych ze zbieraniem w sposób selektywny powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych, w tym powstałych w gospodarstwach domowych odpadów: niebezpiecznych, wielkogabarytowych oraz z remontów, oraz pozbywaniem się ich zgodnie z wymaganiami regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, co wiąże się z konieczności podpisania umowy na odbieranie tych odpadów;
- 5) określenia sposobu postępowania organów gminy w sytuacji, gdy właściciel nieruchomości nie posiada umowy na odbieranie odpadów komunalnych, w tym wprowadzenie obowiązku wydawania decyzji zawierających obowiązek uiszczania opłaty za odbieranie odpadów, określenie wysokości stawek, terminu uiszczania opłat oraz sposobu i terminu udostępniania urządzeń w celu ich opróżniania;

6) wymagań dotyczących decyzji na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (wskazywania miejsc odzysku i unieszkodliwiania odpadów).

Powyższa ustawa zmieniła status regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy na akt prawa miejscowego, czyli akt prawny powszechnie obowiązujący na obszarze gminy. Zgodnie z ustawą o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych regulamin musi zostać ogłoszony w wojewódzkim dzienniku urzędowym i wchodzi w życie w terminie 14 dni od dnia publikacji.

Do zakresu regulaminu wprowadzono dwa nowe wymagania:

- obowiązek określenia maksymalnego poziomu odpadów komunalnych ulegających biodegradacji dopuszczanych do składowania,
- inne wymagania wynikające z gminnego planu gospodarki odpadami.

Zmiana ustawy miała za zadanie zwiększenie kontroli gminy nad realizacją obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Jej pozytywnym aspektem jest doprecyzowanie przepisów dotyczących wydawania decyzji przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta w przypadku niewywiązywania się ze swoich obowiązków przez właściciela nieruchomości. Zmiana ustawy w zakresie przekazywanych przez przedsiębiorców danych powinna przyczynić się do zwiększenia nadzoru nad przestrzeganiem przez właścicieli nieruchomości postanowień ustawy.

Zgodnie z przepisami przejściowymi gminy powinny były w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (tj. do dnia 13 stycznia 2006 r.) dostosować regulaminy utrzymania czystości i porządku w gminach do zmiany przepisów ustawy, a następnie w terminie do dnia 13 października 2006 r. przedsiębiorcy byli zobowiązani wystąpić z wnioskiem o zmianę decyzji. Zadania te nie zostały terminowo zrealizowane.

Zmiany prawne nie wpłynęły w znaczący sposób na gospodarkę odpadami komunalnymi.

3.1.2. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Do października 2005 r. zużyty sprzęt podlegał bezpośrednio przepisom ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. Z dniem 21 października 2005 r. weszła w życie ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.).

Przepisy tej ustawy transponują przepisy dyrektywy 2002/96/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (Dz. Urz. UE L 37 z 13.02.2003 r. str. 24, z późn. zm.).

Ustawa określa wymagania, jakim powinien odpowiadać sprzęt elektryczny i elektroniczny, zasady postępowania ze użytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym w celu zmniejszenia ilości powstających z niego odpadów oraz zminimalizowania oddziaływania zawartych w nim substancji na ludzi i środowisko.

Wejście w życie przepisów ww. ustawy zostało rozłożone w czasie. Przykładowo, przepisy związane z wnoszeniem zabezpieczenia finansowego weszły w życie z dniem 1 stycznia 2006 r., obowiązek prowadzenia rejestru firm zajmujących się gospodarowaniem użytym sprzętem wszedł w życie z dniem 1 lipca 2006 r. Z dniem 1 października 2006 r. weszły w życie przepisy dotyczące umieszczania na fakturach, przez przedsiębiorców wprowadzających do obrotu sprzęt elektryczny i elektroniczny, numerów rejestrowych nadanych tym przedsiębiorcom przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Ponadto obowiązek osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu danego sprzętu wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2008 r. Późniejsze daty wejścia w życie, w szczególności tych ostatnich postanowień, wynikały wprost z prawa unijnego i związane były z uzyskaniem przez Polskę dwuletniego okresu przejściowego, o czym stanowi decyzja Komisji 2004/486/WE z dnia 26 kwietnia 2004 r. przyznająca Cyprowi, Malcie i Polsce pewne tymczasowe odstępstwa od dyrektywy 2002/96/WE w sprawie użytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (Dz. Urz. L 162 z 30.4.2004, str. 114), na mocy której przyznano Polsce czasową derogację w zakresie osiągnięcia określonych w art. 7 ust. 2 dyrektywy 2002/96/WE poziomów odzysku i recyklingu.

W pierwszym rzędzie celem dyrektywy 2002/96/WE oraz transponującej ją ustawy jest ograniczenie ilości użytego sprzętu trafiającego na składowiska odpadów oraz zachęcenie do ponownego użycia i odzysku tego sprzętu tak, aby powstawało z niego jak najmniej odpadów.

Dyrektywa 2002/96/WE obliguje Państwa Członkowskie do osiągnięcia poziomu zbierania użytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych w ilości nie mniejszej niż 4 kg/mieszkańca rocznie. W tym zakresie Polska uzyskała również 2-letni okres przejściowy na mocy w/w decyzji.

W 2005 i 2006 r. zostały opublikowane wszystkie akty wykonawcze.

W ustawie zostały określone zarówno obowiązki dla organów administracji (Główny Inspektor Ochrony Środowiska czy Inspekcja Handlowa), jak również przedsiębiorców biorących udział w łańcuchu zagospodarowania użytego sprzętu.

Wejście w życie ustawy rozpoczęło porządkowanie rynku użytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, jednakże uzyskano dotychczas nie w pełni zadowalające efekty. Z tego względu w 2008 r. przeprowadzono nowelizację ustawy o użytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. Zakres nowelizacji został omówiony w pkt 3.2.2. niniejszego sprawozdania.

3.1.3. Pojazdy wycofane z eksploatacji

Z dniem 14 marca 2005 r. weszła w życie ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202, z późn. zm.), która określa zasady gospodarowania odpadami pochodzącymi z pojazdów wycofanych z eksploatacji, jak również stanowi transpozycję do polskiego prawodawstwa dyrektywy 2000/53/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 września 2000 r. w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. Urz. WE L 269 z 21.10.2000, str. 34, z późn. zm.). Głównymi celami przedmiotowej ustawy są:

- utworzenie i funkcjonowanie systemu zbierania i przetwarzania wszystkich zebranych pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- zapewnienie ogólnej dostępności punktów zbierania pojazdów i stacji demontażu na terytorium kraju - możliwość nieodpłatnego przekazywania pojazdu wycofanego z eksploatacji przez ostatniego właściciela,
- osiągnięcie wymaganych poziomów odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

W latach 2005-2006 opublikowane zostały wszystkie akty prawne.

Ustawa wprowadziła szereg obowiązków dla wszystkich uczestników krajowego systemu recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Obowiązek tworzenia systemu zbierania pojazdów realizowany jest przez wprowadzających pojazdy, zgodnie z art. 11 ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, według którego wprowadzający pojazdy w ilości powyżej 1000 sztuk w roku, są obowiązani zapewnić sieć zbierania pojazdów w taki sposób, aby obejmowała ona terytorium całego kraju, umożliwiając ostatniemu właścicielowi pojazdu oddanie go do punktu zbierania pojazdów lub stacji demontażu, położonego w odległości nie większej niż 50 km w linii prostej od miejsca zamieszkania albo siedziby ostatniego posiadacza.

Pozostałe podmioty zaangażowane w przetwarzanie pojazdów wycofanych z eksploatacji są zaangażowane również w tworzenie tego systemu, ale nałożono na nie także inne obowiązki. Na przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu nałożony został obowiązek przyjmowania pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz osiągania poziomów odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Określone wymagania nałożono również na przedsiębiorców prowadzących punkty zbierania pojazdów, strzępiarki, przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie recyklingu i innych niż recykling form odzysku.

Efektem ww. działań jest funkcjonowanie 631 stacji demontażu i 113 punktów zbierania pojazdów (wg stanu na dzień 31 grudnia 2008 r.). Poziomy odzysku i recyklingu osiągnięte w 2006 r. wynosiły odpowiednio 85,8% i 84,74%, czyli osiągnięto wymagane dyrektywą poziomy. Natomiast w 2007 r. poziomy odzysku i recyklingu wynosiły odpowiednio 76,99% i 72,79%, co oznacza nieosiągnięcie wymaganych dyrektywą poziomów. Z tego względu podjęto prace również nad nowelizacją omawianej ustawy. Zakres nowelizacji został omówiony w pkt 3.2.4. niniejszego sprawozdania.

3.1.4. Odpady opakowaniowe

W 2005 roku weszły w życie dwie nowelizacje ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607, z późn. zm.) – ustawa z dnia 21 stycznia 2005 r. o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. Nr 33, poz. 291) oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 175, poz. 1458, z późn. zm.).

Pierwsza z ww. nowelizacji - ustawa z dnia 21 stycznia 2005 r. o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej - wprowadziła m.in. przepisy określające nową dokumentację, która potwierdza wykonanie odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych. Wprowadzenie tej dokumentacji w sposób znaczący zmniejszyło w następnych latach fałszowanie dokumentacji potwierdzającej odzysk i recykling, a tym samym urealniło osiągnięte przez przedsiębiorców i organizacje odzysku poziomy odzysku i recyklingu.

W ustawie tej określono również sposób obliczania opłaty produktowej w przypadku niezyskania przez przedsiębiorcę wymaganego poziomu odzysku obliczonego w odniesieniu do wszystkich wprowadzonych przez niego na rynek produktów w opakowaniach. W latach 2007 - 2008, w których obowiązywały poziomy odzysku dla odpadów opakowaniowych, wymóg naliczania ww. opłaty produktowej zwiększył zaangażowanie przedsiębiorców w uzyskanie wymaganych poziomów odzysku i recyklingu.

Druga z wspomnianych powyżej nowelizacji przepisów ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej - ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie

niektórych innych ustaw – określiła m.in. poziomy odzysku i recyklingu dla opakowań, jakie zgodnie z przepisami dyrektywy 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych przedsiębiorcy będą zobowiązani uzyskać do roku 2014. Zgodnie z przepisami wprowadzonymi ww. ustawą przedsiębiorcy realizują od roku 2008 podwyższone, w odniesieniu do roku 2007, poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych.

3.1.5. Składowiska odpadów

Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 175, poz. 1458, z późn. zm.) w ustawie o odpadach dodano art. 54a określający możliwość wydobywania odpadów ze składowisk odpadów oraz ze zwałowisk odpadów po uzyskaniu pozwolenia na wytworzenie odpadów. Nowelizacja ustawy umożliwiła wydobywanie odpadów ze składowisk celem ich dalszego wykorzystania (odzysku), przy jednoczesnym określeniu warunków prowadzenia takiej działalności w decyzji administracyjnej.

Ponadto zmieniono art. 60 ustawy o odpadach. Zmiana polegała na wprowadzeniu możliwości określenia odrębnego zakresu prowadzenia monitoringu danego składowiska odpadów niż wynikający z rozporządzenia w sprawie monitoringu składowisk odpadów, jeżeli z przeglądu ekologicznego lub dokumentacji hydrogeologicznej wynika brak możliwości monitorowania wód powierzchniowych, podziemnych lub gazu składowiskowego. Przepis ten umożliwił właściwemu organowi podjęcie decyzji w sprawie odrębnego zakresu prowadzenia monitoringu na danym składowisku w zależności od konkretnych warunków lokalnych.

3.2. Zmiany przepisów prawnych dokonane w latach 2007-2008

Szczegółowe zestawienie aktów prawnych wydanych w latach 2007-2008 zawarto w załączniku nr 1 do niniejszego sprawozdania.

3.2.1. Odpady komunalne

Opublikowano rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 106, poz. 723), które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2008 r. Dokonano zmiany załącznika nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 260, poz. 2176, z późn. zm.), określającego jednostkowe stawki opłat za umieszczanie odpadów na składowisku. Zmiana polega na znacznym podwyższeniu stawek opłat za składowanie

wybranych grup odpadów, dla których obowiązują przepisy prawne określające poziomy odzysku, w tym recyklingu, a w przypadku pozostałych odpadów, o średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2006 r. zgodnie z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 15 stycznia 2007 r. w sprawie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2006 r. (M.P. Nr 4, poz. 43). Natomiast w 2008 r. zostało opublikowane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz. 1217), które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2009 r. Celem wprowadzanych w/w rozporządzeniami zmian jest tworzenie warunków dla innych niż składowanie metod zagospodarowania m.in. odpadów komunalnych.

3.2.2. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

W dniu 18 grudnia 2008 r. została opublikowana ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o zmianie ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 223, poz. 1464). Ustawa ta wprowadza wiele niezbędnych zmian w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym mających na celu zwiększenie ilości zbieranego zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych, jak i usprawnienie działania całego systemu gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym.

Ustawa wprowadza kilka nowych definicji, natomiast część już istniejących definicji została znacząco zmieniona.

Zmieniono m.in. definicję zbierającego zużyty sprzęt. Obecnie zbierającymi zużyty sprzęt są:

- prowadzący punkty zbierania zużytego sprzętu, w tym punkty selektywnego zbierania odpadów, punkty skupu złomu lub zakłady przetwarzania,
- gminne jednostki organizacyjne prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych i przedsiębiorcy posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
- prowadzący punkty serwisowe,
- sprzedawcy detaliczni i sprzedawcy hurtowi.

Nowością jest tutaj przede wszystkim wprowadzenie do systemu punktów skupu złomu i punktów serwisowych jako zbierających zużyty sprzęt. Tej zmiany w definicji zbierającego zużyty sprzęt dokonano w celu zwiększenia dostępności punktów zbierania zużytego sprzętu.

Za najważniejszą ze zmian wprowadzanych w ustawie należy uznać zmianę wynikającą z dostosowania przepisów ustawy do dyrektywy 2002/96/WE o zużytym sprzęcie elektrycznym

i elektronicznym, czyli wprowadzenie przepisów wymagających osiągnięcia poziomu zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych w ilości 4 kg/mieszkańca/rok.

Z tego też powodu wprowadzono upoważnienie dla ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki do wydania rozporządzenia określającego obligatoryjne roczne poziomy zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych. W związku z tym w grudniu 2008 r. opublikowano rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2008 r. w sprawie minimalnych rocznych poziomów zbierania zużytego sprzętu (Dz. U. Nr 235, poz. 1615).

Należy zaznaczyć, że głównym wyznacznikiem przy ustalaniu poziomów zbierania była potrzeba osiągnięcia minimalnego poziomu zbierania zużytego sprzętu wynikającego z przepisów prawa Unii Europejskiej, przy czym jednocześnie brano pod uwagę:

- ilości wprowadzanego sprzętu do obrotu;
- działania na rzecz konkurencyjności polskiej gospodarki;
- poziom rozwoju infrastruktury niezbędnej w procesie zbierania zużytego sprzętu.

Liczenie poziomów zbierania będzie odnosić się do masy sprzętu wprowadzonego w poprzednim roku kalendarzowym. Wyjątkiem jest rozliczenie pierwszego roku przez wprowadzającego sprzęt rozpoczynającego swoją działalność - w tym przypadku podstawą do obliczenia jest masa sprzętu wprowadzana w danym roku. Wprowadzający sprzęt jest obowiązany liczyć poziom zbierania odnośnie do masy zużytego sprzętu powstałego z grupy wprowadzonego przez niego sprzętu. Wyjątkiem jest tutaj sytuacja wprowadzających sprzęt w grupie 5. Dla sprzętu oświetleniowego należy liczyć poziom zbierania w podziale na rodzaje 1 i 6 oraz 2-5.

Inną zmianą powiązaną z wprowadzonymi poziomami zbierania są zaproponowane tzw. degresywne stawki opłat produktowych na pierwsze dwa lata obowiązywania przepisów nakładających obowiązek uzyskiwania poziomów zbierania zużytego sprzętu.

3.2.3. Zużyte baterie i akumulatory

Dnia 1 stycznia 2008 r. weszło w życie nowe rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. Nr 109, poz. 752). Nowe rozporządzenie wprowadziło roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów użytkowych w postaci ogniw i baterii galwanicznych oraz ich części z wyłączeniem części ogniw i baterii galwanicznych, jakie należało osiągnąć w roku 2008 dla ww. produktów. Poziomy te zostały określone na poziomie 18% i były niższe niż wcześniej obowiązujące (25%).

Ponadto z dniem 1 stycznia 2008 r. zmianie uległy stawki opłat produktowych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie szczegółowych stawek opłat produktowych (Dz. U. Nr 247, poz. 1840) w stosunku do stawek określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie stawek opłat produktowych (Dz. U. Nr 225, poz. 1645), stosując do przeliczeń prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na 2007 rok. Zgodnie z przepisami ustawy budżetowej na rok 2007 z dnia 25 stycznia 2007 r. (Dz. U. Nr 15, poz. 90) wskaźnik ten wyniósł 101,9%.

3.2.4. Pojazdy wycofane z eksploatacji

Przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 176, poz. 1236), wprowadziły gradację wysokości kary za niezapewnienie sieci zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji w zależności od stopnia realizacji tego obowiązku przez wprowadzających pojazdy. W przypadku zapewnienia sieci obejmującej co najmniej 95 % terytorium kraju następuje zwolnienie z opłaty za brak sieci. Natomiast w przypadku zapewnienia sieci obejmującej:

- poniżej 95 %, ale nie mniej niż 90 % terytorium kraju - wysokość opłaty za brak sieci ulega obniżeniu o 75 %;
- poniżej 90 %, ale nie mniej niż 85 % terytorium kraju - wysokość opłaty za brak sieci ulega obniżeniu o 50 %.

W 2007 r. znowelizowano również rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy:

- dnia 28 lipca 2005 r. w sprawie minimalnych wymagań dla stacji demontażu oraz sposobu demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 143, poz. 1206, z późn. zm.)
- z dnia 12 października 2005 r. w sprawie minimalnych wymagań dla strzępiarek oraz metod rozdziału odpadów na frakcje materiałowe (Dz. U. Nr 214, poz. 1807, z późn. zm.)
- z dnia 12 października 2005 r. w sprawie wymagań dla punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 214, poz. 1806, z późn. zm.).

Zmiana ww. przepisów polegała m.in. na wprowadzeniu zmiany sposobu magazynowania wymontowanych z pojazdów zbiorników z gazem płynnym. Nałożono obowiązek niezwłocznego usunięcia wymontowanego zbiornika z gazem z sektora usuwania z pojazdów elementów i substancji niebezpiecznych, co zapobiega gromadzeniu butli z gazem w tym sektorze, a tym samym podnosi bezpieczeństwo pracy i ochrony środowiska.

3.2.5. Odpady wydobywcze

Została opublikowana ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865), która weszła w życie z dniem 15 sierpnia 2008 r.

Ustawa o odpadach wydobywczych transponuje do polskiego prawodawstwa regulacje dyrektywy 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego oraz zmieniającej dyrektywę 2004/35/WE (Dz. Urz. UE L 102 z 11.04.2006, str. 15, z późn. zm.).

Ustawa o odpadach wydobywczych określa swym zakresem zasady gospodarowania odpadami wydobywczymi oraz niezanieczyszczoną glebą. Wprowadza podział obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych na obiekty kategorii A i pozostałe. Określa zasady prowadzenia obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, procedury związane z uzyskiwaniem decyzji administracyjnych, w tym zezwoleń, związanych z gospodarką odpadami wydobywczymi, jak również procedury związane z zapobieganiem poważnym wypadkom w obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych kategorii A.

4. Stan i ocena wykonania zadań wynikających z Krajowego planu gospodarki odpadami 2010

Zestawienie informacji na temat stanu realizacji zadań wynikających z Kpgo 2010 według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. przedstawiono w załączniku nr 2 do niniejszego sprawozdania. W tabelach zawarto informacje na temat stanu realizacji zadań legislacyjnych oraz stanu realizacji zadań pozalegisacyjnych.

4.1. Zadania legislacyjne

Spośród zadań legislacyjnych (załącznik nr 2):

- 5 zadań zostało zrealizowanych (wg stanu na dzień 31 grudnia 2008 r.);
- 8 zadań było w trakcie realizacji (wg stanu na dzień 31 grudnia 2008 r.).

Do zadań, których realizację można ocenić jako bardzo dobrą (zadania zostały zrealizowane w wyznaczonym terminie) należą:

- 1) analiza obowiązujących przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655, z późn. zm.) i ewentualne wprowadzenie zmian do ustawy (*zmiana w kierunku promowania zakupów produktów wytworzonych z materiałów pozyskanych z recyklingu odpadów*),

- 2) przeprowadzenie procesu legislacyjnego zmiany rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie stawek opłat za korzystanie ze środowiska (*zmiana rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 260, poz. 2176), wydawanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 290 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902, z późn. zm.)*), w kierunku zwiększenia stawek opłat za składowanie zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów ulegających biodegradacji, odpadów będących potencjalnie surowcami wtórnymi w celu wsparcia rozwoju technologii odzysku, w tym recyklingu odpadów).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. trwały prace nad następującymi zmianami legislacyjnymi, które znajdowały się w tym czasie na średnim etapie zaawansowania. Były to prace nad:

- 1) przeprowadzeniem procesu legislacyjnego transpozycji dyrektywy 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającej dyrektywę 91/157/EWG (*w formie odrębnego aktu prawnego rangi ustawy*),
- 2) przeprowadzeniem procesu legislacyjnego zmiany ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. Z 2007 r. Nr 90, poz. 607, z późn. zm.) (*w kierunku utworzenia krajowego rejestru recyklingu – zgodnie z pkt 5.3.4. Kpgo 2010*),
- 3) przeprowadzeniem procesu legislacyjnego zmiany ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (*w kierunku wprowadzenia możliwości zamykania składowisk odpadów niespełniających wymagań prawnych z urzędu, wprowadzenia od dnia 1 stycznia 2010 r. zakazu składowania odpadów palnych selektywnie zebranych i od dnia 1 stycznia 2013 r. zakazu składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych, wprowadzenia środków dyscyplinujących przedsiębiorców, aby wywiązywali się z obowiązku składania zbiorczych zestawień danych*) oraz ewentualne przeprowadzenie procesu legislacyjnego zmiany ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (*w kierunku zaostrezenia sankcji za nielegalne składowanie odpadów*),
- 4) przeprowadzeniem procesu legislacyjnego zmiany rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy

składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549) *(w kierunku uściślenia wymagań w zakresie eksploatacji składowisk odpadów, np. jakie materiały mogą być używane w trakcie eksploatacji składowiska odpadów)*,

- 5) przeprowadzeniem procesu legislacyjnego wydania rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków technicznych kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów komunalnych jako energii z odnawialnego źródła energii – w celu wsparcia rozwoju termicznego przekształcania odpadów *(upoważnienie fakultatywne zawarte w art. 44 ust. 8 i 9 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach)*,
- 6) przeprowadzeniem procesu legislacyjnego wydania rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia przez wojewodę rejestru substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, instalacji i urządzeń, w których substancje te były lub są wykorzystywane *(upoważnienie fakultatywne zawarte w art. 163 ust. 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska)*.

Do zadań o słabym stopniu realizacji należy zaliczyć:

- 1) przeprowadzenie procesu legislacyjnego wydania rozporządzeń w sprawie szczegółowego postępowania z niektórymi rodzajami odpadów *(upoważnienie fakultatywne zawarte w art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach)*,
- 2) analiza obowiązujących przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.) i ewentualne wprowadzenie zmian do ustawy *(w celu ułatwienia lokalizacji inwestycji termicznego przekształcania odpadów)*.

Wprowadzenie wyższych stawek opłat za składowanie odpadów spowodowało zwiększenie wpływów z tych opłat. Z informacji Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o wpływach z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i kar za naruszenie wymagań jego ochrony oraz redystrybucji tych wpływów za rok 2008, wynika że wpływy z tytułu opłat za składowanie odpadów przekazywane do urzędów marszałkowskich wzrosły z 341,2 mln zł w 2007 r. do 522 mln zł w 2008 r., tj. o 53%, a ich udział we wpływach z opłat za korzystanie ze środowiska wzrósł odpowiednio z 21% do 29,2%.

4.2. Zadania pozalegislacyjne

Spośród 27 zadań pozalegislacyjnych nie były realizowane następujące:

- 1) wyznaczenie wskaźników materiałochłonności i odpadowości w poszczególnych działach gospodarki;
- 2) prowadzenie działań w zakresie monitorowania i egzekwowania wykonania obowiązków ustawowych nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego (*dla osiągnięcia celów w zakresie gospodarki odpadami nałożonych przepisami prawa Unii Europejskiej*).

Do bardzo słabo zaawansowanych w realizacji (lub brak informacji dotyczących ich realizacji) należy zaliczyć:

- 1) przygotowanie i ogłoszenie wytycznych w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz zalecanego postępowania z odpadami dla poszczególnych działów gospodarki (*rolnictwo i leśnictwo, przemysł rolno-spożywczy, przemysł drzewny, przemysł wydobywczy, przemysł skórzany i futrzarski, przemysł tekstylny, przemysł petrochemiczny, przemysł chemiczny, przemysł fotograficzny, przemysł cementowy, energetyka, hutnictwo metali żelaznych i nieżelaznych, odlewnictwo, hutnictwo szkła, przemysł stoczniowy, przemysł motoryzacyjny, przemysł produkcji baterii i akumulatorów, przemysł produkcji sprzętu elektrycznego i elektronicznego, budownictwo, służba zdrowia, weterynaria, przygotowanie wody pitnej, oczyszczalnie ścieków, przetwarzanie odpadów, gospodarka komunalna, handel, usługi, szkolnictwo, obrona narodowa*),
- 2) wsparcie kadrowe i techniczne jednostek organizacyjnych Ministerstwa Środowiska, Głównego i wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska oraz urzędów marszałkowskich zajmujących się gospodarką odpadami (*nałożeniu w latach 2005-2006 licznych nowych obowiązków na organy administracji publicznej nie towarzyszyło wzmocnienie instytucjonalne*),
- 3) opracowanie planu zagospodarowania odpadów z rozlewów olejowych powstałych na skutek wypadków morskich (*zgodnie z Krajowym planem zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń środowiska morskiego*),
- 4) aktualizacja wojewódzkich planów gospodarki odpadami (*biorąc pod uwagę ustawowy termin ich aktualizacji*),
- 5) umieszczenie na listach przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW zadań związanych z dekontaminacją i unieszkodliwianiem urządzeń zawierających PCB (*jako forma zachęty dla przedsiębiorców do wcześniejszego usuwania urządzeń zawierających PCB*),
- 6) przeprowadzenie ogólnokrajowej kampanii informacyjno-edukacyjnej w mediach publicznych w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z odpadami.

Zrealizowane zostały natomiast następujące zadania:

- 1) przygotowanie i opublikowanie wytycznych w zakresie wymagań dla procesów kompostowania, fermentacji, mechaniczno-biologicznego przekształcania, rekultywacji i makroniwelacji prowadzonych przy użyciu odpadów (*w celu ujednoczenia kryteriów stosowanych przez administrację publiczną*),
- 2) przygotowanie wytycznych dotyczących rozliczania obowiązku w zakresie ograniczenia ilości składowanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- 3) przeprowadzenie cyklu szkoleń dla administracji samorządowej dotyczących stosowania prawa w zakresie gospodarki odpadami, w szczególności wydawania decyzji administracyjnych.

Ze względu na zaistniałą sytuację i stwierdzenie braku potrzeby sporządzenia planu gospodarki odpadami materiałów wybuchowych, odstąpiono od realizacji tego zadania.

Pozostałe zadania były w trakcie realizacji i znajdowały się na poziomie średniozaawansowanym.

5. Podsumowanie i wnioski

1. Dokonane z wykorzystaniem różnych źródeł danych statystycznych zestawienia potwierdzają, że w zdecydowanej większości są realizowane zamierzenia i cele zdefiniowane w *Krajowym planie gospodarki odpadami 2010* (Kpgo 2010).
2. Ze względu na niekwestionowany wpływ na zdrowie i życie ludzi, a także stan środowiska, jako pierwszoplanowe powinny być w latach 2009 - 2010 zrealizowane następujące zadania szczegółowe:
 - likwidacja magazynów i mogilników środków chemicznych ochrony roślin,
 - likwidacja urządzeń zawierających PCB,
 - rekultywacja terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych składowaniem niebezpiecznych odpadów przemysłowych.
3. Podstawową trudność przy pracy nad oceną przebiegu realizacji założeń *Kpgo 2010* stanowiło zebranie rzetelnych danych statystycznych.
4. Informacje, nadsyłane przez urzędy marszałkowskie, wielokrotnie były niespójne, a wielkości wykazywane dla potrzeb oceny planów gospodarki odpadami często różniły się wielokrotnie od danych przesyłanych do Centralnego Systemu Odpadowego. Także GUS

sygnalizuje niespójność niektórych danych raportowanych przez urzędy marszałkowskie z danymi GUS.

5. Wydaje się niezbędne wypracowanie narzędzi, ułatwiających Ministrowi Środowiska egzekwowanie od administracji samorządowej rzetelnego i terminowego wypełniania obowiązków sprawozdawczych.
6. Zakreślony w ustawie o odpadach termin nadsyłania sprawozdań przez urzędy marszałkowskie jest nieprzestrzegany. Nasuwa się spostrzeżenie, że trzy kwartały roku to termin zbyt krótki, aby na poziomie wojewódzkim zebrać i zweryfikować dane cząstkowe, przed ich zagregowaniem i przekazaniem do Ministra Środowiska. Zmiana terminów wymagałaby jednak zmian ustawowych.
7. Rozważenia wymaga możliwość dostosowania zakresu i układu gromadzonych danych do obowiązków sprawozdawczych do KE oraz wykorzystania raportów, przesyłanych przez Ministra Środowiska do Komisji Europejskiej, jako oficjalnych załączników do sprawozdania z realizacji założeń Krajowego planu gospodarki odpadami.
8. Rozważenia wymaga możliwość publikowania przez GUS danych Ministerstwa Środowiska dotyczących odpadów niebezpiecznych, zbieranych według progów ilościowych, wynikających z ustawy o odpadach.
9. Dynamika zmian życia społeczno – gospodarczego jest tak duża, że niektóre z założeń Kpgo 2010 stały się nieaktualne. Zasadnym wydaje się, aby przy pracach nad kolejnymi planami krajowymi zrezygnować z wielu danych szczegółowych, koncentrując się na celach strategicznych, a przede wszystkim na realizacji obowiązków determinowanych członkostwem Polski w Unii Europejskiej.

6. Załączniki

Załącznik 1. Wykaz aktów prawnych wydanych w latach 2007-2008 w zakresie gospodarki odpadami

1. Ustawy:

- 1) ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. Nr 124, poz. 859) - weszła w życie z dniem 12 lipca 2007 r.,
- 2) ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 176, poz. 1236) - weszła w życie z dniem 10 października 2007 r.,
- 3) ustawa z dnia 13 czerwca 2008 r. o ratyfikacji Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych (Dz. U. Nr 138, poz. 864) - weszła w życie z dniem 15 sierpnia 2008 r.,
- 4) ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865) - weszła w życie z dniem 15 sierpnia 2008 r.,
- 5) ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o zmianie ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 223, poz. 1464) - weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.

2. Rozporządzenia i obwieszczenia:

2.1. Rozporządzenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.):

- 1) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 października 2007 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane nieselektywnie na składowiskach podziemnych (Dz. U. Nr 209, poz. 1514), wydane na podstawie art. 82c ust. 6 - weszło w życie z dniem 28 listopada 2007 r.

2.2. Rozporządzenia i obwieszczenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.):

- 1) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 27 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących ograniczenia wykorzystywania w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym niektórych substancji mogących negatywnie oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 69, poz. 457), wydane na podstawie art. 169 ust. 1 - weszło w życie z dniem 3 maja 2007 r.,
- 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie stawek opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 106, poz. 723), wydane na podstawie art. 290 ust. 2 - weszło w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.,
- 3) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków przeznaczania wpływów pochodzących z opłat w zakresie recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 147, poz. 932), wydane na podstawie art. 410b - weszło w życie z dniem 14 sierpnia 2008 r.,
- 4) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz. 1217), wydane na podstawie art. 290 ust. 2 - weszło w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.,
- 5) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 listopada 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody (Dz. U. Nr 206, poz. 1291), wydane na podstawie art. 148 ust. 1 - weszło w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.,
- 6) obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2006 r. w sprawie wysokości opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2007 (M.P. Nr 71, poz. 714), wydane na podstawie art. 291 ust. 2,
- 7) obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 20 września 2007 r. w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2008 (M.P. Nr 68, poz. 754), wydane na podstawie art. 291 ust. 2.

2.3. Rozporządzenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.):

- 1) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2007 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych (Dz. U. Nr 101, poz. 686), wydane na podstawie art. 37 ust. 5 - weszło w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.,
- 2) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2007 r. w sprawie warunków i zakresu dostępu do wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami (Dz. U. Nr 101, poz. 687), wydane na podstawie art. 37 ust. 8 - weszło w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.,
- 3) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2007 r. w sprawie zasad sporządzania raportu wojewódzkiego (Dz. U. Nr 101, poz. 688), wydane na podstawie art. 37 ust. 11 - weszło w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.,
- 4) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2007 r. w sprawie niezbędnego zakresu informacji objętych obowiązkiem zbierania i przetwarzania oraz sposobu prowadzenia centralnej i wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami (Dz. U. Nr 133, poz. 930), wydane na podstawie art. 37 ust. 12 - weszło w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.,
- 5) rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 sierpnia 2007 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. Nr 162, poz. 1153), wydane na podstawie art. 7 ust. 4 - weszło w życie z dniem 23 września 2007 r.,
- 6) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie procesu odzysku R10 (Dz. U. Nr 228, poz. 1685), wydane na podstawie art. 13 ust. 2b - weszło w życie z dniem 8 marca 2008 r.,
- 7) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie stwierdzenia kwalifikacji w zakresie gospodarowania odpadami (Dz. U. Nr 247, poz. 1841), wydane na podstawie art. 49 ust. 8 - weszło w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.,
- 8) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku (Dz. U. Nr 235, poz. 1614), wydane na podstawie art. 33 ust 3 – weszło w życie z dniem 14 stycznia 2009 r.

2.4. Rozporządzenia wydane na podstawie ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607):

- 1) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych (Dz. U. Nr 109, poz. 752), wydane na podstawie art. 3 ust. 8 - weszło w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.,
- 2) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie szczegółowych stawek opłat produktowych (Dz. U. Nr 247, poz. 1840), wydane na podstawie art. 14 ust. 4 - weszło w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.,
- 3) obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 22 sierpnia 2007 r. w sprawie maksymalnych opłat produktowych na rok 2008 (M.P. Nr 54, poz. 691), wydane na podstawie art. 14 ust. 3,
- 4) obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2008 r. w sprawie maksymalnych stawek opłat produktowych na rok 2009 (M.P. Nr 69, poz. 626), wydane na podstawie art. 14 ust. 3.

2.5. Rozporządzenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202, z późn. zm.):

- 1) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 29 czerwca 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie minimalnych wymagań dla strzępiarek oraz metod rozdziału odpadów na frakcje materiałowe (Dz. U. Nr 128, poz. 894), wydane na podstawie art. 37 ust. 2 - weszło w życie z dniem 2 sierpnia 2007 r.,
- 2) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 29 czerwca 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie minimalnych wymagań dla stacji demontażu oraz sposobu demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 128, poz. 892), na podstawie art. 22 - weszło w życie z dniem 2 sierpnia 2007 r.,
- 3) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 29 czerwca 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań dla punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 128, poz. 893), wydane na podstawie art. 32 ust. 3 - weszło w życie z dniem 2 sierpnia 2007 r.,
- 4) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 sierpnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzoru rocznego sprawozdania o wysokości należnej opłaty za brak sieci

zbierania pojazdów (Dz. U. Nr 162, poz. 1009), wydane na podstawie art. 15 ust 2 - weszło w życie z dniem 23 września 2008 r.

2.6. Rozporządzenia wydane na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.):

- 1) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2008 r. w sprawie minimalnych rocznych poziomów zbierania zużytego sprzętu (Dz. U. Nr 235, poz. 1615), wydane na podstawie art. 27a ust. 4 - weszło w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.,
- 2) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2008 r. w sprawie wysokości stawek opłaty rejestrowej oraz opłaty rocznej (Dz. U. Nr 236, poz. 1649), wydane na podstawie art. 9 ust. 6 - weszło w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.

2.7. Rozporządzenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. Nr 124, poz. 859):

- 1) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 sierpnia 2007 r. w sprawie urzędów celnych właściwych w sprawach międzynarodowego przemieszczania odpadów (Dz. N. Nr 155, poz. 1088 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1061), wydane na podstawie art. 30 ust. 3 - weszło w życie z dniem 1 września 2007 r.,
- 2) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 stycznia 2008 r. w sprawie wzoru wniosku o wydanie zezwolenia wstępnego (Dz. U. Nr 14, poz. 91), wydane na podstawie art. 19 - weszło w życie z dniem 13 stycznia 2008 r.;
- 3) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lutego 2008 r. w sprawie wzoru rejestru instalacji, którym udzielono zezwolenia wstępnego, oraz sposobu jego udostępniania (Dz. U. Nr 27, poz. 160), wydane na podstawie art. 15 ust. 2 - weszło w życie z dniem 5 marca 2008 r.,
- 4) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 kwietnia 2008 r. w sprawie wzoru zgłoszeń i decyzji w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów oraz sposobu jego udostępniania (Dz. U. Nr 77, poz. 463), wydane na podstawie art. 12 ust. 2 - weszło w życie z dniem 20 maja 2008 r.

Załącznik 2. Wykaz zadań wynikających z Krajowego planu gospodarki odpadami 2010

Tabela 1. Zestawienie informacji na temat stanu realizacji zadań legislacyjnych – stan na dzień 31 grudnia 2008 r.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Wykonawca	Termin realizacji	Pkt tabeli	Stan realizacji
Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami:					
1.	Przeprowadzenie procesu legislacyjnego wydania rozporządzeń w sprawie szczegółowego postępowania z niektórymi rodzajami odpadów (<i>upoważnienie fakultatywne zawarte w art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach; Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.</i>)	Ministrowie właściwi do spraw poszczególnych działów administracji rządowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska	2008 i 2009	Tab. 6-1, poz. 7	Zadanie w trakcie realizacji. Zostało wydane rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 sierpnia 2007 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. Nr 162, poz. 1153), wprowadzające ujednolicone wymogi odnoszące się do szczegółowych sposobów postępowania z odpadami powstającymi we wszystkich podmiotach świadczących usługi medyczne. Pozostali ministrowie upoważnieni do wydania rozporządzenia nie podejmowali prac w tym zakresie.
2.	Analiza obowiązujących przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655, z późn. zm.) i ewentualne wprowadzenie zmian do ustawy (<i>zmiana w kierunku promowania zakupów produktów wytworzonych z materiałów pozyskanych z recyklingu odpadów</i>)	Prezes Urzędu Zamówień Publicznych	2007	Tab. 6-1, poz. 13	Zadanie zrealizowane. Wg analizy Urzędu Zamówień Publicznych obecnie obowiązujące przepisy ustawy - Prawo zamówień publicznych umożliwiają zamawiającym dokonywanie zakupów produktów wytworzonych z materiałów pozyskanych z recyklingu. Wszelkie decyzje dotyczące zakupów, w tym zakupu produktów pochodzących z recyklingu są podejmowane wyłącznie przez zamawiających.
3.	Analiza obowiązujących przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.) i ewentualne wprowadzenie zmian do ustawy (<i>w celu ułatwienia lokalizacji inwestycji termicznego przekształcania odpadów</i>)	Minister Infrastruktury	2007	Tab. 6-1, poz. 14	Zadanie w trakcie realizacji. W Ministerstwie Infrastruktury w ramach tego zadania prowadzone są prace (w tym m.in. związane z projektem ustawy o zmianie ustawy - Prawo budowlane, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz innych ustaw), mające na celu usprawnienie procesu realizacji wszystkich inwestycji, a co za tym

					idzie, usprawnieniu ulegnie również realizacja inwestycji związanych z gospodarką odpadami.
4.	Przeprowadzenie procesu legislacyjnego zmiany rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie stawek opłat za korzystanie ze środowiska (<i>zmiana rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 260, poz. 2176), wydawanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 290 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902, z późn. zm.), w kierunku zwiększenia stawek opłat za składowanie zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów ulegających biodegradacji, odpadów będących potencjalnie surowcami wtórnymi w celu wsparcia rozwoju technologii odzysku, w tym recyklingu odpadów</i>)	Minister Środowiska	2007	Tab. 6-1, poz. 18	Zadanie zrealizowane. Wydane zostało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 106, poz. 723). W 2008 r. wydano rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz. 1217).
5.	Przeprowadzenie procesu legislacyjnego zmiany ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (<i>w kierunku wprowadzenia możliwości zamykania składowisk odpadów niespełniających wymagań prawnych z urzędu, wprowadzenia od dnia 1 stycznia 2010 r. zakazu składowania odpadów palnych selektywnie zebranych i od dnia 1 stycznia 2013 r. zakazu składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych, wprowadzenia środków dyscyplinujących przedsiębiorców, aby wywiązywali się z obowiązku składania zbiorczych zestawień danych</i>) oraz ewentualne przeprowadzenie procesu legislacyjnego zmiany ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (<i>w kierunku zaostrożenia sankcji za nielegalne składowanie odpadów</i>)	Minister Środowiska	2007	Tab. 6-1, poz. 19	Zadanie w trakcie realizacji. Projekt ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw został przyjęty przez Komitet Stały Rady Ministrów i przekazany do Komisji Prawniczej w grudniu 2008 r.
6.	Przeprowadzenie procesu legislacyjnego zmiany rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy,	Minister Środowiska	2007	Tab. 6-1, poz. 20	Zadanie w trakcie realizacji. Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących

	eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549) (w kierunku uściślenia wymagań w zakresie eksploatacji składowisk odpadów, np. jakie materiały mogą być używane w trakcie eksploatacji składowiska odpadów)				lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów – w trakcie notyfikacji Komisji Europejskiej w grudniu 2008 r..
Zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:					
7.	Przeprowadzenie procesu legislacyjnego wydania rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków technicznych kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów komunalnych jako energii z odnawialnego źródła energii – w celu wsparcia rozwoju termicznego przekształcania odpadów (upoważnienie fakultatywne zawarte w art. 44 ust. 8 i 9 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach)	Minister Środowiska	2007	Tab. 6-1, poz. 27	Zadanie w trakcie realizacji. Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków technicznych kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów komunalnych jako energii z odnawialnego źródła energii – w trakcie uzgodnień międzyresortowych w grudniu 2008 r.
Zadania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi:					
Zadania w zakresie gospodarowania odpadami trwałymi zanieczyszczeń organicznych					
8.	Przeprowadzenie procesu legislacyjnego wydania rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia przez wojewodę rejestru substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, instalacji i urządzeń, w których substancje te były lub są wykorzystywane (upoważnienie fakultatywne zawarte w art. 163 ust. 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska)	Minister Środowiska	2007	Tab. 6-1, poz. 30	Zadanie w trakcie realizacji. W grudniu 2008 r. zakończono konsultacje społeczne projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru dotyczącego PCB.
9.	Przeprowadzenie procesu ratyfikacyjnego Konwencji Sztokholmskiej w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych	Minister Spraw Zagranicznych i Minister Środowiska	2007	Tab. 6-1, poz. 31	Zadanie zrealizowane. Konwencja Sztokholmska w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych podpisana w Sztokholmie 22 maja 2001 r. została ratyfikowana przez Prezydenta RP w dniu 30 września 2008 r.
Zadania w zakresie gospodarowania zużyтыми bateriami i akumulatorami:					
10.	Przeprowadzenie procesu legislacyjnego	Minister Środowiska	2007	Tab. 6-1, poz. 35	Zadanie w trakcie realizacji.

	transpozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/66/WE z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającej dyrektywę 91/157/EWG (w formie odrębnego aktu prawnego rangi ustawy)				W dniu 5 grudnia 2008 r. projekt ustawy o bateriach i akumulatorach skierowano do I czytania w Sejmie.
Zadania w zakresie gospodarowania użytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym:					
11.	Przeprowadzenie procesu legislacyjnego zmiany ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495) (w kierunku wprowadzenia poziomu zbierania wyrażonego jako odsetek masy sprzętu elektrycznego i elektronicznego wprowadzonego na rynek)	Minister Środowiska	2007	Tab. 6-1, poz. 36	Zadanie zrealizowane. W grudniu 2008 r. została opublikowana ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o zmianie ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 223, poz. 1464).
Zadania w zakresie gospodarowania pozostałymi odpadami:					
Zadania w zakresie gospodarowania odpadami opakowaniowymi:					
12.	Przeprowadzenie procesu legislacyjnego zmiany ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. Z 2007 r. Nr 90, poz. 607, z późn. zm.) (w kierunku utworzenia krajowego rejestru recyklingu – zgodnie z pkt 5.3.4 Kpgo 2010)	Minister Środowiska	2007	Tab. 6-1, poz. 41	Zadanie w trakcie realizacji. Projekt ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi zastępujący przepisy ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej w części dotyczącej opakowań i odpadów opakowaniowych i ustawę z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych został rozpatrzony przez Komitet Rady Ministrów i przekazany do rozpatrzenia przez Komisję Prawniczą w grudniu 2008 r.
Zadania w zakresie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego:					
13.	Przeprowadzenie procesu legislacyjnego transpozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/21/WE z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu	Minister Środowiska	2007 i 2008	Tab. 6-1, poz. 42	Zadanie zrealizowane. Ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865) weszła w życie z dniem 15 sierpnia 2008 r.

wydobywczego oraz zmieniającej dyrektywę 2004/35/WE (Dz. Urz. WE L 102 z 11.04.2006, str. 15) <i>(w formie odrębnego aktu prawnego rangi ustawy)</i>				
--	--	--	--	--

Tabela 2. Zestawienie informacji na temat stanu realizacji zadań pozalegisłacyjnych – stan na dzień 31 grudnia 2008 r.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Wykonawca	Termin realizacji	Pkt tabeli	Stan realizacji
Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami:					
1.	Utworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami w Polsce (<i>przygotowanie szczegółowej koncepcji systemu, przeprowadzenie procesu legislacyjnego niezbędnych zmian w prawodawstwie, opracowanie i wdrożenie systemu</i>)	Minister Środowiska i Główny Inspektor Ochrony Środowiska	2007-2010	Tab. 6-1, poz. 1	Zadanie w trakcie realizacji. W dniu 16 grudnia 2008 r. Minister Środowiska powołał zespół ds. realizacji nowego informatycznego systemu zbierania i przetwarzania danych o gospodarce odpadami.
2.	Aktualizacja wojewódzkich planów gospodarki odpadami (<i>obejmująca weryfikację instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów pod kątem spełniania wymagań ochrony środowiska, sporządzenie wykazu instalacji do odzysku i unieszkodliwiania wraz z określeniem ich mocy przetwórczych, sporządzenie mapy przestrzennego rozmieszczenia instalacji, określenie harmonogramu zamykania składowisk odpadów niespełniających wymagań z terminem zakończenia przyjmowania odpadów do składowania nie późniejszym niż 31 grudnia 2009 r., wyznaczenie regionów gospodarki odpadami komunalnymi obsługiwanych przez regionalne zakłady zagospodarowania odpadów, planu likwidacji mogiłników z nieprzekraczalnym terminem ich likwidacji do końca 2010 r.</i>)	Zarządy województw	2007	Tab. 6-1, poz. 2	Zadanie w trakcie realizacji. Uchwalono 12 aktualizacji wojewódzkich planów gospodarki odpadami, w tym: w 2007 r. - 5, a w 2008 r. - 7.
3.	Wsparcie kadrowe i techniczne jednostek organizacyjnych Ministerstwa Środowiska, Głównego i wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska oraz urzędów marszałkowskich zajmujących się gospodarką odpadami (<i>nałożeniu w latach 2005-2006</i>	Minister Środowiska, Główny Inspektor Ochrony Środowiska, wojewodowie i marszałkowie województw	2007 - 2010	Tab. 6-1, poz. 3	Zadanie w trakcie realizacji. Realizacja znacznego zakresu nowych zadań wymagała wzmocnienia kadrowego w GIOŚ. Jednak do grudnia 2008 r. nie otrzymano wystarczającej liczby etatów (wynikającej z OSR do ustaw przyjętych przez Parlament), aby realizacja zadań przebiegała terminowo.

	<i>licznych nowych obowiązków na organy administracji publicznej nie towarzyszyło wzmocnienie instytucjonalne)</i>				<p>Dolnośląskie – brak informacji; Kujawsko-pomorskie - brak informacji w sprawozdaniu; Lubelskie – brak informacji w sprawozdaniu; Lubuskie – wzrost liczby etatów - zadanie realizowane na bieżąco; Łódzkie – przeprowadzono szkolenia kadry zajmującej się problemami gospodarki odpadami; Małopolskie – zadanie realizowane na bieżąco; Mazowieckie – zadanie wykonane – zadanie ciągłe; Opolskie – wzrost liczby etatów - zadanie realizowane na bieżąco; Podkarpackie – zadanie nierealizowane; Podlaskie – zadanie zrealizowane; w miarę potrzeb przewiduje się podjęcie kolejnych kroków; Pomorskie – zadanie niezrealizowane; Śląskie – brak informacji; Świętokrzyskie – wzrost liczby etatów - zadanie realizowane na bieżąco; Warmińsko-mazurskie – wzrost liczby etatów - zadanie realizowane na bieżąco; Wielkopolskie - zadanie realizowano na bieżąco; Zachodniopomorskie – brak informacji.</p>
4.	Wybór i zatwierdzenie projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach osi priorytetowej II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (zgodnie z celami i kierunkami działań zawartymi w Kpgo 2010, szczególnie w zakresie promowania wdrażania systemu zarządzania środowiskowego, tworzenia regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi, modernizacji procesów produkcyjnych)	Minister Środowiska	2007 - 2013	Tab. 6-1, poz. 4	<p>Zadanie w trakcie realizacji. W Ministerstwie Środowiska zrealizowano następujące zadania: - opracowanie wzoru wniosku o dofinansowanie, instrukcji do wypełnienia wniosku, wzoru umowy dofinansowanie, opracowanie wytycznych regulujących wdrażanie projektów w ramach POIiŚ, - wstępne ustalenie harmonogramu konkursów począwszy od marca 2008 r. w odstępie kwartalnym.</p> <p>W ramach II osi priorytetowej POIiŚ w 2008r. w ramach procedury konkursowej dla działania 2.1 „Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych” przeprowadzono konkurs nr 1/POIiŚ/2.1/04/2008, podczas którego złożonych</p>

				<p>zostało 9 wniosków o dofinansowanie. Ocenę formalną przeszło 8 projektów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Rozbudowa i przebudowa dostosowawcza składowiska odpadów komunalnych Gminy Piła w miejscowości Kloda.</i> 2. <i>Regionalny System Gospodarki Odpadami Tczew.</i> 3. <i>Rozbudowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów dla Subregionu Północnego Województwa Śląskiego.</i> 4. <i>Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów komunalnych wraz ze składowiskiem odpadów w Siedliskach k/Elku.</i> 5. <i>Budowa kompleksowego systemu gospodarki odpadami dla miasta Bielsko-Biała i gmin powiatu bielskiego.</i> 6. <i>Budowa systemu gospodarki odpadami komunalnymi dla miasta Łomży i okolicznych gmin.</i> 7. <i>Budowa zakładu przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów w Czerwonym Borze, gmina Zambrów.</i> 8. <i>Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów dla miasta Kielce i powiatu kieleckiego w Promniku k/Kielc.</i> <p>Ponadto w ramach II osi priorytetowej POIŚ realizowane są projekty indywidualne, umieszczone na liście projektów kluczowych. Na przedmiotowej liście (zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie listy projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013 (M.P. Nr 60, poz. 536)) w ramach działania 2.1 Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych znajdowało się 15 projektów, w tym 10 projektów z zakresu budowy instalacji do termicznego przetwarzania odpadów oraz jeden projekt z tzw. „zamrażarki” – „<i>Modernizacja gospodarki odpadami komunalnymi w Gdańsku. Dla projektu „Zakład Przetwarzania Odpadów Komunalnych regionu chełmskiego i rekultywacja składowisk odpadów” wniosek o dofinansowanie został złożony w dniu 30.09.2008 r i przeszedł pozytywnie ocenę formalną</i></p>
--	--	--	--	--

					oraz merytoryczna III . Dla projektu „Racjonalizacja gospodarki odpadami komunalnymi i rekultywacja składowisk odpadów w Elblągu” wniosek o dofinansowanie został złożony w dniu 22 grudnia 2008 r.
5.	Przygotowanie i ogłoszenie wytycznych w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz zalecanego postępowania z odpadami dla poszczególnych działów gospodarki (<i>rolnictwo i leśnictwo, przemysł rolno-spożywczy, przemysł drzewny, przemysł wydobywczy, przemysł skórzany i futrzarski, przemysł tekstylny, przemysł petrochemiczny, przemysł chemiczny, przemysł fotograficzny, przemysł cementowy, energetyka, hutnictwo metali żelaznych i nieżelaznych, odlewnictwo, hutnictwo szkła, przemysł stoczniowy, przemysł motoryzacyjny, przemysł produkcji baterii i akumulatorów, przemysł produkcji sprzętu elektrycznego i elektronicznego, budownictwo, służba zdrowia, weterynaria, przygotowanie wody pitnej, oczyszczalnie ścieków, przetwarzanie odpadów, gospodarka komunalna, handel, usługi, szkolnictwo, obrona narodowa</i>)	Ministrowie właściwi do spraw poszczególnych działów administracji rządowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska	2007 - 2009	Tab. 6-1, poz. 5	Zadanie w trakcie realizacji: - prace w resorcie rolnictwa nad opracowaniem wytycznych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz zalecanego postępowania z odpadami weterynaryjnymi zgodnie z uchwałą nr 233 Rady Ministrów.
6.	Wyznaczenie wskaźników materiałochłonności i odpadowości w poszczególnych działach gospodarki (<i>j.w.</i>)	Ministrowie właściwi do spraw poszczególnych działów administracji rządowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska	2007 - 2009	Tab. 6-1, poz. 6	Zadanie nierealizowane.
7.	Przygotowanie i opublikowanie wytycznych w zakresie wymagań dla procesów kompostowania, fermentacji, mechaniczno-biologicznego przekształcania, rekultywacji i makroniwelacji prowadzonych przy użyciu odpadów (<i>w celu ujednoczenia kryteriów stosowanych przez administrację publiczną</i>)	Minister Środowiska	2007 i 2008	Tab. 6-1, poz. 8	Zadanie zrealizowane. Zostały zamieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska: - Wytyczne dotyczące wymagań dla procesów kompostowania, fermentacji i mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, - Wytyczne w zakresie wymagań dla procesów rekultywacji, w tym makroniwelacji prowadzonych przy

					użyciu odpadów.
8.	Przygotowanie wytycznych dotyczących rozliczania obowiązku w zakresie ograniczenia ilości składowanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	Minister Środowiska	2007	Tab. 6-1, poz. 9	Zadanie zrealizowane. Zostały zamieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska Wytyczne dotyczące rozliczania obowiązków w zakresie ograniczania ilości składowanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.
9.	Przeprowadzenie cyklu szkoleń dla administracji samorządowej dotyczących stosowania prawa w zakresie gospodarki odpadami, w szczególności wydawania decyzji administracyjnych	Minister Środowiska, województwie i marszałkowie województw (<i>od 1 stycznia 2008 r. marszałkowie województw przejęli kompetencje wojewodów w zakresie wydawania decyzji dotyczących gospodarki odpadami</i>)	2007 i 2008	Tab. 6-1, poz. 10	Zadanie zrealizowane. W dniu 21 września 2007 r. podpisano umowę z Polskim Zrzeszeniem Inżynierów i Techników Sanitarnych na realizację szkolenia dla administracji publicznej z zakresu wydawania zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów. W 2008 r. zostały przeprowadzone szkolenia.
10.	Przeprowadzenie ogólnokrajowej kampanii informacyjno-edukacyjnej w mediach publicznych w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z odpadami (<i>w telewizji, radio, ogólnopolskich gazetach codziennych i tygodnikach</i>)	Minister Środowiska	2007 i 2008	Tab. 6-1, poz. 11	Zadanie w trakcie realizacji. Prowadzenie prac wstępnych nad projektem „Ogólnopolska kampania edukacyjno - informacyjna mająca na celu zapobieganie powstawaniu odpadów i właściwe postępowanie z odpadami”.
11.	Rozszerzenie programów szkolnych o zagadnienia gospodarki odpadami (<i>zwiększenie liczby godzin lekcyjnych poświęconych problematyce zapobiegania wytwarzania odpadów oraz właściwego postępowania z odpadami</i>)	Minister Edukacji Narodowej oraz Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego	2007 i 2008	Tab. 6-1, poz. 12	Zadanie w trakcie realizacji. - zostało wydane rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz podmiotów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki (Dz. U. Nr 164, poz. 1166). Zgodnie ze standardami kształcenia, uczelnie są zobligowane do uwzględniania treści z zakresu ochrony środowiska lub inżynierii środowiska, w tym także treści z zakresu gospodarki odpadami; - skierowano do publikacji rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania

					<p>przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół;</p> <p>- prowadzone były prace nad projektem nowej podstawy programowej, uwzględniającej problematykę odpadów.</p>
12.	<p>Uwzględnienie w przetargach publicznych zakupów wyrobów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów (np. zakup papieru wytworzonego z co najmniej 50 % udziałem makulatury)</p>	<p>Urzędy administracji publicznej</p>	<p>2007 - 2010</p>	<p>Tab. 6-1, poz. 15</p>	<p>Zadanie w trakcie realizacji.</p> <p>- Ministerstwo Środowiska od 2007 r. stosuje papier „ekologiczny”;</p> <p>- Ministerstwo Finansów w zakresie prowadzonych przez siebie postępowań o udzielenie zamówień publicznych, uwzględnia wyroby zawierające materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów;</p> <p>- w przygotowanym przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na artykuły biurowe - zakup papieru, został zamieszczony zapis mówiący o tym, że „zapropozowane przez Wykonawcę wyroby papierowe powinny być wytworzone z co najmniej 50 % udziałem makulatury (Uchwała Rady Ministrów Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie "Krajowego planu gospodarki odpadami 2010", M P. Nr 90, poz. 946)”;</p> <p>- w przeprowadzonych w 2008 roku przez Urząd Komunikacji Elektronicznej przetargach publicznych dopuszczono możliwość zakupu wyrobów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu - w przypadku zakupu ręczników papierowych oraz zakupu tonerów do drukarek;</p> <p>- Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w przeprowadzonych przetargach publicznych nie stosowało kryterium podziału na wyroby zawierające lub nie, materiały lub substancje pochodzące z recyklingu. Jedynym wyjątkiem był zakup materiałów eksploatacyjnych do kserokopiarek i drukarek laserowych, w którym dopuszczono możliwość zastosowania materiałów pochodzących z regeneracji;</p> <p>- w 2008 r. w prowadzonych w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska postępowaniach dotyczących zakupów materiałów biurowych, np.</p>

					<p>papieru uwzględniano dostawy materiałów pochodzących z recyklingu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Główny Inspektorat Sanitarny w ramach realizacji programu recyklingu w odniesieniu do tonerów dopuszcza dostawy regenerowanych wkładów drukujących; - WFOŚiGW w Kielcach przy zakupie materiałów eksploatacyjnych (tonerów, tuszy, bębnow) do drukarek laserowych i atramentowych oraz kserokopiarek – zgodnie z art. 4 pkt 8 ustawy - Prawo zamówień publicznych – w prośbach o oferty (ZOP-240-21/07 z dnia 4 czerwca 2007 r. oraz ZOP-240-13/08 z dnia 19 marca 2008 r.) zawarto zapis: „Materiały eksploatacyjne powinny być oryginalnymi materiałami eksploatacyjnymi (pochodzącymi od producenta danego sprzętu drukującego) lub równoważne (posiadające wydajność nie mniejszą niż oryginalne, co powinno być potwierdzone odpowiednim certyfikatem). W przypadku zaoferowania zregenerowanych wkładów, powinny one być objęte gwarancją wieczystą.”; w zdecydowanej większości zarówno w 2007 r., jak i w 2008 r. zakupiono zamienniki; -WFOŚiGW w Lublinie w planach zakupów uwzględniono zakup papieru z co najmniej 50% udziałem makulatury, - WFOŚiGW w Poznaniu przy zakupie materiałów biurowych zwraca się uwagę na wykorzystanie materiałów pochodzących z recyklingu. Na papierze ekologicznym wydano informator WFOŚiGW, - WFOŚiGW w Rzeszowie realizuje zadanie na bieżąco; <p>Dolnośląskie – brak informacji; Kujawsko-pomorskie – brak informacji w sprawozdaniu; Lubelskie – brak informacji w sprawozdaniu; Lubuskie – zadanie nierealizowane; Łódzkie - brak informacji w sprawozdaniu; Małopolskie – zadanie realizowane;</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>Mazowieckie – zadanie realizowane na bieżąco; Opolskie - zadanie realizowane na bieżąco; Podkarpackie – zadanie realizowane w ograniczonym zakresie; Podlaskie – zadanie nierealizowane; Pomorskie – zadanie realizowane na bieżąco; Śląskie – brak informacji; Świętokrzyskie – brak informacji w sprawozdaniu; Warmińsko-mazurskie - brak informacji w sprawozdaniu; Wielkopolskie – zadanie realizowano na bieżąco; Zachodniopomorskie – brak informacji.</p>
13.	Prowadzenie działań w zakresie monitorowania i egzekwowania wykonania obowiązków ustawowych nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego (<i>dla osiągnięcia celów w zakresie gospodarki odpadami nałożonymi przepisami prawa Unii Europejskiej</i>)	Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji	2007 - 2010	Tab. 6-1, poz. 16	Zadanie niezrealizowane. Zadanie nie było realizowane z powodu braku instrumentów i faktycznych możliwości monitorowania i egzekwowania obowiązków jednostek samorządu terytorialnego. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, poza uprawnieniami polegającymi na przekazywaniu niektórych kategorii wniosków w postępowaniu nadzorczym, nie posiada uprawnień do ingerencji w działalność organów gminy, jak również w działania podejmowane przez wojewodę w ramach sprawowanego nadzoru nad działalnością gminną.
14.	Koordinacja i wsparcie realizacji prac naukowo-badawczych w zakresie gospodarki odpadami (<i>technologie o zredukowanym wskaźniku odpadowości, produkty o mniejszym oddziaływaniu na środowisko w trakcie użytkowania i po jego zakończeniu, technologie recyklingu odpadów</i>)	Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego	2007 - 2010	Tab. 6-1, poz. 17	Zadanie w trakcie realizacji. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dofinansowuje 22 projekty rozwojowe i celowe oraz 12 projektów badawczych z zakresu gospodarki odpadami.
15.	Identyfikacja miejsc zanieczyszczonych odpadami, nieposiadających statusu składowiska odpadów i wydanie decyzji zobowiązującej podmiot korzystający ze środowiska do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego (<i>art. 241 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska</i>).	Starostowie	2007	Tab. 6-1, poz. 21	Zadanie częściowo zrealizowane. Dolnośląskie – brak informacji; Kujawsko-pomorskie – brak informacji w sprawozdaniu; Lubelskie – brak informacji w sprawozdaniu; Lubuskie – zadanie w trakcie realizacji; Łódzkie – brak informacji w sprawozdaniu; Małopolskie – zadanie realizowane;

					<p>Mazowieckie – zadanie realizowane w dwóch powiatach. W pozostałych powiatach nie było takiej konieczności;</p> <p>Opolskie – brak informacji w sprawozdaniu;</p> <p>Podkarpackie – zadanie w trakcie realizacji;</p> <p>Podlaskie – 2 powiaty podjęły działania mające na celu realizację zadania;</p> <p>Pomorskie – brak informacji w sprawozdaniu;</p> <p>Śląskie – brak informacji;</p> <p>Świętokrzyskie – brak informacji w sprawozdaniu;</p> <p>Warmińsko-mazurskie – zadanie realizowane w razie konieczności;</p> <p>Wielkopolskie – zadanie realizowano;</p> <p>Zachodniopomorskie – brak informacji.</p>
16.	Nałożenie na podmioty korzystające ze środowiska obowiązku przywrócenia środowiska do stanu właściwego, z terminem wykonania obowiązku do końca 2009 r.	Wojewodowie i starostowie (marszałkowie województw od 1.01 2008r.)	2007 i 2008	Tab. 6-1, poz. 22	<p>Zadanie w trakcie realizacji.</p> <p>Dolnośląskie – brak informacji;</p> <p>Kujawsko-pomorskie – brak informacji w sprawozdaniu;</p> <p>Lubelskie – zadanie realizowane na bieżąco;</p> <p>Lubuskie – zadanie w trakcie realizacji;</p> <p>Łódzkie – brak informacji w sprawozdaniu;</p> <p>Małopolskie – brak danych;</p> <p>Mazowieckie – zadanie realizowane na bieżąco;</p> <p>Opolskie – brak informacji w sprawozdaniu;</p> <p>Podkarpackie – zadanie niezrealizowane;</p> <p>Podlaskie - zadanie realizowane w razie konieczności;</p> <p>Pomorskie – zadanie niezrealizowane;</p> <p>Śląskie – brak informacji;</p> <p>Świętokrzyskie – brak informacji w sprawozdaniu;</p> <p>Warmińsko-mazurskie - zadanie realizowane w razie konieczności;</p> <p>Wielkopolskie - przeprowadzano okresowe kontrole;</p> <p>Zachodniopomorskie – brak informacji.</p>
17.	Wydawanie decyzji w sprawie usuwania odpadów z miejsc na ten cel nieprzeznaczonych (w celu sukcesywnego likwidowania dzikich wysypisk odpadów, czyli usuwania odpadów z miejsc, które nie są legalnymi składowiskami odpadów lub	Wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	2007 - 2009	Tab. 6-1, poz. 23	<p>Zadanie w trakcie realizacji.</p> <p>Dolnośląskie – brak informacji;</p> <p>Kujawsko-pomorskie – brak informacji w sprawozdaniu;</p> <p>Lubelskie – zadanie w trakcie realizacji;</p> <p>Lubuskie – zadanie w trakcie realizacji;</p>

	<i>magazynami odpadów)</i>				Łódzkie – zadanie realizowane na bieżąco; Małopolskie – zadanie realizowane na bieżąco; Mazowieckie – zadanie realizowane na bieżąco; Opolskie – brak informacji w sprawozdaniu; Podkarpackie – zadanie w trakcie realizacji; Podlaskie – zadanie realizowane na bieżąco; Pomorskie - zadanie realizowane na bieżąco; Śląskie – brak informacji; Świętokrzyskie – brak informacji w sprawozdaniu; Warmińsko-mazurskie - zadanie realizowane w razie konieczności; Wielkopolskie – zadanie realizowano; Zachodniopomorskie – brak informacji.
18.	Przygotowanie programu kontroli i przeprowadzenie kontroli składowisk odpadów wymienionych w załączniku do Kpgo 2010 w zakresie prawidłowości wydania decyzji administracyjnych, przestrzegania warunków decyzji oraz dostosowania obiektów do wymagań prawnych	Główny Inspektor Ochrony Środowiska	2008	Tab. 6-1, poz. 24	Zadanie w trakcie realizacji. W kwietniu 2008 r. zostały opracowane i przekazane do wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska „Wytyczne przeprowadzenia przez Inspekcję Ochrony Środowiska ogólnokrajowego cyklu kontrolnego składowisk odpadów komunalnych w oparciu o <i>Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010</i> ”.
Zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi					
19.	Tworzenie i udział gmin w strukturach ponadgminnych dla realizacji regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów (<i>zgodnie z wyznaczonymi regionami w wojewódzkich planach gospodarki odpadami</i>)	Rady Gmin	2008 - 2009	Tab. 6-1, poz. 28	Zadanie w trakcie realizacji. Dolnośląskie – brak informacji; Kujawsko-pomorskie – zadanie w trakcie realizacji; Lubelskie – około 50% gmin woj. lubelskiego funkcjonuje w strukturach ponadgminnych; Lubuskie – zadanie w trakcie realizacji; Łódzkie – zadanie w trakcie realizacji; Małopolskie – zadanie w trakcie realizacji; Mazowieckie – zadanie w trakcie realizacji; Opolskie – zadanie w trakcie realizacji; Podkarpackie - zadanie zrealizowane; Podlaskie – zadanie w trakcie realizacji; Pomorskie – zadanie zrealizowane; Śląskie – brak informacji; Świętokrzyskie – brak informacji w sprawozdaniu; Warmińsko-mazurskie – na dzień 31 grudnia 2008 r. 70 gmin należało do związków międzygminnych; Wielkopolskie – zadanie realizowano;

					Zachodniopomorskie – brak informacji.
20.	Tworzenie regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi (<i>obejmujące działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, selektywnego zbierania odpadów komunalnych zgodnie z wytycznymi Kpgo 2010, przetwarzania odpadów w celu przygotowania do odzysku lub unieszkodliwiania, składowania przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych, w tym budowę regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów (zso) wraz z rekultywacją zamkniętych składowisk odpadów znajdujących się w obszarze oddziaływania zso</i>)	Zarządy związków międzygminnych Przedsiębiorstwa komunalne i prywatne	2008 - 2013	Tab. 6-1, poz. 29	Zadanie w trakcie realizacji. Dolnośląskie – brak informacji; Kujawsko-pomorskie – zadanie w trakcie realizacji; Lubelskie – wyznaczono regiony gospodarki odpadami komunalnymi. Budowa zakładów zagospodarowywania odpadów w ramach tych regionów jest w trakcie realizacji; Lubuskie – zadanie w trakcie realizacji; Łódzkie – zadanie w trakcie realizacji; Małopolskie – zadanie w trakcie realizacji; Mazowieckie – zadanie w trakcie realizacji; Opolskie – zadanie w trakcie realizacji; Podkarpackie – zadanie w trakcie realizacji; Podlaskie - zadanie w trakcie realizacji; Pomorskie – zadanie w trakcie realizacji; Śląskie – brak informacji; Świętokrzyskie – zadanie w trakcie realizacji; Warmińsko-mazurskie – zadanie w trakcie realizacji, podjęto działania zmierzające do stworzenia regionalnych systemów gospodarki odpadami; Wielkopolskie - zadanie realizowano; Zachodniopomorskie – brak informacji.
Zadania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi:					
Zadania w zakresie gospodarowania PCB:					
21.	Umieszczenie na listach przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW zadań związanych z dekontaminacją i unieszkodliwianiem urządzeń zawierających PCB (<i>jako forma zachęty dla przedsiębiorców do wcześniejszego usuwania urządzeń zawierających PCB</i>)	Zarządy Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2007	Tab. 6-1, poz. 33	Zadanie częściowo zrealizowane. Dolnośląskie - zgodnie z „Listą przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu planowanych do dofinansowania w 2008r” w dziedzinie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi, zadania związane z unieszkodliwianiem odpadów niebezpiecznych oraz realizacją planu gospodarki odpadami traktowane są priorytetowo. Jednakże na dzień 31 grudnia 2008 r. na terenie Dolnego Śląska nie złożono wniosku o dofinansowanie, ze środków WFOŚiGW we Wrocławiu, zadań z zakresu dekontaminacji i unieszkodliwiania urządzeń zawierających PCB;

				<p>Kujawsko-pomorskie - na liście przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Toruniu na rok 2007 i 2008 w dziedzinie „gospodarka odpadami” umieszczono następujące priorytety:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizacja zadań wynikających z Krajowego planu gospodarki odpadami, - dofinansowanie budowy i modernizacji instalacji oraz przedsięwzięć mających na celu unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych. <p>W powyższych priorytetach mieszczą się również przedsięwzięcia związane z dekontaminacją i unieszkodliwianiem urządzeń zawierających PCB. Do Wojewódzkiego Funduszu w 2008 r. nie wpłynęły wnioski dotyczące usuwania i unieszkodliwiania PCB;</p> <p>Lubelskie - na „Liście przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Lublinie przewidzianych do dofinansowania w 2007 r.” i „Liście przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Lublinie przewidzianych do dofinansowania w 2008 r.”, umieszczono jako jeden z priorytetów unieszkodliwianie urządzeń zawierających PCB. Nie wpłynęły wnioski o dofinansowanie takich zadań;</p> <p>Lubuskie - zadania wynikające z realizacji celów Krajowego planu gospodarki odpadami 2010 oraz właściwych terytorialnie planów gospodarki odpadami były i są na pozycji pierwszej Listy przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Zielonej Górze w priorytecie dziedzinowym „ochrona powierzchni ziemi” – zawierają one również zadania związane z dekontaminacją i unieszkodliwianiem urządzeń zawierających PCB;</p> <p>Łódzkie - na Liście Przedsięwzięć Priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na rok 2007 i 2008 zostały ujęte w Rozdziale III - Ochrona powierzchni ziemi zadania polegające na unieszkodliwianiu odpadów niebezpiecznych. Nie wpłynął do Funduszu żaden wniosek oraz nie została zawarta żadna umowa na zadania związane z dekontaminacją</p>
--	--	--	--	--

					<p>i unieszkodliwianiem urządzeń zawierających PCB;</p> <p>Małopolskie - na liście przedsięwzięć priorytetowych nie zostało zgłoszone przez żadnego inwestora przedsięwzięcie związane z dekontaminacją i unieszkodliwianiem urządzeń zawierających PCB;</p> <p>Mazowieckie - zadania związane z dekontaminacją i unieszkodliwianiem urządzeń zawierających PCB nie były dofinansowywane ze środków Funduszu;</p> <p>Opolskie - lista przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Opolu jest konstruowana w oparciu o zgłoszone przez inwestorów konkretne zadania do realizacji, a nie w sposób blokowy, dotyczący grup zadań o podobnym charakterze. Do Funduszu nie wpłynęło żadne zgłoszenie zadania związane z dekontaminacją i unieszkodliwianiem urządzeń zawierających PCB;</p> <p>Podkarpackie - zadanie zrealizowane;</p> <p>Podlaskie - nie umieszczono na liście przedsięwzięć priorytetowych (nieumieszczenie na LPP nie dyskwalifikuje zadania do dofinansowania);</p> <p>Pomorskie - na liście zadań priorytetowych WFOŚiGW w Gdańsku znajdują się dwa zadania wdrażające przedmiotowe zalecenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym odpadów zawierających azbest, odpadów medycznych i weterynaryjnych; - modernizacja systemów technologicznych w zakładach przemysłowych województwa pomorskiego; <p>Śląskie - na liście przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW umieszczony jest zapis dot. działań w zakresie unieszkodliwiania odpadów;</p> <p>Świętokrzyskie - zadanie „Dekontaminacja lub unieszkodliwienie urządzeń i odpadów zawierających PCB” zostało zamieszczone w „Liście przedsięwzięć priorytetowych do dofinansowania przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach w 2007 roku” oraz w „Liście przedsięwzięć priorytetowych do dofinansowania przez Wojewódzki</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach w 2008 roku”;</p> <p>Warmińsko-mazurskie – brak informacji o realizacji zadania w latach 2007-2008;</p> <p>Wielkopolskie - lista przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Poznaniu nie wchodzi w taki szczegółowy zakres działań, na których finansowaniu skupia się przede wszystkim Fundusz. Aby zachęcić przedsiębiorców do wcześniejszego usuwania urządzeń zawierających PCB, Zarząd Funduszu podejmuje rozmowy z BOŚ Oddział w Poznaniu, celem uruchomienia na takie przedsięwzięcia linii kredytowej z dopłatami Funduszu, w ramach już funkcjonującej umowy z Bankiem;</p> <p>Zachodnio-pomorskie – na liście przedsięwzięć priorytetowych przewidzianych do dofinansowania przez WFOŚiGW w Szczecinie w 2007 r. i 2008 r. program II Ochrona litosfery obejmuje następujące przedsięwzięcie: „Współdziałanie w realizacji składowisk i zakładów przetwarzania odpadów przemysłowych i niebezpiecznych. Wspieranie zadań w zakresie selektywnej zbiórki i przerobu odpadów, uwzględniających zasadę recyklingu odpadów. Wspieranie zadań inwestycyjnych przedsiębiorców prowadzących stację demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.”</p>
Zadania w zakresie gospodarowania odpadami trwałymi zanieczyszczeń organicznych:					
22.	Utworzenie biura do spraw trwałych zanieczyszczeń organicznych (w celu koordynacji prac w ramach Konwencji Sztokholmskiej)	Minister Środowiska	2007	Tab. 6-1, poz. 32	Zadanie w trakcie realizacji. Prace przygotowawcze nad projektem Porozumienia o utworzeniu biura ds. trwałych zanieczyszczeń organicznych pomiędzy Ministrem Środowiska, Instytutem Ochrony Środowiska oraz Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
Zadania w zakresie gospodarowania olejami odpadowymi:					
23.	Opracowanie planu zagospodarowania odpadów z rozlewów olejowych powstałych na skutek wypadów morskich (zgodnie z Krajowym planem zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń środowiska morskiego)	Minister Infrastruktury w porozumieniu z Ministrem Środowiska	2007- 2008	Tab. 6-1, poz. 34	Zadanie w trakcie realizacji. Ze względu na brak środków budżetowych, na dzień 31 grudnia 2008 r., podjęto jedynie prace wstępne, obejmujące przygotowanie harmonogramu realizacji oraz zbieranie informacji.

Zadania w zakresie gospodarowania odpadami azbestu:

24.	Aktualizacja „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”	Minister Gospodarki	2007	Tab. 6-1, poz. 37	Zadanie w trakcie realizacji. W ramach tego zadania Ministerstwo Gospodarki przygotowało <i>Raport z realizacji w latach 2003-2007 „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, stosowanych na terytorium Polski”</i> , który został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 4 marca 2008 r. Umożliwiło to rozpoczęcie procesu aktualizacji „Programu...”, w tym przygotowanie projektu Uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. W związku z licznymi uwagami zgłoszonymi przez resorty, dokument po raz kolejny przekazany został do uzgodnień międzyresortowych.
------------	--	---------------------	------	-------------------	--

Zadania w zakresie gospodarowania przeterminowanymi pestycydami:

25.	Przeprowadzenie metodami nieinwazyjnymi prac poszukiwawczych ewentualnie niezinventaryzowanych mogilników <i>(na podstawie art. 109 ust. 2 i art. 110 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, aby zapewnić zlikwidowanie w terminie do 2010 r. wszystkich mogilników)</i>	Starostowie	2007 i 2008	Tab. 6-1, poz. 38	Zadanie w trakcie realizacji. Dolnośląskie – brak informacji; Kujawsko-pomorskie - brak informacji w sprawozdaniu; Lubelskie – zadanie niezrealizowane; Lubuskie – brak informacji w sprawozdaniu; Łódzkie – zadanie niezrealizowane; Małopolskie – brak realizacji zadania; Mazowieckie – zadanie zrealizowane; Opolskie – zadanie zrealizowane; Podkarpackie – zadanie niezrealizowane; Podlaskie - brak informacji w sprawozdaniu; Pomorskie – zadanie w trakcie realizacji; Śląskie – brak informacji; Świętokrzyskie – brak informacji w sprawozdaniu; Warmińsko-mazurskie – zinventaryzowano 2 mogilniki odpadów pogalwanicznych. Usunięto 527,9 Mg odpadów środków ochrony roślin, Wielkopolskie – zadanie zrealizowane; Zachodniopomorskie – brak informacji.
------------	---	-------------	-------------	-------------------	---

Zadania w zakresie gospodarowania odpadami materiałów wybuchowych:

26.	Opracowanie planu gospodarki odpadami	Minister Obrony	2007	Tab. 6-1, poz. 39	Zrezygnowano z realizacji zadania
------------	---------------------------------------	-----------------	------	-------------------	-----------------------------------

	materialów wybuchowych	Narodowej			
Zadania w zakresie gospodarowania pozostałymi odpadami:					
Zadania w zakresie gospodarowania komunalnych osadów ściekowych:					
27.	Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych <i>(w kierunku ujęcia w podejmowanych modernizacjach i budowie nowych oczyszczalni ścieków budowy zagadnień właściwego zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych – zgodnie z wytycznymi „Krajowego planu gospodarki odpadami 2010”)</i>	Minister Środowiska	2007	Tab. 6-1, poz. 40	Zadanie w trakcie realizacji. Trwają prace nad przygotowaniem projektu dokumentu pt.: „Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych”.